

HRVATSKI SABOR

1659

Na temelju članka 89. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O ZAŠTITI OKOLIŠA

Proglašavam Zakon o zaštiti okoliša, koji je Hrvatski sabor donio na sjednici 21. lipnja 2013. godine.

Klasa: 011-01/13-01/150

Urbroj: 71-05-03/1-13-2

Zagreb, 24. lipnja 2013.

Predsjednik

Republike Hrvatske

Ivo Josipović, v. r.

ZAKON

O ZAŠTITI OKOLIŠA

I. OPĆE ODREDBE

Predmet Zakona

Članak 1.

Ovim se Zakonom uređuju: načela zaštite okoliša u okviru koncepta održivog razvitka, zaštita sastavnica okoliša i zaštita okoliša od utjecaja opterećenja, subjekti zaštite okoliša, dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša, instrumenti zaštite okoliša, praćenje stanja u okolišu, informacijski sustav zaštite okoliša, osiguranje pristupa informacijama o okolišu, sudjelovanje javnosti u pitanjima okoliša, osiguranje prava na pristup pravosuđu, odgovornost za štetu u okolišu, financiranje i instrumenti opće politike zaštite okoliša, upravni i inspekcijski nadzor, te druga pitanja s tim u vezi.

Članak 2.

(1) Ovim se Zakonom u pravni poredak Republike Hrvatske prenose sljedeće direktive:

1. Direktiva 2011/92/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 2011. o procjeni učinaka određenih javnih i privatnih projekata na okoliš (kodifikacija) (Tekst značajan za EGP) (SL L 26, 28.1.2012);

2. Direktiva 2003/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 26. svibnja 2003. o osiguravanju sudjelovanja javnosti u izradi određenih planova i programa koji se odnose na okoliš i o izmjeni direktiva Vijeća 85/337/EEZ i 96/61/EZ s obzirom na sudjelovanje javnosti i pristup pravosuđu (SL L 156, 25.6.2003.);
3. Direktiva 2001/42/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 27. lipnja 2001. o procjeni učinaka pojedinih planova i programa na okoliš (SL L 197, 21.7. 2001.);
4. Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprječavanje i kontrola onečišćenja) (preinačena) (tekst značajan za EGP) (SL L 334, 17.12.2010.);
5. Direktiva Vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od teških nesreća koje uključuju opasne tvari (SL L 10, 14.1.1997.);
6. Direktiva 2003/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2003. koja mijenja Direktivu Vijeća 96/82/EZ od 9. prosinca 1996. o kontroli opasnosti od velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (SL L 345, 31.12.2003.);
7. Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2. 2003.);
8. Direktiva 2004/35/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 21. travnja 2004. o odgovornosti za okoliš u pogledu sprječavanja i otklanjanja štete na okolišu (SL L 143, 30.4.2004.);
9. Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) (Tekst značajan za EGP) (SL L 164, 25.6.2008.);
10. Direktiva Komisije 2001/116/EZ od 20. prosinca 2001. o prilagodbi tehničkom napretku Direktive Vijeća 70/156/EEZ o približavanju zakona zemalja članica koji se odnose na homologaciju motornih vozila i njihovih prikolica (Tekst značajan za EGP) (SL L 18, 21.01.2002.);
11. Direktiva 1999/94/EC Europskog parlamenta i Vijeća od 13. prosinca 1999. o dostupnosti podataka za potrošače o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ u vezi s prodajom novih osobnih automobila (SL L 12, 18.1.2000);

(2) Ovim se Zakonom utvrđuje okvir za provedbu sljedećih akata Europske unije:

1. Uredbe (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku zaštite okoliša EU (Tekst značajan za EGP) (SL L 108, 29.4.2010.);
2. Uredbe (EZ) br. 1221/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (SL L 342, 22.12.2009.);

3. Uredbe (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o uspostavljanju Europskoga registra ispuštanja i prijenosa zagađivala i koja izmjenjuje i dopunjuje Direktive Vijeća 91/689/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 33, 4.2.2006.);

4. Uredbe (EZ) br. 401/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. travnja 2009. o Europskoj agenciji za okoliš i Europskoj informacijskoj i promatračkoj mreži za okoliš (kodifikacija) (SL L 126, 21.5.2009.).

Članak 3.

(1) Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje bioraznolikosti i krajobrazne raznolikosti te georaznolikosti, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog života i temelj koncepta održivog razvitka.

(2) Okoliš je dobro od interesa za Republiku Hrvatsku (u daljnjem tekstu: Država) i ima njezinu osobitu zaštitu.

(3) Zahvatima u okoliš smije se utjecati na kakvoću življenja, zdravlje ljudi, biljni i životinjski svijet u okvirima održivog razvitka.

(4) Cjelovito upravljanje zaštitom okoliša provodi se na način da se ostvari održivi razvitak sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

Pojašnjenje pojmova

Članak 4.

(1) Pojmovi koji se koriste u ovom Zakonu i u provedbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. Cjelovito upravljanje zaštitom okoliša je skup povezanih i usklađenih odluka i mjera kojima je svrha ostvarivanje jedinstvene zaštite okoliša, izbjegavanje i smanjivanje rizika po okoliš te poboljšavanje i ostvarivanje učinkovite zaštite okoliša,

2. Domino efekt je niz povezanih učinaka koji zbog međusobnog razmještaja i blizine postrojenja, odnosno dijelova postrojenja ili grupe postrojenja i količina opasnih tvari prisutnih u tim postrojenjima povećavaju mogućnost izbijanja velike nesreće ili pogoršavaju posljedice nastale nesreće,

3. Dozvole prema posebnim propisima su dozvole za rad, u pisanom obliku, čitavog postrojenja ili jednog njegovog dijela ili postrojenja za izgaranje, postrojenja za spaljivanje otpada ili postrojenja za suspaljivanje otpada prema posebnim propisima, a koje se izdaju temeljem nadležnosti za posebnu sastavnicu okoliša ili za posebnu djelatnost u vezi s okolišem,

4. Ekološka mreža je sustav međusobno povezanih ili prostorno bliskih ekološki značajnih područja, koja uravnoteženom biogeografskom raspoređenošću značajno pridonose očuvanju prirodne ravnoteže i bioraznolikosti; utvrđuje se prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode,

5. Emisija je ispuštanje ili istjecanje tvari, uključujući radioaktivne tvari i genetski modificirane organizme, u tekućem, plinovitom ili čvrstom agregatnom stanju, i/ili ispuštanje topline, buke, vibracije iz stacionarnih ili difuznih izvora u zrak, more, vodu i tlo, te ispuštanje svjetlosti i organizama, iz pojedinog izvora u okoliš, nastalo kao rezultat čovjekovih djelatnosti, kao i mikrobiološko onečišćivanje okoliša,

6. Granična vrijednost emisije je propisana ili određena vrijednost, koncentracija i/ili razina emisije u posebnim pokazateljima, izražena kao prosjek tijekom zadanog vremenskog razdoblja, pod posebnim referentnim uvjetima koja u jednom ili tijekom više vremenskih razdoblja ne smije biti prekoračena,

7. Imisija je koncentracija tvari na određenom mjestu i u određenom vremenu u okolišu,

8. Industrijska nesreća je događaj koji je posljedica nekontroliranog slijeda događanja u tijeku neke radnje ili aktivnosti u postrojenju, tijekom proizvodnje i/ili uporabe proizvoda, skladištenja i/ili rukovanja proizvodom ili odlaganja otpada,

9. Industrijska emisija je ispuštanje ili istjecanje tvari, ispuštanje energije (toplina, buka, vibracije) iz stacionarnih ili difuznih izvora u postrojenju u zrak, vodu i tlo,

10. Informacija o okolišu je svaka informacija u pisanom, vizualnom, slušnom, elektroničkom ili drugom materijalnom obliku, koja se odnosi na okoliš, njegove sastavnice i opterećenja, a posebice o opterećivanju okoliša: emisijama, imisijama, otpadu, bioraznolikosti i krajobraznoj raznolikosti, prostoru, kulturnoj baštini, prirodnim pojavama, stanju sastavnica okoliša, postupcima tijela javne vlasti koji se odnose na donošenje propisa, općih i pojedinačnih akata u vezi sa zaštitom okoliša, i/ili koji se odnose na donošenje strategija, planova, programa i izvješća o okolišu, sastavnicama okoliša i opterećenjima, te informacija o učinkovitosti provedbe strategija, planova, programa i mjera, stanju i mjerama i načinima održavanja projektiranog stanja postrojenja i drugih objekata, koji bi mogli utjecati na onečišćivanje okoliša i sastavnica okoliša, odnosno koji bi mogli utjecati na s okolišem povezana opterećenja i/ili postupke,

11. Informacije pohranjene kod tijela javne vlasti su informacije o okolišu koje su u posjedu tijela javne vlasti i koje su ta tijela sama proizvela ili zaprimila,

12. Informacije tijela javne vlasti pohranjene kod drugih su informacije o okolišu koje čuvaju osobe – ovlaštenici u ime tijela javne vlasti,

13. Integralno upravljanje obalnim područjem je dinamički proces održivog upravljanja i korištenja obalnih područja, uzimajući istodobno u obzir krhkost obalnih ekosustava i krajobrazu, raznolikost aktivnosti i korištenja, njihovo međusobno djelovanje, pomorsku usmjerenost pojedinih aktivnosti i korištenja i njihov utjecaj na morske i kopnene dijelove,

14. Izbjegnuta nesreća je neplanirani događaj koji je unutar postrojenja i/ili izvan njega imao potencijal za ozljedu i/ili bolest ljudi, oštećenje materijalnih dobara ili ugrožavanje okoliša ali je isto izbjegnuto,

15. Izvancestovni pokretni stroj je svaki pokretni stroj, industrijska oprema ili vozilo s karoserijom ili bez nje, koji nije namijenjen cestovnom prijevozu putnika i roba i u kojemu je ugrađen motor s unutarnjim izgaranjem,

16. Javni interes je interes u pitanjima zaštite okoliša koji iskazuje Država, ili jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave sukladno svojem statutu,

17. Javnost je jedna ili više fizičkih ili pravnih osoba, njihove skupine, udruge i organizacije sukladno posebnim propisima i praksi,

18. Kakvoća okoliša je stanje okoliša i/ili sastavnica okoliša, koje je posljedica djelovanja prirodnih pojava i/ili ljudskog djelovanja, izraženo morfološkim, fizikalnim, kemijskim, biološkim, estetskim i drugim pokazateljima,

19. Kompenzacijski uvjeti su mjere koje se određuju radi osiguranja opće povezanosti (koherentnosti) ekološke mreže, a utvrđuju se prema posebnom propisu.

20. Krajobraz je određeno područje viđeno ljudskim okom, čija je narav rezultat međusobnog djelovanja prirodnih i ljudskih čimbenika, a predstavlja bitnu sastavnicu čovjekovog okruženja, izraz raznolikosti zajedničke kulturne i prirodne baštine te temelj identiteta područja,

21. Tehnike zaštite okoliša (kraće: tehnike) su mjere zaštite okoliša koje se propisuju u postupku utvrđivanja okolišne dozvole kroz utvrđivanje najboljih raspoloživih tehnika za postrojenje, a uključuju i tehnologiju te način na koji se tehnologija planira, gradi, održava, koristi i uklanja,

22. Morski ekosustavi su područja oceanskog prostora koja uključuju obalna područja od riječnih ušća (estuarija) i granica morskih struja uz obalu do granica epikontinentalnog pojasa prema moru, a ta područja obilježava osebujna produktivnost i trofičke, batimetrijske i hidrografske karakteristike područja,

23. Morski okoliš je životni prostor organizama i njihovih zajednica koji je određen karakterističnim fizičkim, kemijskim i biološkim značajkama, a obuhvaća: područja otvorenog mora, riječna ušća (estuarije) te morska obalna područja uključujući unutarnje morske vode, teritorijalno more, morsko dno, morsko podzemlje, odnosno morske vode pod suverenitetom Republike Hrvatske, te u kojima Republike Hrvatska ostvaruje suverena prava i jurisdikciju,

24. Nacionalna lista pokazatelja (NLP) jest skup podatkovnih tablica za izradu pokazatelja stanja okoliša kojima se za pojedino tematsko područje na temelju nacionalnih, te propisa Europske unije i međunarodnih propisa navodi izvor, set i tijek te vremenska razdoblja prikupljanja podataka, definira metoda izračuna i način prikaza podataka, obveze izvješćivanja i dostupnost podataka,

25. Najbolje raspoložive tehnike (u daljnjem tekstu: NRT) su: najnaprednija faza u razvoju aktivnosti i njihovih načina rada, što pokazuje kolika je praktična primjenjivost pojedinih tehnika kao osnova za granične vrijednosti emisije i ostale uvjete dozvole koji su osmišljeni kako bi spriječili i, gdje to nije izvedivo, smanjili emisije i utjecaj na okoliš u cijelosti:

– tehnike označavaju i tehnologiju koja se koristi i način na koji se postrojenje projektira, gradi, održava, koristi i stavlja izvan upotrebe;

– raspoložive tehnike označavaju tehnike koje su razvijene u opsegu koji dozvoljava primjenu u odgovarajućem industrijskom sektoru, pod ekonomski i tehnički održivim uvjetima, vodeći računa o troškovima i prednostima, bez obzira jesu li tehnike korištene ili proizvedene u Republici Hrvatskoj, sve dok su operateru raspoložive po prihvatljivim uvjetima;

– najbolje podrazumijeva najučinkovitije u postizanju visoke opće razine zaštite okoliša u cijelosti;

26. Nositelj zahvata je podnositelj zahtjeva: za ocjenu o potrebi procjene utjecaja na okoliš, za utvrđivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš ili za procjenu utjecaja na okoliš,

27. Obalno područje mora je geomorfološko područje s obje strane obalne crte (crta plimnog vala), uključujući uži obalni pojas akvatorija, zaobalje i otoke, u kojem se međusobno djelovanje između morskih i kopnenih dijelova odvija u obliku složenih ekoloških sustava koji čine biotske i abiotske komponente, životni prostor za ljudske zajednice i njihove društvenogospodarske aktivnosti. Zemljopisni obuhvat obalnog područja uključuje područje određeno vanjskom granicom teritorijalnog mora Republike Hrvatske dok granicu obalnog područja u smjeru kopna čini granica obalnih jedinica lokalne samouprave i jedinica lokalne samouprave čiji dio teritorija zahvaća kopneni dio zaštićenog obalnog područja od 1000 m,

28. Ocjena prihvatljivosti za ekološku mrežu je postupak kojim se ocjenjuje utjecaj plana, programa ili zahvata, samog ili s drugim planovima, programima i zahvatima na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže,

29. Održivi razvitak je razvitak društva, koji kao temeljne kriterije uključuje ekološku, gospodarsku i socio-kulturnu održivost, i koji s ciljem unaprjeđenja kvalitete života i zadovoljavanja potreba današnjeg naraštaja uvažava iste mogućnosti zadovoljavanja potreba idućih naraštaja, te omogućuje dugoročno očuvanje kakvoće okoliša, georaznolikosti, bioraznolikosti te krajobraza,

30. Okoliš je prirodno i svako drugo okruženje organizama i njihovih zajednica uključivo i čovjeka koje omogućuje njihovo postojanje i njihov daljnji razvoj: zrak, more, vode, tlo, zemljina kamena kora, energija te materijalna dobra i kulturna baština kao dio okruženja koje je stvorio čovjek; svi u svojoj raznolikosti i ukupnosti uzajamnog djelovanja,

31. Okolišna dozvola je dozvola za rad postrojenja u pisanom obliku koja se izdaje temeljem jedinstvenog postupka utvrđivanja mjera zaštite okoliša kako je propisano odredbama ovoga Zakona,

32. Onečišćavanje morskog okoliša znači čovjekovo izravno ili neizravno unošenje tvari ili energije u morski okoliš, koje uzrokuje ili može prouzročiti pogubne posljedice na uvjete života biljnog i životinjskog svijeta u moru i morskome podzemlju, odnosno općenito ugroziti uvjete života u moru i ugroziti ljudsko zdravlje, te može ometati pomorske djelatnosti, uključujući ribolov i druge zakonite uporabe mora i podmorja, izazvati pogoršanje uporabne kakvoće morske vode i umanjeње privlačnosti morskog okoliša,

33. Onečišćivač je svaka fizička i pravna osoba, koja posrednim ili neposrednim djelovanjem, ili propuštanjem djelovanja uzrokuje onečišćavanje okoliša,

34. Onečišćavanje okoliša je promjena stanja okoliša uslijed nedozvoljene emisije i/ili drugog štetnog djelovanja, ili izostanaka potrebnog djelovanja, ili utjecaja zahvata koji može promijeniti kakvoću okoliša,

35. Onečišćenje je izravno ili neizravno unošenje, kao posljedica ljudske aktivnosti, tvari, vibracija, topline ili buke u zrak, vodu ili zemlju, što može biti štetno za zdravlje ljudi ili kvalitetu okoliša, može dovesti do oštećenja materijalne imovine ili narušiti ili umanjiti vrijednost i ostale legitimne načine korištenja okoliša

36. Onečišćujuća tvar je tvar ili skupina tvari, koje zbog svojih svojstava, količine i unošenja u okoliš, odnosno u pojedine sastavnice okoliša, mogu štetno utjecati na zdravlje ljudi, biljni i/ili životinjski svijet, odnosno bioraznolikost i krajobraznu raznolikost,

37. Opasna tvar je posebnim propisom određena tvar, mješavina ili pripravak, koji je u postrojenju prisutan kao sirovina, proizvod, nusproizvod ostatak ili među proizvod, uključujući i one tvari za koje se može pretpostaviti da mogu nastati u slučaju nesreće, a koje mogu imati štetne posljedice za zdravlje ljudi, materijalna dobra te prirodu i okoliš,

38. Opasnost je bitno svojstvo opasne tvari ili uvjeti u kojima se ta tvar može zateći, a kojima se može ugroziti ljudsko zdravlje i život, materijalna dobra i okoliš,

39. Opća obvezujuća pravila su pravila koja sadrže granične vrijednosti emisije ili druge mjere i tehnike na razini djelatnosti, i koja su donesena kako bi se pomoću njih izravno utvrdili uvjeti (mjere i tehnike) okolišne dozvole ili dozvole prema posebnim propisima,

40. Operater je pravna ili fizička osoba koja u skladu s posebnim propisom obavlja ili nadzire gospodarsku djelatnost na temelju dozvole, drugog odobrenja, upisa u registar ili u drugu javnu evidenciju, uključujući upravljanje radom ili nadzor postrojenja, postrojenja za izgaranje, postrojenja za spaljivanje ili postrojenja za suspaljivanje otpada u cijelosti ili dijelu postrojenja, ili na koju je prenesena ovlast donošenja ekonomskih odluka o tehničkom funkcioniranju postrojenja,

41. Opterećenja su emisije tvari i njihovih pripravaka, fizikalni i biološki činitelji (energija, buka, toplina, svjetlost i dr.) te djelatnosti koje ugrožavaju ili bi mogle ugrožavati sastavnice okoliša,

42. Opterećivanje okoliša je svaki zahvat ili posljedica utjecaja zahvata u okoliš, ili utjecaj na okoliš određene aktivnosti, koja sama ili povezana s drugim aktivnostima, može izazvati ili je mogla izazvati onečišćavanje okoliša, smanjenje kakvoće okoliša, štetu u okolišu, rizik po okoliš ili korištenje okoliša,

43. Ovlaštenik je pravna ili fizička osoba koja posjeduje suglasnost za obavljanje stručnih poslova iz područja zaštite okoliša,

44. Područje postrojenja označava cijelo područje koje je pod kontrolom operatera i u kojem su prisutne opasne tvari u jednom ili više postrojenja, uključujući zajedničku ili s njima povezanu infrastrukturu ili djelatnosti,

45. Pogon u smislu ovoga zakona je posebna jedinica unutar postrojenja ili pogon kako se određuje prema provedbenim propisima ovoga zakona,

46. Postrojenje u smislu ovoga zakona je nepokretna tehnička jedinica u kojoj se odvija jedna ili više djelatnosti prema prilozima iz provedbenih propisa ovoga Zakona, kao i bilo koja druga izravno povezana aktivnost na istoj lokaciji koja je tehnički povezana s aktivnostima iz tih priloga i koja bi mogla imati utjecaj na industrijske emisije i s njima povezanog onečišćenja, ili kako se određuje prema provedbenim propisima ovoga zakona,

47. Postrojenje za izgaranje je svaki tehnički uređaj u kojem goriva oksidiraju kako bi se iskoristila na taj način dobivena toplina,

48. Postrojenje za spaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica, te oprema namijenjena toplinskoj obradi otpada, sa ili bez uporabe topline proizvedene izgaranjem, putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju,

49. Postrojenje za suspaljivanje otpada je nepokretna ili pokretna tehnička jedinica kojoj je osnovna svrha proizvodnja energije ili proizvoda i koja koristi otpad kao redovno ili dodatno gorivo ili u kojoj se otpad termički obrađuje u svrhu njegova zbrinjavanja putem spaljivanja oksidacijom otpada kao i ostalim postupcima toplinske obrade kao što su piroliza, uplinjavanje ili plazma postupak, ako se tvari nastale obradom kasnije spaljuju,

50. Postojeće postrojenje je postrojenje koje je u radu, uključujući i probni rad, ili je bilo u radu te ima mogućnost ponovnog pokretanja rada, neovisno od toga ima li ili ne okolišnu dozvolu, ili kako se drugačije određuje prema provedbenim propisima, a koje je izgrađeno na temelju akta kojim se odobrava gradnja prema posebnom propisu,

51. Područje utjecaja je područje na kojem se prostire značajan utjecaj zahvata u okoliš, bilo da je uzrokovan samim zahvatom u okoliš ili sinergijom s postojećim ili planiranim zahvatima u okoliš,

52. Praćenje stanja okoliša (monitoring) je niz aktivnosti koje uključuju uzorkovanje, ispitivanje i sustavno mjerenje emisija, imisija, praćenje prirodnih i drugih pojava u okolišu u svrhu zaštite okoliša,

53. Pravo na pristup pravosuđu je pravo na izjavljivanje žalbe nadležnom tijelu, odnosno pravo na podnošenje tužbe nadležnom sudu, koje se ovim Zakonom, uz propisane uvjete, utvrđuje osobama – građanima, drugim fizičkim te pravnim osobama, njihovim skupinama, udrugama i organizacijama radi ostvarivanja prava na zdrav život i održiv okoliš i u svrhu zaštite okoliša i pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od štetnog utjecaja opterećenja,

54. Prijeteća opasnost od štete je dovoljna vjerojatnost da se u bliskoj budućnosti može dogoditi šteta u okolišu,

55. Prirodna pojava je fizikalno – kemijski proces, zračenje, geološka pojava, hidrografski i biološki uvjeti, uvjeti podneblja kao i druge prirodne pojave, koje uzrokuju i/ili utječu na promjene okoliša,

56. Prirodno dobro je dio prirode koje je isključivo ili istodobno prirodno javno dobro, prirodni izvor ili prirodna vrijednost,

57. Promjena u radu postrojenja jest promjena u naravi i/ili funkcioniranju, odnosno organizacijskom ustrojstvu postrojenja i/ili zaposlenika tvrtke ili proširenje postrojenja, koji mogu biti od utjecaja na okoliš,

58. Razine emisije povezane s najboljim raspoloživim tehnikama su razine industrijskih emisija koje su postignute u normalnim uvjetima rada koristeći najbolju raspoloživu tehniku ili kombinaciju najboljih raspoloživih tehnika, kako je opisano u zaključcima o NRT-u, izraženo kao prosjek tijekom zadanog vremenskog razdoblja, pod posebnim (referentnim) uvjetima,

59. Referentni dokument o najboljim raspoloživim tehnikama (u daljnjem tekstu: RDNRT) je dokument nastao kao rezultat razmjene podataka koju organizira Europska komisija između država članica, predmetnih industrija, nevladinih organizacija koje promoviraju zaštitu okoliša i Komisije, sastavljen za utvrđene djelatnosti. Ovaj dokument posebno opisuje primijenjene tehnike, sadašnje razine emisija i potrošnje, tehnike koje su razmatrane kod određivanja najboljih raspoloživih tehnika, kao i zaključke o referentnom dokumentu o NRT-u i bilo koje tehnike u nastajanju, vodeći posebno računa o kriterijima propisanim posebnim propisom,

60. Rizik po okoliš je veličina koja se mjeri vjerojatnošću pojavljivanja događaja i potencijalom štete za okoliš koji taj događaj može uzrokovati,

61. Sanacija je skup propisanih mjera i/ili aktivnosti kojima se uspostavlja ili nadomješta stanje okoliša koje je bilo prije nastanka štete, odnosno onečišćenja okoliša,

62. Sastavnice okoliša su: zrak, vode, more, tlo, krajobraz, biljni i životinjski svijet te zemljina kamena kora,

63. Standard kakvoće okoliša je skup zahtjeva koje određeni okoliš ili njegov pojedini dio moraju ispuniti u određenom roku, kako je utvrđeno aktima Europske unije,

64. Stanje morskog okoliša je sveukupno stanje okoliša u morskim vodama uzimajući u obzir strukturu, funkcije i procese sastavnica morskog okoliša zajedno s prirodnim fiziografskim, geografskim i klimatskim faktorima, kao i fizičkim, kemijskim i biološkim uvjetima uključujući one koji su rezultat ljudske aktivnosti,

65. Strategija, plan i program je dokument koji je podložen pripremi i/ili usvajanju na državnoj, područnoj (regionalnoj), ili lokalnoj razini ili koji je pripremljen za donošenje kroz zakonodavnu proceduru Hrvatskoga sabora ili procedure Vlade Republike Hrvatske te koji je uređen zakonom ili provedbenim propisom zakona, uključujući i strategije, planove i programe o izmjenama i dopunama tih strategija, planova i programa, te one koji se financiraju sredstvima Europske unije,

66. Stručna osoba ovlaštenika je fizička osoba u svojstvu radnika ovlaštenika koja obavlja stručne poslove zaštite okoliša u ulozi voditelja poslova ili stručnog suradnika,

67. Šteta u okolišu je svaka šteta nanesena:

– zaštićenim biljnim i/ili životinjskim vrstama i njihovim staništima te krajobraznim strukturama prema posebnom propisu, a koja ima bitan nepovoljan utjecaj na postizanje ili

održavanje povoljnog stanja vrste ili stanišnog tipa i kakvoće krajobraza. Bitnost nepovoljnog utjecaja procjenjuje se u odnosu na izvorno stanje, uzimajući u obzir mjerila propisana posebnom propisom,

– vodama, a koja ima bitan negativan utjecaj na stanje voda: ekološko, kemijsko i/ili količinsko, u skladu s posebnim propisima,

– moru, a koja ima bitan negativan utjecaj na očuvanje i postizanje dobrog ekološkog stanja mora sukladno posebnim propisima,

– tlu, čije onečišćenje, odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njegove ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima,

– zemljinoj kamenoj kori čije onečišćenje, odnosno oštećenje je dovelo do rizika za njene ekološke funkcije i zdravlje ljudi, u skladu s posebnim propisima,

68. Šteta u smislu odgovornosti za štetu uzrokovanu u okolišu znači mjerljiv štetni učinak, odnosno promjenu na prirodnim dobrima ili neposredan ili posredan mjerljivi poremećaj u funkcioniranju prirodnih dobara,

69. Štetna tvar je tvar štetna za ljudsko zdravlje ili okoliš, s dokazanim akutnim i kroničnim toksičnim učincima, vrlo nadražujuća, kancerogena, mutagena, nagrizajuća, zapaljiva i eksplozivna tvar, ili tvar koja u određenoj dozi i/ili koncentraciji ima takva svojstva,

70. Tlo je gornji sloj Zemljine kore, smješten između kamene podloge i površine. Tlo se sastoji od čestica minerala, organske tvari, vode, zraka i živih organizama,

71. Tvari su kemijski elementi i njihovi spojevi u prirodnom stanju ili dobiveni proizvodnim postupkom, uključujući i dodatke (aditive) koji su nužni za održavanje njihove stabilnosti te nečistoće koje proizlaze iz proizvodnog postupka uključujući radioaktivne tvari i genetski modificirane mikroorganizme i genetski modificirane organizme. U odredbama ovoga Zakona koje se odnose na okolišnu dozvolu, tvar su kemijski elementi i njihovi spojevi, osim:

– radioaktivnih tvari određenih posebnim propisom kojim se utvrđuju osnovne sigurnosne norme za zaštitu zdravlja radnika i šire javnosti od opasnosti od ionizirajućeg zračenja;

– genetski modificiranih mikroorganizama koji su određeni posebnim propisom o kontroliranoj upotrebi genetski modificiranih mikroorganizama;

– genetski modificiranih organizama koji su određeni posebnim propisom kojim se uređuje namjerno ispuštanje genetski modificiranih organizama u okoliš,

72. Tehnika u nastajanju je nova tehnika za industrijsku aktivnost koja bi, ako se komercijalno razvije, mogla pružiti višu opću razinu zaštite okoliša ili barem jednaku razinu zaštite okoliša, uz veće uštede troškova od postojećih najboljih raspoloživih tehnika,

73. Temeljno izvješće je izvješće o stanju tla i podzemnih voda koje su onečišćene opasnim tvarima povezanim s djelatnošću operatera,

74. Tijelo javne vlasti je tijelo državne vlasti, tijelo jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravne osobe s javnim ovlastima koje obavljaju djelatnosti u vezi s okolišem,

75. Učinci industrijske i velike nesreće su sve neposredne ili posredne, trenutačne ili odgođene nepovoljne posljedice izazvane tim nesrećama na zdravlje i život ljudi, materijalna dobra i okoliš,

76. Uređaj je oprema ili dio opreme postrojenja koji podrazumijeva: strojeve, oruđa/alate, električne provodnike, cjevovode, željezničke kolosijeke i iskrcajne dokove u sklopu postrojenja, uključujući i skladišta te brane i sl. što je nužno za obavljanje djelatnosti operatera,

77. Velika nesreća je događaj, odnosno nekontrolirana pojava izazvana velikom emisijom, požarom ili eksplozijom i sl., koji su uzrokovani nekontroliranim razvitkom događanja tijekom djelovanja u postrojenju u kojem su prisutne opasne tvari te jedna ili više tih opasnih tvari i/ili njihovih spojeva nastalih uslijed događaja, odnosno nekontrolirane pojave koje dovode u ozbiljnu trenutačnu ili odgođenu – naknadnu opasnost ljudsko zdravlje i život, materijalna dobra i/ili okoliš, unutar postrojenja i/ili izvan postrojenja,

78. Veliki grad je jedinica lokalne samouprave sukladno zakonu kojim se uređuje lokalna i područna (regionalna) samouprava,

79. Verifikacija je standardizirani postupak kojim se osigurava pouzdanost, točnost i vjerodostojnost izvješća o emisijama u okoliš te njegova usklađenost s propisanim uputama o praćenju i izvješćivanju,

80. Zahvat u okoliš je privremeno ili trajno djelovanje čovjeka koje bi moglo utjecati na okoliš, za koje je potrebno ishoditi odgovarajuće odobrenje za realizaciju,

81. Zaključci o NRT-u su dokumenti koji sadrže dijelove referentnog dokumenta o NRT-u kojima se propisuju zaključci o najboljim raspoloživim tehnikama, opis najboljih raspoloživih tehnika, podatke za procjenu primjenjivosti NRT-a tehnika, razine emisija povezanih s najboljim raspoloživim tehnikama, povezano praćenje procesnih pokazatelja i emisija, povezane razine potrošnje i prema potrebi odgovarajuće mjere za oporavak lokacije,

82. Zainteresirana javnost je javnost na koju utječe ili bi moglo utjecati odlučivanje o okolišu, ili ima interes u odlučivanju o okolišu; udruge civilnog društva koje djeluju na području zaštite okoliša i ispunjavaju sve uvjete sukladno ovom Zakonu smatrat će zainteresiranima,

83. Zaštita okoliša je skup odgovarajućih aktivnosti i mjera kojima je cilj sprječavanje opasnosti za okoliš, sprječavanje nastanka šteta i/ili onečišćivanja okoliša, smanjivanje i/ili otklanjanje šteta nanesenih okolišu te povrat okoliša u stanje prije nastanka štete,

84. Zdravstvena ekologija je znanstveno stručna disciplina koja se bavi pitanjima zdravlja i bolesti ljudi koji su uvjetovani čimbenicima okoliša; to je i teorija i praksa praćenja, držanja pod kontrolom te sprječavanja negativnog djelovanja na zdravlje štetnih čimbenika okoliša,

85. Značajna promjena je svaki zahvat i/ili njegova izmjena, uključujući promjenu prirode rada i/ili funkcioniranja i/ili opsega rada, postrojenja, postrojenja za izgaranje, postrojenja za

spaljivanje ili postrojenja za suspaljivanje otpada koja prema mišljenju nadležnih tijela može imati značajan negativan utjecaj na zdravlje ljudi ili na okoliš.

(2) Ministarstvo je u ovom Zakonu ministarstvo nadležno za zaštitu okoliša i prirode, a ministar je ministar nadležan za zaštitu okoliša i prirode.

(3) Nadležno upravno tijelo je tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada, koje, prema nadležnostima uređenim ovim Zakonom, obavlja poslove u području zaštite okoliša.

(4) Tijelo i/ili osoba određena posebnim propisom je tijelo državne uprave i/ili pravna osoba s javnim ovlastima, određeni posebnim propisima, koji na temelju tih propisa svojim aktima te posebnim uvjetima i potvrđama sudjeluju u postupcima: strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene; procjene utjecaja zahvata na okoliš, ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i izdavanja upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš, te okolišne dozvole.

(5) Izrazi koji se u ovom Zakonu koriste za osobe, uporabljeni su neutralno i odnose se na muške i ženske osobe.

Primjena drugih propisa i ovoga Zakona u odnosu na posebne propise

Članak 5.

(1) Na pitanja prava na pristup informacijama u postupcima prema ovom Zakonu koja nisu uređena ovim Zakonom i njegovim provedbenim propisima primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuje pravo na pristup informacijama.

(2) Na pitanja vezana za Agenciju za zaštitu okoliša koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojim je uređeno osnivanje Agencije za zaštitu okoliša i odredbe propisa o ustanovama.

(3) Na pitanja vezana za Fond za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe posebnog propisa kojim je uređeno osnivanje Fonda za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost.

(4) Ovaj Zakon ne primjenjuje se na pitanja odgovornosti onečišćivača za imovinske i druge štete nanesene fizičkim i pravnim osobama.

(5) Na pitanja odgovornosti za štetu u okolišu koja nisu uređena ovim Zakonom primjenjuju se odredbe propisa kojima se uređuju obvezni odnosi.

(6) Na pitanja zaštite okoliša koja nisu uređena ovim Zakonom, a odnose se na pojedine sastavnice okoliša ili opterećenja primjenjuju se posebni propisi kojima se uređuje zaštita pojedine sastavnice okoliša, odnosno kojima se uređuje zaštita okoliša od pojedinog opterećenja.

(7) U slučaju da posebnim propisom iz stavka 6. ovoga članka nije uređena zaštita pojedine sastavnice okoliša, odnosno zaštita okoliša od opterećenja sukladno ovom Zakonu, na tu sastavnicu, odnosno opterećenje odgovarajuće se primjenjuje ovaj Zakon.

(8) U slučaju da za zaštitu pojedine sastavnice okoliša, odnosno zaštitu okoliša od opterećenja nije donesen poseban propis, odgovarajuće se primjenjuje ovaj Zakon.

Ovlaštenja ministra

Članak 6.

(1) Način rada u tijelima državne uprave, tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i pravnim osobama koje imaju javne ovlasti u vezi s provedbom ovoga Zakona propisuje ministar naputkom.

(2) Ovlašćuje se ministar da za potrebe izrade nacrtu pravilnika, koje je ovlašten donositi prema ovome Zakonu, osniva povjerenstva, imenuje članove povjerenstva i tajnika, te uređuje način rada povjerenstva.

(3) Ovlašćuje se ministar da određuje naknadu članovima i tajnicima za rad u povjerenstvima koja je prema ovome Zakonu ovlašten osnivati.

Ciljevi zaštite okoliša

Članak 7.

(1) Ciljevi zaštite okoliša u ostvarivanju uvjeta za održivi razvitak jesu:

- zaštita života i zdravlja ljudi,
- zaštita biljnog i životinjskog svijeta, georaznolikosti, bioraznolikosti i krajobrazne raznolikosti te očuvanje ekološke stabilnosti,
- zaštita i poboljšanje kakvoće pojedinih sastavnica okoliša,
- zaštita ozonskog omotača i ublažavanje klimatskih promjena,
- zaštita i obnavljanje kulturnih i estetskih vrijednosti krajobraza,
- sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari,
- sprječavanje i smanjenje onečišćenja okoliša,
- trajna uporaba prirodnih dobara,
- racionalno korištenje energije i poticanje uporabe obnovljivih izvora energije,
- uklanjanje posljedica onečišćenja okoliša,
- poboljšanje narušene prirodne ravnoteže i ponovno uspostavljanje njezinih regeneracijskih sposobnosti,
- ostvarenje održive proizvodnje i potrošnje,

- napuštanje i nadomještanje uporabe opasnih i štetnih tvari,
- održivo korištenje prirodnih dobara,
- osiguranje i razvoj dugoročne održivosti,
- unaprjeđenje stanja okoliša i osiguravanje zdravog okoliša.

(2) Ciljevi iz stavka 1. ovoga članka postižu se primjenom načela zaštite okoliša i instrumenata zaštite okoliša propisanih ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, te primjenom načela i instrumenata propisanih posebnim propisima kojima se uređuje zaštita pojedinih sastavnica, odnosno zaštita od pojedinih opterećenja okoliša.

II. NAČELA ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 8.

Zaštita okoliša temelji se na uvažavanju općeprihvaćenih načela zaštite okoliša, poštivanju načela međunarodnog prava zaštite okoliša te uvažavanju znanstvenih spoznaja.

Načelo održivog razvitka

Članak 9.

(1) Prilikom usvajanja polazišta, donošenja strategija, planova i programa te propisa, i njihovoj provedbi, Hrvatski sabor, Vlada Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Vlada), županije, Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, u okviru svog djelokruga, moraju poticati održivi razvitak.

(2) U svrhu poticanja održivog razvitka zahtjevi zaštite okoliša uređeni ovim Zakonom i posebnim propisima moraju biti uključeni u pripreme i provedbu utvrđenih polazišta i aktivnosti na svim područjima gospodarskog i socijalnog razvitka.

Načelo predostrožnosti

Članak 10.

(1) Pri korištenju okoliša treba štedljivo koristiti sastavnice okoliša i njima upravljati vodeći računa o mogućnostima ponovnog korištenja prirodnih i materijalnih dobara, te vodeći računa o sprječavanju onečišćivanja okoliša, mogućem nastanku šteta po okoliš i izbjegavanju stvaranja otpada, u najvećoj mogućoj mjeri.

(2) Granične vrijednosti emisija, standardi kakvoće okoliša, pravila postupanja i druge mjere zaštite okoliša moraju biti određene propisom, odnosno odgovarajućim aktom, a svako djelovanje na okoliš mora biti planirano i izvedeno na način da uzrokuje što manje opterećivanje okoliša, vodeći pri tome računa o racionalnom korištenju prirodnih dobara i energije.

(3) Radi izbjegavanja rizika i opasnosti po okoliš, pri planiranju i izvođenju zahvata treba primijeniti sve utvrđene preventivne mjere zaštite okoliša što podrazumijeva korištenje dobrih

iskustava, kao i uporabu proizvoda, opreme i uređaja te primjenu proizvodnih postupaka i sustava održavanja projektiranih parametara postrojenja, koji su najpovoljniji po okoliš.

(4) U cilju preventivnosti, prilikom korištenja okoliša, primjenjuju se najbolje raspoložive tehnike i u svijetu priznati sustavi održavanja postrojenja.

(5) Operater, koji svojim djelovanjem ili propuštanjem djelovanja na koje je obvezan propisom ili odgovarajućim aktom, uzrokuje rizik po okoliš, ili nanosi štetu u okolišu, obvezan je, o svom trošku bez odgađanja poduzeti nužne mjere zaštite da se izbjegne rizik i šteta u okoliš.

(6) Kada prijeti opasnost od stvarne i nepopravljive štete za zdravlje ljudi i okoliš, ne smije se odgađati poduzimanje nužnih zaštitnih mjera, pa ni u slučaju kada ta opasnost nije u cijelosti znanstveno istražena.

(7) Odustat će se, odnosno neće se djelovati, obavljati djelatnost i/ili obaviti zahvat, koji imaju znanstveno dokazanu ili pretpostavljenu vjerojatnost štetnog i trajno štetnog utjecaja na okoliš, a osobito na sastavnice okoliša – bioraznolikost i krajobraz.

Načelo očuvanja vrijednosti prirodnih dobara, bioraznolikosti i krajobraza

Članak 11.

(1) Prirodna dobra i krajobrazne vrijednosti treba nastojati očuvati na razini obujma i kakvoće koji ne ugrožavaju zdravlje i život čovjeka i nisu štetni za biljni i životinjski svijet, te ih koristiti na održivi način tako da se ne umanjuje njihova vrijednost za buduće naraštaje.

(2) Tlo je neobnovljivo dobro i mora se koristiti održivo uz očuvanje njegovih funkcija. Nepovoljni učinci na tlo moraju se izbjegavati u najvećoj mogućoj mjeri.

(3) Zahvati u okoliš koji mogu imati štetni učinak na bioraznolikost i krajobraznu raznolikost i vrijednost, te očuvanje prirodnog genetskog sklada i sklada prirodnih zajednica, živih organizama i tvari, nisu dopušteni, ukoliko se u postupku u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima ne odluči drukčije.

Načelo zamjene i/ili nadomještaja

Članak 12.

(1) Djelovanje, odnosno planirani zahvat koji bi mogao imati štetni utjecaj na okoliš potrebno je zamijeniti djelovanjem, odnosno zahvatom koji predstavlja znatno manji rizik za okoliš, što se utvrđuje u postupcima uređenim ovim Zakonom.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuje na korištenje postrojenja te pri korištenju opreme i proizvoda, uz obvezno ograničavanje onečišćenja okoliša na izvoru nastanka.

(3) Tvarima koje se mogu ponovno uporabiti, ili koje su biološki razgradive, treba dati prednost pri uporabi, pa i u slučaju većih troškova.

Načelo otklanjanja i sanacije štete u okolišu na izvoru nastanka

Članak 13.

Ako je šteta u okolišu nastala kao rezultat djelovanja ili propuštanja propisanog obveznog djelovanja operatera, odnosno kao rezultat obavljanja djelatnosti fizičke ili pravne osobe, oni su dužni otkloniti, odnosno sanirati štetu u okolišu prvenstveno na izvoru nastanka.

Načelo cjelovitog pristupa

Članak 14.

(1) Svrha načela cjelovitog pristupa je sprječavanje i/ili svođenje rizika za okoliš na najmanju moguću mjeru rizika za okoliš u cjelini.

(2) Zahtjevi za visokom razinom zaštite okoliša i poboljšanjem kakvoće okoliša obvezni su sastavni dio svih polazišta kojima je cilj uravnoteženi gospodarski razvitak, a osiguravaju se sukladno načelu održivog razvitka.

(3) Kod izrade i donošenja dokumenata prostornog uređenja mora se posebno uzimati u obzir prikladnost zahvata s obzirom na poznate rizike od prirodnih nepogoda, pouzdanost postojećih i planiranih mjera za smanjivanje rizika od prirodnih nepogoda, osjetljivost okoliša na određenom prostoru, odnos prema skladu i vrijednostima krajobraza, odnos prema neobnovljivim i obnovljivim prirodnim dobrima, kulturnoj baštini i materijalnim dobrima, te ukupnost njihovih međusobnih utjecaja i međusobnih utjecaja postojećih i planiranih zahvata na okoliš.

(4) Strateškom procjenom okoliša ne dovode se u pitanje pojedinačni postupci procjene utjecaja na okoliš, niti drugi zakonom propisani postupci.

Načelo suradnje

Članak 15.

(1) Održivi razvitak sukladno ovom Zakonu postiže se suradnjom i zajedničkim djelovanjem Hrvatskoga sabora, Vlade, županija, Grada Zagreba, velikih gradova, gradova i općina te svih drugih dionika u cilju zaštite okoliša, svakoga u okviru svoje nadležnosti i odgovornosti.

(2) Država osigurava suradnju i solidarnost u rješavanju globalnih i međudržavnih pitanja zaštite okoliša, posebno kroz međunarodne ugovore, suradnjom s drugim državama i sklapanjem odgovarajućih sporazuma te obavješćivanjem drugih država o prekograničnim utjecajima na okoliš, o ekološkim nesrećama, kao i međunarodnom razmjenom informacija o okolišu.

(3) Vlada, županije, Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, u okviru svoga djelokruga, solidarno i zajednički sudjeluju u provedbi zaštite okoliša iz svoje nadležnosti, kako bi osigurale provedbu učinkovitih mjera zaštite okoliša na svom području.

Načelo »onečišćivač plaća«

Članak 16.

(1) Onečišćivač snosi troškove nastale onečišćavanjem okoliša.

(2) Troškovi iz stavka 1. ovoga članka obuhvaćaju troškove nastale u vezi s onečišćavanjem okoliša uključujući i troškove procjene štete, procjene nužnih mjera i troškove otklanjanja štete u okolišu.

(3) Onečišćivač snosi i troškove praćenja stanja okoliša i primjene utvrđenih mjera te troškove poduzimanja mjera prevencije od onečišćivanja okoliša, bez obzira na to da li su ti troškovi nastali kao rezultat propisane odgovornosti za onečišćavanje okoliša, odnosno ispuštanjem emisija u okoliš ili kao naknade utvrđene odgovarajućim financijskim instrumentima, odnosno kao obveza utvrđena propisom o smanjivanju onečišćivanja okoliša.

Načelo pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti

Članak 17.

(1) Javnost ima pravo pristupa informacijama o okolišu kojima raspolaže tijelo javne vlasti i osobe koje tijelo javne vlasti nadzire te osobe koje informacije čuvaju za tijelo javne vlasti.

(2) Javnost ima pravo na pravodobno obavješćivanje o onečišćavanju okoliša, uključujući informacije o opasnim tvarima i djelatnostima, informacije o poduzetim mjerama i s tim u svezi pristup podacima o stanju okoliša.

(3) Javnost ima pravo sudjelovati u postupcima utvrđivanja polazišta, izrade i donošenja strategija, planova i programa, te izrade i donošenja propisa i općih akata u vezi sa zaštitom okoliša.

(4) Javnost ima pravo sudjelovati u postupcima koji se vode na zahtjev nositelja zahvata i operatera sukladno ovom Zakonu.

(5) Prava iz stavaka 1., 2., 3. i 4. ovoga članka javnost ostvaruje na način uređen ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona te sukladno posebnim propisima.

Načelo poticanja

Članak 18.

(1) Vlada, županije, Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, u skladu sa svojim nadležnostima, potiču djelatnosti i aktivnosti u svezi sa zaštitom okoliša koje sprječavaju ili smanjuju onečišćavanje okoliša, kao i zahvate u okoliš koji smanjuju uporabu tvari, sirovina i energije, te manje onečišćuju okoliš ili ga iskorištavaju u dopuštenim granicama.

(2) Vlada, županije, Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi, općine i pravne osobe s javnim ovlastima u području zaštite okoliša dužni su poticati informiranje, izobrazbu i poučavanje javnosti o zaštiti okoliša i održivom razvitku i utjecati na razvijanje svijesti o zaštiti okoliša u cjelini.

(3) Vlada odgovarajućim mjerama može poticati pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarske djelatnosti na učinkovitije provođenje mjera zaštite okoliša.

(4) Vlada, županije, Grad Zagreb, veliki gradovi, gradovi i općine, u okviru svoga djelokruga, s onečišćivačima i njihovim asocijacijama mogu sklapati sporazume o dobrovoljnim mjerama koje oni provode u svrhu dodatnog smanjivanja opterećenja na okoliš.

Načelo prava na pristup pravosuđu

Članak 19.

(1) Svaka osoba (građanin i druga fizička, te pravna osoba, njihove skupine, udruge i organizacije) koja smatra da je njezin zahtjev za informacijom u pitanjima zaštite okoliša zanemaren, neosnovano odbijen, bilo djelomično ili u cijelosti, ili ako na njega nije odgovoreno na odgovarajući način, ima pravo na zaštitu svojih prava sukladno posebnom propisu o pravu na pristup informacijama.

(2) U svrhu zaštite prava na zdrav život i održiv okoliš te u svrhu zaštite okoliša i pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od štetnog utjecaja opterećenja, osoba koja učini vjerojatnim svoj pravni interes i osoba koja zbog lokacije zahvata i/ili zbog prirode i/ili utjecaja zahvata može, u skladu sa zakonom, dokazati da joj je trajno narušeno pravo, ima pravo osporavati postupovnu i materijalnu zakonitost odluka, čina i propusta tijela javne vlasti putem nadležnog tijela i/ili nadležnog suda, u skladu sa zakonom.

III. SASTAVNICE OKOLIŠA I UTJECAJI OPTEREĆENJA

Zaštita sastavnica okoliša

Članak 20.

(1) Sastavnice okoliša moraju biti zaštićene od onečišćenja pojedinačno i u okviru ostalih sastavnica okoliša, uzimajući u obzir njihove međusobne odnose i međutjecaje.

(2) Zaštita od onečišćenja i očuvanje pojedine sastavnice okoliša uređuju se ovim Zakonom, posebnim zakonima, i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Zaštita tla i zemljine kamene kore

Članak 21.

(1) Zaštita tla obuhvaća očuvanje zdravlja i funkcija tla, sprječavanje oštećenja tla, praćenje stanja i promjenu kakvoća tla te saniranje i obnavljanje oštećenih tala i lokacija.

(2) Onečišćenje, odnosno oštećenje tla smatra se štetnim utjecajem na okoliš, a utvrđivanje prihvatljivih graničnih vrijednosti kakvoće tla provodi se na temelju posebnih propisa.

(3) Zaštita zemljine kamene kore obuhvaća održivo iskorištavanje mineralnih sirovina, održivo korištenje krajobrazne raznolikosti i zaštitu geološki vrijednih pojava, objekata i struktura.

(4) Da bi se osiguralo održivo korištenje zemljine kamene kore utvrđuju se mjere zaštite i sanacije u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

Zaštita šumskog područja

Članak 22.

Zaštita šumskih područja obuhvaća zaštitu prirodnih i djelomično prirodnih sastojina, šumskih kompleksa, kao i zaštitu šumskog tla, biljnog i životinjskog svijeta koji je u šumskom području, te genetskih sjemenskih sastojina autohtonih vrsta drveća.

Zaštita zraka

Članak 23.

Zaštita zraka obuhvaća mjere zaštite zraka, poboljšanje kakvoće zraka u svrhu izbjegavanja ili smanjivanja štetnih posljedica za ljudsko zdravlje, kakvoću življenja i okoliš u cjelini, očuvanje kakvoće zraka te sprječavanje i smanjivanje onečišćivanja koja utječu na oštećivanje ozonskog sloja i promjenu klime.

Zaštita voda

Članak 24.

(1) Zaštita voda obuhvaća mjere zaštite voda te poboljšanja stanja voda radi sprječavanja ili smanjivanja štetnih posljedica za ljudsko zdravlje, vodne ekosustave, kakvoću života i okoliš u cjelini.

(2) Zaštita voda od onečišćavanja provodi se radi očuvanja života i zdravlja ljudi i zaštite okoliša, te omogućavanja održivog, neškodljivog i neometanog korištenja voda za različite namjene, u skladu s posebnim propisom koji uređuje upravljanje vodama.

Zaštita mora i obalnog područja

Članak 25.

(1) Zaštita mora i obalnog područja od onečišćenja podrazumijeva: upravljanje obalnim područjem, morskim dnom i morskim podzemljem, te morskim okolišem na temelju ekosustavnog pristupa, smanjenje i/ili uklanjanje onečišćenja, odnosno opterećenja u morskom i obalnom okolišu, očuvanje zaštićenih i ekološko značajnih područja u moru i obalnom području, zaštita, očuvanje i obnavljanje morskih resursa te strukture i funkcije morskih i obalnih ekosustava, sustavno praćenje i promatranje morskih i obalnih ekosustava, na temelju ekosustavnog pristupa.

(2) Zaštita mora obuhvaća mjere zaštite morskog okoliša uključujući morski ekosustav i obalno područje kao nedjeljive cjeline, sprječavanje štetnih zahvata s negativnim posljedicama na morski ekosustav imajući u vidu njihovo kumulativno i sinergijsko djelovanje, održivo korištenje prirodnih resursa, sprječavanja onečišćenja mora iz zraka, s kopna, s pomorskih objekata i drugih onečišćivača uslijed pomorskog prometa uključujući i onečišćenje prouzročeno odbacivanjem s pomorskih objekata ili iz zrakoplova sa svrhom

potapanja ili spaljivanjem na moru, te prekograničnog onečišćenja, kao i sprječavanje onečišćenja uslijed velikih nesreća i uklanjanja njihovih posljedica.

(3) Zaštita i upravljanje obalnim područjem obuhvaća mjere zaštite obalnih ekosustava i održivo i integralno upravljanje obalnim resursima te koordinativne aktivnosti vezane za unapređenje usuglašavanja djelatnosti svih subjekata nadležnih za obalna područja primjenjujući pristup integralnog upravljanja obalnim područjem.

(4) Država poduzima sve odgovarajuće mjere kako bi spriječila, smanjila i suzbila onečišćenje morskog okoliša i obalnog područja u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima.

(5) U cilju osiguranja polazišta za postizanje dobrog stanja morskog okoliša i obalnog područja i polazišta za osiguranje njihove zaštite i očuvanje, te sprječavanje propadanja morskog okoliša i obalnog područja, donosi se dokument upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem sukladno članku 56. ovoga Zakona.

Zaštita prirode

Članak 26.

(1) Zaštita prirode odnosi se na očuvanje georaznolikosti, bioraznolikosti, krajobrazne vrijednosti i raznolikosti te zaštitu prirodnih vrijednosti.

(2) Zaštita prirode obuhvaća praćenje stanja prirode, uspostavu sustava zaštite prirodnih vrijednosti radi njihova trajnoga očuvanja, osiguranje održivog korištenja prirodnih dobara.

Zaštita od utjecaja opterećenja na okoliš

Članak 27.

Zaštita od nepovoljnog utjecaja i štetnog djelovanja opterećenja na pojedine sastavnice i okoliš u cjelini uređuje se ovim Zakonom, posebnim zakonima o pojedinim opterećenjima i propisima donesenim na temelju tih zakona.

Zaštita od štetnog utjecaja genetski modificiranih organizama

Članak 28.

Zaštita od štetnog utjecaja genetski modificiranih organizama (u daljnjem tekstu: GMO) obuhvaća mjere kojima se uređuje prekogranični prijenos, provoz i ograničena uporaba GMO-a i mjere kojima se sprječava uvođenje u okoliš i stavljanje na tržište GMO-a i proizvoda koji sadrže i/ili se sastoje i/ili potječu od GMO-a protivno odredbama posebnog propisa.

Zaštita od buke

Članak 29.

(1) Zaštita od buke provodi se radi zaštite od buke štetne za zdravlje ljudi, a koja predstavlja svaki zvuk koji prekoračuje najviše dopuštene razine utvrđene posebnim propisima s obzirom na vrijeme i mjesto nastanka u sredini u kojoj ljudi rade i borave.

(2) Zaštita od buke obuhvaća mjere zaštite od buke na kopnu, u moru i obalnom području mora, vodi i u zraku, radi sprječavanja, smanjivanja i otklanjanja opasnosti za zdravlje ljudi.

Zaštita od ionizirajućih zračenja i nuklearna sigurnost

Članak 30.

(1) Zaštita od ionizirajućih zračenja obuhvaća načela i mjere zaštite od ionizirajućih zračenja, postupanje u izvanrednim događanjima, način postupanja s radioaktivnim otpadom radi osiguranja i smanjivanja rizika za život i zdravlje ljudi te okoliš.

(2) Nuklearna sigurnost obuhvaća mjere sigurnosti i zaštite pri uporabi nuklearnih materijala i u obavljanju nuklearnih djelatnosti u svrhu sprječavanja izvanrednih događaja čija posljedica može biti radioaktivno onečišćenje okoliša.

Zaštita od štetnog utjecaja kemikalija

Članak 31.

Zaštita od štetnog utjecaja kemikalija, njihovih spojeva i pripravaka obuhvaća mjere i postupke kojima se od njihovoga štetnog djelovanja štiti zdravlje ljudi, materijalna dobra i okoliš.

Zaštita od svjetlosnog onečišćenja

Članak 32.

(1) Svjetlosno onečišćenje je promjena razine prirodne svjetlosti u noćnim uvjetima uzrokovana unošenjem svjetlosti proizvedene ljudskim djelovanjem.

(2) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja obuhvaća mjere zaštite od nepotrebnih, nekorisnih ili štetnih emisija svjetlosti u prostor u zoni i izvan zone koju je potrebno osvijetliti te mjere zaštite noćnog neba od prekomjernog osvjetljenja.

(3) Zaštita od svjetlosnog onečišćenja određuje se na temelju zdravstvenih, bioloških, ekonomskih, kulturoloških, pravnih, sigurnosnih, astronomskih i drugih standarda.

Gospodarenje otpadom

Članak 33.

Gospodarenje otpadom obuhvaća mjere za sprječavanje nastanka i smanjivanje količina otpada, bez uporabe postupaka i/ili načina koji predstavljaju rizik po okoliš, te mjere za sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš.

IV. SUBJEKTI ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 34.

Održivi razvitak i zaštitu okoliša unutar svoga Ustavom utvrđenoga djelokruga osiguravaju:

- Hrvatski sabor,
- Vlada,
- ministarstva i druga nadležna tijela državne uprave,
- županije i Grad Zagreb,
- veliki gradovi, gradovi i općine,
- Agencija zaštite okoliša i Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- pravne osobe s javnim ovlastima,
- osobe ovlaštene za stručne poslove zaštite okoliša,
- pravne i fizičke osobe odgovorne za onečišćavanje okoliša sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima, te druge pravne i fizičke osobe koje obavljaju gospodarsku djelatnost,
- udruge civilnog društva koje djeluju na području zaštite okoliša, te
- građani kao pojedinci, njihove skupine, udruge i organizacije.

Članak 35.

(1) Hrvatski sabor unutar svoga Ustavom utvrđenoga djelokruga osigurava održivi razvitak i zaštitu okoliša sukladno ovom Zakonu, posebnim zakonima kojima se uređuje zaštita sastavnica okoliša i zaštita okoliša od štetnog utjecaja i nepovoljnog djelovanja opterećenja, te sukladno propisima donesenim na temelju zakona, a osobito:

- prati i razmatra stanje zaštite okoliša i ostvarenje održivog razvitka putem izvješća koje podnosi Vlada prema ovom Zakonu i posebnim propisima,
- utvrđuje i donosi odgovarajuća polazišta za održivi razvitak i zaštitu okoliša.

(2) Vlada unutar svoga Ustavom utvrđenoga djelokruga osigurava održivi razvitak i zaštitu okoliša sukladno ovom Zakonu, posebnim zakonima kojima se uređuje zaštita sastavnica okoliša i zaštita od opterećenja te sukladno propisima donesenim na temelju zakona, a osobito:

- prati i razmatra stanje zaštite okoliša putem propisanih izvješća,
- utvrđuje i predlaže Hrvatskome saboru odgovarajuća polazišta za održivi razvitak i zaštitu okoliša,

- odgovarajućim mjerama potiče obrazovanje i poučavanje javnosti u vezi s održivim razvitkom i zaštitom okoliša,
- osigurava financijska i druga sredstva za unaprjeđenje sustava zaštite okoliša,
- sklapa međunarodne sporazume i zaključuje međunarodne ugovore vezano za područje zaštite okoliša i osigurava uvjete za njihovu provedbu,
- po potrebi osniva odgovarajuća stručna i savjetodavna tijela za izvršavanje zadaća preuzetih međunarodnim sporazumima i ugovorima iz područja zaštite okoliša.

Članak 36.

(1) Županije i Grad Zagreb u svojem djelokrugu uređuju, organiziraju, financiraju i unaprjeđuju poslove zaštite okoliša koji su im ovim Zakonom i posebnim propisima stavljeni u nadležnost, a od područnog (regionalnog) su značaja za zaštitu okoliša, unaprjeđenje stanja okoliša na njihovom području.

(2) Veliki gradovi, gradovi i općine u svojem djelokrugu uređuju, organiziraju, financiraju i unaprjeđuju poslove zaštite okoliša koji su im ovim Zakonom i posebnim propisima stavljeni u nadležnost, a od lokalnog su značaja za zaštitu okoliša, unaprjeđenje stanja okoliša na njihovom području.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, na velike gradove na odgovarajući način primjenjuju se i odredbe o poslovima od područnog (regionalnog) značaja za zaštitu okoliša, unaprjeđenje stanja okoliša, ako su im ovim Zakonom, odnosno posebnim propisima stavljeni u nadležnost.

Savjet za održivi razvitak i zaštitu okoliša

Članak 37.

(1) U cilju postizanja koordiniranog i usuglašenog gospodarskog razvitka vezano za područje zaštite okoliša i osiguranja uvjeta za održivi razvitak, te radi kontinuiteta osiguranja stručne i znanstvene osnove za uređenje pojedinih pitanja u području zaštite okoliša i održivog razvitka osniva se Savjet za održivi razvitak i zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Savjet).

(2) Savjet osniva Vlada.

(3) Savjet ima devet članova uključujući i predsjednika Savjeta. Predsjednika i članove savjeta Vlada imenuje iz redova znanstvenih, stručnih, javnih i drugih djelatnika te predstavnika središnjih tijela državne uprave nadležnih za pojedinu sastavnicu okoliša, odnosno opterećenja i predstavnika udruga civilnog društva koje djeluju na području zaštite okoliša.

(4) Savjet daje mišljenja na prijedloge dokumenata iz područja zaštite okoliša i održivog razvitka koje donosi Vlada, odnosno Hrvatski sabor, daje mišljenja na prijedloge i ocjene o usklađenosti rješavanja pitanja zaštite okoliša i gospodarskog razvitka, daje mišljenja na prijedloge i ocjene o usklađenosti rješavanja pitanja vezanih za zaštitu klime i ozonskog sloja te obavlja i druge zadaće koje mu povjeri Vlada ili Ministarstvo u skladu s ovim Zakonom.

(5) Savjet donosi poslovnik o svom radu.

(6) Članovima Savjeta pripada naknada za rad u Savjetu.

(7) Sredstva za rad Savjeta osiguravaju se u državnom proračunu, a iznos naknade za rad u Savjetu utvrđuje Vlada odlukom.

(8) Stručne i administrativne poslove za Savjet obavlja Ministarstvo.

Agencija za zaštitu okoliša

Članak 38.

(1) Poslove prikupljanja i objedinjavanja prikupljenih podataka i informacija o okolišu, radi osiguravanja i praćenja provedbe politike zaštite okoliša i održivog razvitka obavlja Agencija za zaštitu okoliša (u daljnjem tekstu: Agencija) osnovana posebnim propisom.

(2) Djelatnost Agencije obuhvaća osobito:

– uspostavu, razvoj, vođenje i koordinaciju jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša u Državi,

– prikupljanje i objedinjavanje podataka i /ili informacija o okolišu,

– vođenje odgovarajućih baza podataka o okolišu te upis u registar sustava za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje EMAS, te ostale poslove u skladu s člankom 211. ovoga Zakona,

– praćenje i izvješćivanje o stanju okoliša,

– praćenje i izvješćivanje o utjecaju okoliša na zdravlje, u suradnji s Hrvatskim zavodom za javno zdravstvo,

– obavljanje stručno-savjetodavnih poslova pri određivanju sadržaja, metodologije i načina praćenja stanja okoliša i vođenja jedinstvenog informacijskog sustava zaštite okoliša,

– pripremu podataka za izradu dokumenata i izvješća u vezi sa zaštitom okoliša i održivim razvitkom,

– izradu stručnih podloga za izradu, odnosno suradnju na izradi, dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša te izvješća koja se daju u vezi s provedbom tih dokumenata,

– izradu Izvješća o stanju okoliša iz članka 58. stavka 1. ovoga Zakona,

– izradu Nacionalne liste pokazatelja,

– suradnju s tijelima državne uprave, upravnim odjelima županije, upravnim odjelima Grada Zagreba, upravnim odjelima velikog grada, grada i općine, pravnim osobama s javnim ovlastima i drugim osobama, međunarodnim tijelima, institucijama i udrugama na izradi i realizaciji projekata i programa zaštite okoliša,

– provođenje, odnosno sudjelovanje u provedbi međunarodnih ugovora i sporazuma iz područja zaštite okoliša kojih je Država stranka, u dijelu koji se odnosi na izvješćivanje prema preuzetima obvezama,

– sudjelovanje u projektima i programima iz područja zaštite okoliša koji se provode na temelju međunarodnih ugovora, po ovlasti Ministarstva,

– osiguravanje uvjeta za pristup informacijama o okolišu, kojima raspolaže i koje nadzire.

(3) Agencija je središnje informacijsko tijelo Države za koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje Europske komisije o provedbi pojedinih propisa zaštite okoliša te provodi koordinaciju izvješćivanja i izvješćivanje.

(4) Agencija surađuje s Europskom agencijom za okoliš i izvješćuje u skladu sa zahtjevima Europske okolišne informacijske i promatračke mreže (EIONET).

(5) Agencija obavlja i druge poslove u skladu s ovim Zakonom, Uredbom o osnivanju Agencije, Statutom Agencije i posebnim propisima, koji služe za ostvarivanje djelatnosti Agencije utvrđene stavcima 1., 2., 3. i 4. ovoga članka.

(6) Nacionalna lista pokazatelja iz stavka 2. ovoga članka izrađuje se na temelju posebnih propisa i međunarodnih ugovora, vodeći računa o specifičnim zahtjevima za zaštitu okoliša. Nacionalna lista pokazatelja redovito se ažurira i objavljuje na internetskim stranicama Agencije.

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost

Članak 39.

(1) Poslove financiranja pripreme, provedbe i razvoja programa, projekata i sličnih aktivnosti u području očuvanja, održivog korištenja, zaštite i unaprjeđivanja okoliša, te u području energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije, promidžbu ciljeva i načela zaštite okoliša radi postizanja sustavnog i cjelovitog očuvanja kakvoće okoliša, očuvanja bioraznolikosti, krajobrazne raznolikosti te georaznolikosti i racionalnog korištenja prirodnih dobara i energije kao osnovnih uvjeta održivog razvitka te ostvarivanja prava građana na zdrav okoliš, obavlja Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost u skladu s posebnim zakonom.

(2) Sredstva za financiranje djelatnosti Fonda za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost osiguravaju se, sukladno Načelu »onečišćivač plaća«, iz naknada i posebnih naknada koje plaćaju obveznici plaćanja za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost te iz drugih izvora sukladno posebnim propisima.

Osobe ovlaštene za stručne poslove zaštite okoliša

Članak 40.

(1) Stručne poslove zaštite okoliša, pod uvjetima propisanim ovim Zakonom, obavlja pravna osoba ovlaštena za stručne poslove zaštite okoliša, (u daljnjem tekstu: ovlaštenik).

(2) Ovlaštenik pod uvjetima određenim ovim Zakonom i pravilnikom iz stavka 12. ovoga članka može obavljati poslove koji se odnose na sljedeće grupe poslova:

1. izradu studija o značajnom utjecaju strategije, plana ili programa na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška studija) uključujući i dokumentaciju potrebnu za ocjenu o potrebi strateške procjene te dokumentaciju za određivanje sadržaja strateške studije,
2. izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš, uključujući i dokumentaciju za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš te dokumentacije za određivanje sadržaja studije o utjecaju na okoliš,
3. izradu poglavlja i studija ocjene prihvatljivosti strategija, plana, programa ili zahvata za ekološku mrežu,
4. pripremu i izradu dokumentacije za postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa s prijedlogom kompenzacijskih uvjeta,
5. izradu studija procjene rizika uvođenja i ponovnog uvođenja i uzgoja divljih vrsta,
6. izradu procjene rizika i osjetljivosti za sastavnice okoliša,
7. izradu operativnog programa praćenja stanja okoliša,
8. izradu dokumentacije vezano za postupak izdavanja okolišne dozvole uključujući izradu Temeljnog izvješća,
9. izradu programa zaštite okoliša,
10. izradu izvješća o stanju okoliša,
11. izradu izvješća o sigurnosti,
12. izradu elaborata o zaštiti okoliša koji se odnose na zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš,
13. izradu posebnih elaborata i izvješća za potrebe ocjene stanja sastavnica okoliša,
14. izradu sanacijskih elaborata, programa i sanacijskih izvješća,
15. izradu projekcija emisija, izvješća o provedbi politike i mjera smanjenja emisija i nacionalnog izvješća o promjeni klime,
16. izradu izvješća o proračunu (inventaru) emisija stakleničkih plinova i drugih emisija onečišćujućih tvari u okoliš,
17. izradu i/ili verifikaciju izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova,
18. izradu i/ili verifikaciju izvješća o održivosti proizvodnje biogoriva i izvješća o emisijama stakleničkih plinova,

19. izradu i/ili verifikaciju izvješća o emisijama stakleničkih plinova u životnom vijeku fosilnih goriva,
20. izradu i/ili verifikaciju posebnih elaborata, proračuna, i projekcija za potrebe sastavnica okoliša;
21. procjenu šteta nastalih u okolišu uključujući i prijeteće opasnosti,
22. određivanje vrsta otpada, opasnih svojstava otpada te uzorkovanje i ispitivanje fizikalnih i kemijskih svojstava otpada,
23. praćenje stanja okoliša,
24. obavljanje stručnih poslova za potrebe Registra onečišćavanja okoliša,
25. obavljanje stručnih poslova za potrebe sustava upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja,
26. izradu podloga za ishođenje znaka zaštite okoliša »Priatelj okoliša«.

(3) Pojedine poslove u okviru grupe poslova iz stavka 2. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom iz stavka 12. ovoga članka ako ti poslovi nisu propisani posebnim propisima.

(4) Ovlaštenik za obavljanje poslova iz stavka 2. ovoga članka mora ispunjavati uvjete sukladno ovom Zakonu i pravilniku iz stavka 12. ovoga članka.

(5) Ovlaštenik može započeti obavljati neki od poslova iz stavka 2. ovoga članka nakon što ishodi suglasnost Ministarstva za obavljanje tih poslova.

(6) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, ovlaštenik za stručne poslove verifikacije izvješća o emisijama stakleničkih plinova iz postrojenja i zrakoplova te verifikacije izvješća o održivosti proizvodnje biogoriva uključujući izvješća o emisijama stakleničkih plinova, te za verifikaciju izvješća o emisijama stakleničkih plinova u životnom vijeku fosilnih goriva mora biti akreditiran sukladno posebnom propisu.

(7) Iznimno od stavka 2. ovoga članka, uvjeti za obavljanje stručnih poslova vezanih uz sustav upravljanja okolišem i neovisno ocjenjivanje određuju se propisom iz članka 212. stavka 2. ovoga Zakona.

(8) Ovlaštenik koji je izradio ili sudjelovao u izradi studije o utjecaju zahvata na okoliš ne može obavljati poslove praćenja stanja okoliša koji su određeni rješenjem o prihvatljivosti toga zahvata za okoliš.

(9) O izdanim suglasnostima iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo vodi očevidnik.

(10) Ministarstvo redovito ažurira i objavljuje na internetskim stranicama popis izdanih suglasnosti iz stavka 5. ovoga članka.

(11) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, za obavljanje manje složenih stručnih poslova zaštite okoliša, iz stavka 2. podstavaka 12., 24., 25. i 26. ovoga članka ovlaštenik može biti i fizička osoba.

(12) Uvjete koje mora ispunjavati ovlaštenik za obavljanje pojedinih poslova iz stavka 2. ovoga članka, poslovi koje može obavljati ovlaštenik fizička osoba, način izdavanja, rok na koji se izdaje, sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 9. ovoga članka, te druga pitanja s tim u vezi pobliže propisuje ministar pravilnikom.

(13) Nositelj zahvata, odnosno operater, ne može obavljati stručne poslove zaštite okoliša u svojstvu ovlaštenika, u istom postupku koji se vodi sukladno odredbama ovoga Zakona.

(14) Pravne osobe iz stavka 13. ovoga članka ne smiju biti povezana društva sukladno odredbama posebnog propisa.

Zahtjev za izdavanje suglasnosti

Članak 41.

(1) Zahtjev za izdavanje suglasnosti (u daljnjem tekstu: zahtjev) se podnosi u pisanom obliku. U zahtjevu pravna osoba, odnosno fizička osoba ovlaštenik mora navesti nazive stručnih poslova odnosno grupu/grupe poslova za koje traži suglasnost.

(2) Uz zahtjev pravna osoba dužna je priložiti dokaze o ispunjavanju propisanih uvjeta i to:

1. izvadak iz sudskog registra ne stariji od tri mjeseca, koji Ministarstvo pribavlja po službenoj dužnosti,

2. za voditelja stručnih poslova:

– presliku diplome,

– presliku radne knjižice,

– presliku uvjerenja o položenom stručnom ispitu,

– i druge dokaze sukladno pravilniku iz članka 40. stavka 12. ovoga Zakona,

3. za svakog stručnjaka:

– presliku diplome,

– presliku radne knjižice,

4. da raspolaže odgovarajućim radnim prostorom.

5. presliku odgovarajuće potvrde Hrvatske akreditacijske agencije ukoliko je obveza pribavljanja takve potvrde propisana ovim Zakonom, odnosno posebnim propisom.

6. ostale dokaze sukladno posebnom propisu.

(3) Uz zahtjev fizička osoba ovlaštenik dužna je priložiti:

– presliku diplome,

– presliku radne knjižice,

– za grupe poslova iz članka 40. stavka 2. podstavaka 12., 24., 25. i 26. ovoga Zakona fizička osoba ovlaštenik dužna je priložiti potvrdu o položenom stručnom ispitu.

Suglasnost

Članak 42.

(1) Ovlaštenik može pribaviti suglasnost za obavljanje pojedinog stručnog posla, grupe stručnih poslova ili više grupa stručnih poslova.

(2) Postupak izdavanja suglasnosti mora se provesti u roku od 60 dana od dana primitka urednog zahtjeva.

(3) Suglasnost za obavljanje stručnih poslova daje se za razdoblje od tri godine kada se suglasnost ovlašteniku daje prvi puta za odgovarajuće poslove, odnosno grupu poslova. Svaka sljedeća suglasnost, koja se izdaje za iste poslove, odnosno iste grupe stručnih poslova koji su bili obuhvaćeni ranijom suglasnošću, izdaje se za razdoblje od pet godina.

(4) Suglasnost iz stavka 3. ovoga članka je upravni akt.

(5) Protiv suglasnosti iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 43.

(1) Kada ovlaštenik u tijeku obavljanja registrirane djelatnosti odluči da neće obavljati stručne poslove za koje je pribavio suglasnost prema ovom Zakonu dužan je bez odgađanja o tome obavijestiti Ministarstvo pisanom obaviješću radi brisanja iz Očevidnika o izdanim suglasnostima.

(2) U slučaju prestanka propisanih uvjeta, odnosno promjene u popisanim uvjetima za obavljanje registrirane djelatnosti ovlaštenik je dužan u roku od 30 dana od dana prestanka propisanih uvjeta, odnosno promjene obavijestiti Ministarstvo o novonastalim okolnostima.

Ukidanje suglasnosti

Članak 44.

(1) Ministarstvo će, po službenoj dužnosti, rješenjem, ovlašteniku ukinuti suglasnost za obavljanje stručnih poslova i prije isteka roka iz članka 42. stavka 3. ovoga Zakona u sljedećim slučajevima:

1. kada se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je ovlaštenik prestao ispunjavati neki od Zakonom, odnosno posebnim propisom propisanih uvjeta,

2. kada Ministarstvo uvidom u odgovarajuću dokumentaciju u spisima, uključujući i ocjenu cjelovitosti i stručne utemeljenosti studije koju daje Savjetodavno stručno povjerenstvo, odnosno nadležno tijelo u postupku prema posebnom propisu, utvrdi da ovlaštenik stručne poslove ne obavlja na propisani način:

- tako da pri obavljanju poslova ne postupa sukladno Zakonu, posebnom propisu i/ili ne sudjeluje u propisanim postupcima na propisani način,
- prilikom izrade naručenih dokumenta (studija, elaborata, izvješća, programa, planova, verifikacija, proračuna i sl.) ne postupa sukladno posebnim propisima kojima su propisani zahtjevi glede njihova obuhvata i sadržaja, odnosno ne postupa sukladno propisanom i/ili odgovarajućim aktom nadležnog tijela određenom načinu prikupljanja podataka, praćenja stanja okoliša, uzorkovanja, mjerenja, ispitivanja i sl.,
- u izvršenju naručenih poslova ne primjenjuje odredbe posebnih propisa, odnosno drugih materijalnih propisa čije je zahtjeve, s obzirom na propisani obuhvat dokumenta koji izrađuje, dužan na odgovarajući način stručno obraditi i primijeniti u dokumentu,
- jer je u razdoblju od 24 mjeseca u dva predmeta dvije studije nadležno tijelo i/ili savjetodavno stručno povjerenstvo ocijenilo necjelovitima i neutemeljenima. Ova odredba se na odgovarajući način primjenjuje i na elaborate, izvješća, verifikacije i druge dokumente koje ovlaštenik izrađuje po narudžbi,

3. kada Ministarstvo utvrdi da ovlaštenik ne poštuje propisane obveze glede čuvanja i zaštite poslovne tajne.

(2) Iznimno, Ministarstvo može postupiti u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka i kada o nepravilnostima u radu ovlaštenika sazna na druge načine, od naručitelja usluga, nositelja zahvata, investitora, operatera i sl, odnosno kada ovlaštenik obavijesti Ministarstvo o prestanku bavljenja stručnim poslovima za koje mu je izdana suglasnost Ministarstva u kojem slučaju se suglasnost ukida danom koji ovlaštenik navodi u obavijesti.

(3) Za donošenje rješenja o ukidanju suglasnosti dovoljno je da se utvrdi jedan od slučajeva iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Protiv rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) Kada se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je pravna osoba koja posjeduje potvrdu o stručnoj i tehničkoj osposobljenosti za obavljanje poslova sukladno odredbama ovoga Zakona prestala ispunjavati bilo koji od uvjeta na temelju kojih je takva potvrda pribavljena, nadležna inspekcija će o tome obavijestiti tijelo koje je izdalo potvrdu radi provedbe mjera prema posebnom zakonu, odnosno postupit će prema odredbama ovoga Zakona.

Podnošenje novog zahtjeva nakon ukidanja suglasnosti

Članak 45.

(1) Pravna, odnosno fizička osoba kojoj je ukinuta suglasnost zbog prestanka ispunjavanja propisanih uvjeta može podnijeti zahtjev za izdavanje nove suglasnosti kada ispuni propisane uvjete.

(2) Pravna, odnosno fizička osoba kojoj je suglasnost ukinuta zbog obavljanja poslova na način protivan propisima na temelju kojih je suglasnost pribavljena ne može podnijeti zahtjev za izdavanje nove suglasnosti prije isteka roka od pet godina od dana pravomoćnosti rješenja o ukidanju suglasnosti.

Prestanak važenja suglasnosti

Članak 46.

(1) Suglasnost prestaje važiti danom brisanja pravne osobe iz sudskog registra.

(2) Ovlaštenik je bez odgađanja dužan obavijestiti Ministarstvo o nastupu uvjeta iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ministarstvo rješenjem utvrđuje prestanak važenja suglasnosti prema stavku 1. ovoga članka. Nakon što rješenje postane izvršno ono je pravni temelj za promjenu podataka u očevidniku.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Obveza polaganja stručnog ispita za osobe zaposlene kod ovlaštenika

Članak 47.

(1) Fizičke osobe koje u svojstvu voditelja kod ovlaštenika, odnosno ovlaštenik fizička osoba obavljaju poslove iz područja zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: stručne osobe) dužne su položiti stručni ispit za obavljanje poslova iz područja zaštite okoliša, te upotpunjavati svoje znanje prema programu za polaganje stručnih ispita propisanim pravilnikom iz stavka 5. ovoga članka.

(2) Stručnim ispitom provjerava se poznavanje važećih propisa iz područja koja uređuje ovaj Zakon i drugih propisa značajnih za primjenu ovoga Zakona.

(3) Stručni ispit iz stavka 1. ovoga članka polaže se u Ministarstvu. Stručni ispit provodi povjerenstvo koje osniva ministar odlukom. Po potrebi ministar će odlukom imenovati više povjerenstava.

(4) Članovi povjerenstva imenuju se s popisa osoba koje određuje ministar iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, stručnih djelatnika Ministarstva i predstavnika tijela ili osoba predloženih od strane ministara nadležnih za pojedine sastavnice okoliša.

(5) Program, uvjete i način polaganja stručnog ispita, kao i upotpunjavanje i usavršavanje znanja osoba koje su položile ispit iz stavka 1. ovoga članka, te njegove provjere, propisuje ministar pravilnikom.

(6) Povjerenstvo koje provodi stručni ispit iz stavka 1. ovoga članka ima pravo na naknadu.

(7) Iznos i način isplate naknade iz stavka 6. ovoga članka propisuje ministar odlukom.

Članak 48.

(1) Ministarstvo vodi očevidnik izdanih potvrda o položenom stručnom ispitu i suglasnostima izdanim ovlaštenicima.

(2) U očevidniku iz stavka 1. ovoga članka evidentiraju se podaci o stručnom radu ovlaštenika i osoba koje su položile stručni ispit, te podaci o cjeloživotnom obrazovanju.

(3) Sadržaj i načini vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka propisuje se pravilnikom iz članka 47. stavka 5. ovoga Zakona.

Članak 49.

Posebnim zakonom može se urediti udruživanje stručnih osoba koje obavljaju stručne poslove zaštite okoliša u Komoru inženjera i stručnjaka zaštite okoliša i prirode.

V. DOKUMENTI ODRŽIVOG RAZVITKA I ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 50.

(1) Temeljni dokumenti održivog razvitka i zaštite okoliša su:

- Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske
- Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske
- Program zaštite okoliša
- Izvješće o stanju okoliša.

(2) Pod dokumentima održivog razvitka i zaštite okoliša u širem smislu podrazumijevaju se i strategije, planovi, programi i izvješća koje se donose prema posebnim propisima u pojedinim sektorima za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja.

(3) Strategije donesene prema ovom Zakonu i strategije donesene prema posebnim propisima za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja, na odgovarajući način, prenose se u Strategiju iz stavka 1. ovoga članka.

Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske

Članak 51.

(1) Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Strategija) se dugoročno usmjerava gospodarski i socijalni razvitak te zaštita okoliša prema održivom razvitku Države. Strategijom se utvrđuju smjernice dugoročnog djelovanja definiranjem

ciljeva i utvrđivanjem mjera za njihovo ostvarenje, uvažavajući postojeće stanje i preuzete međunarodne obveze.

(2) Strategija sadrži osobito:

- analizu postojećeg gospodarskog, socijalnog i okolišnog stanja,
- načela i mjerila za određivanje ciljeva i prioriteta održivog razvitka Države,
- osnovne ciljeve i mjere održivog razvitka gospodarstva, održivog socijalnog razvitka, te zaštite okoliša po pojedinim područjima,
- institucije koje će biti uključene u provedbu Strategije,
- način provedbe i odgovornost za provedbu Strategije,
- praćenje provedbe Strategije skupom pokazatelja.

(3) Strategiju izrađuje Ministarstvo u suradnji s drugim središnjim tijelima državne uprave. Izradu Strategije koordinira Ministarstvo.

(4) Strategiju, na prijedlog Vlade, donosi Hrvatski sabor.

(5) Strategija održivog razvitka Republike Hrvatske se prije donošenja objavljuje na internetskim stranicama Ministarstva. Nakon donošenja Strategija se objavljuje u »Narodnim novinama«.

(6) Strategija se donosi svakih deset godina, a iznimno i ranije na prijedlog Ministarstva.

(7) Razvojni dokumenti pojedinih područja i djelatnosti moraju biti usklađeni s načelima, osnovnim ciljevima, prioritetima i mjerama održivog razvitka po pojedinim područjima utvrđenim u Strategiji.

Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske

Članak 52.

(1) Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske (u daljnjem tekstu: Plan) određuje prioritetne ciljeve zaštite okoliša u Državi. Plan mora biti usuglašen sa Strategijom.

(2) Plan sadrži osobito: mjere i aktivnosti u području zaštite okoliša u Državi, način provedbe mjera, redosljed ostvarivanja mjera, rok izvršavanja, nositelje provedbe, projekte, procjenu sredstava za provedbu Plana te analizu troškova i koristi.

(3) Plan se donosi za razdoblje od osam godina. Izvršavanje Plana provjerava se za četverogodišnje razdoblje provedbe.

(4) Plan izrađuje Ministarstvo, a donosi ga Vlada.

(5) Plan se objavljuje u »Narodnim novinama«.

(6) Nadzor nad provedbom Plana provodi Ministarstvo.

(7) Plan se donosi na temelju analize učinkovitosti primijenjenih mjera i stanja u okolišu utvrđenog Izvješćem o stanju okoliša za to razdoblje, a prema potrebi i ranije, kada to predloži Ministarstvo.

(8) Pri izradi Plana iz stavka 1. ovoga članka moraju se uzeti u obzir i planovi upravljanja po pojedinim sastavnicama okoliša.

Program zaštite okoliša

Članak 53.

(1) Programom zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: Program) se u skladu s područnim (regionalnim), odnosno lokalnim posebnostima i obilježjima područja za koje se Program donosi, pobliže razrađuju mjere iz Plana koje se odnose na to područje.

(2) Program sadrži osobito:

– uvjete i mjere zaštite okoliša, prioritetne mjere zaštite okoliša po sastavnicama okoliša i pojedinim prostornim cjelinama područja za koji se Program donosi,

– subjekte koji su dužni provoditi mjere utvrđene Programom i ovlaštenja u svezi s provedbom utvrđenih mjera zaštite okoliša,

– praćenje stanja okoliša i ocjenu potrebe uspostave mreže za dodatno praćenje stanja okoliša u području za koji se Program donosi,

– način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćivanja okoliša u području za koji se Program donosi,

– rokove za poduzimanje pojedinih utvrđenih mjera,

– izvore financiranja za provedbu utvrđenih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

(3) Program donose predstavnička tijela županije, Grada Zagreba i velikih gradova, uz prethodnu suglasnost Ministarstva koju ono daje temeljem prethodno pribavljenih mišljenja ministarstava i drugih državnih tijela o pojedinim pitanjima koja podliježu njihovoj nadležnosti.

(4) Program se donosi u roku od šest mjeseci nakon donošenja Plana.

(5) Program se donosi za razdoblje od četiri godine.

(6) Prilikom izrade i donošenja Programa županija i veliki gradovi na njezinom području dužni su odgovarajuće međusobno surađivati.

(7) Programi županije, Grada Zagreba i velikog grada moraju biti usuglašeni s Planom.

(8) Usuglašenost Programa iz stavka 7. ovoga članka utvrđuje Ministarstvo prilikom izdavanja prethodne suglasnosti iz stavka 3. ovoga članka.

(9) Program se objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

(10) Županija, Grad Zagreb i veliki grad dužni su Program dostaviti Agenciji u roku od mjesec dana od dana njegova donošenja.

(11) Program se donosi na temelju analize učinkovitosti primijenjenih mjera i stanja u okolišu utvrđenog Izvješćem o stanju okoliša u županiji, odnosno Gradu Zagrebu te velikom gradu, a prema potrebi može se donijeti i ranije.

Članak 54.

(1) Ukoliko je to predviđeno Programom županije, Program za svoje područje, mogu donijeti i grad i općina. Prilikom izrade i donošenja Programa grad i općina obvezni su surađivati sa županijom čijem području pripadaju i odgovarajućim gradovima i općinama na čije područje, vezano za zaštitu okoliša, može utjecati Program.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Program donosi predstavničko tijelo grada, odnosno općine.

(3) Program grada i općine se objavljuje u službenom glasilu jedinice lokalne samouprave.

(4) Grad i općina su obvezni Program dostaviti Agenciji u roku od mjesec dana od dana njegova donošenja.

(5) Program grad i općina mogu donijeti, za četverogodišnje razdoblje ukoliko je došlo do izmjena i/ili dopuna Programa županije kojima je to određeno. Izmjene i/ili dopune tih Programa, za isto razdoblje, mogu se donijeti na temelju analize učinkovitosti primijenjenih mjera i stanja u okolišu utvrđenog Izvješćem o stanju okoliša u gradu, odnosno općini u četverogodišnjem razdoblju, a prema potrebi i ranije.

Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem i Plan intervencija kod iznenadnog onečišćenja mora

Članak 55.

U smislu članka 50. ovoga Zakona dokumentom zaštite okoliša podrazumijevaju se i:

- Strategija upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem,
- Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (u daljnjem tekstu: Plan intervencija).

Članak 56.

(1) Strategijom upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem dugoročno se određuju i usmjeravaju ciljevi upravljanja morskim okolišem i morskim područjem na načelima održivog razvitka i integralnog upravljanja morskim područjem primjenjujući ekosustavni

pristup u skladu s ukupnim gospodarskim, društvenim, socijalnim i kulturnim razvitkom na području Države.

(2) Strategiju upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem izrađuje Ministarstvo u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za poslove: prostornoga uređenja, pomorstva, turizma, prometa, regionalnog razvoja, gospodarstva, poljoprivrede, ribarstva, šumarstva, vodnoga gospodarstva, prirode, znanosti, zdravstva i kulture. Izradu Strategije zaštite morskog okoliša koordinira Ministarstvo.

(3) Strategiju upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, na prijedlog Vlade, donosi Hrvatski sabor.

(4) Akcijske programe Strategije upravljanja morskim okolišem i obalnim područjem, te njihove izmjene i dopune, na prijedlog Ministarstva, donosi Vlada.

(5) Ciljeve zaštite morskog okoliša, područje primjene i određivanje pripadnosti, plan djelovanja u pripremi dokumenata (Početne procjene stanja okoliša morskih voda, Skupa značajki dobrog stanja okoliša za morske vode, Skupa ciljeva u zaštiti morskog okoliša i pokazatelje, Sustava praćenja i promatranja stanja morskog okoliša) i program mjera (Program mjera za postizanje i/ili održavanje dobrog stanja okoliša), potrebu djelovanja, način suradnje, tijela nadležna za provedbu, način provedbe i iznimke, način izvještavanja, informiranja i sudjelovanja javnosti te druga pitanja s tim u vezi pobliže uređuje Vlada uredbom.

Članak 57.

(1) Planom intervencija utvrđuju se postupci i mjere za predviđanje, sprječavanje, ograničavanje, spremnost za i reagiranje na iznenadna onečišćenja mora i na iznenadne prirodne događaje u moru radi zaštite morskog okoliša i obalnog područja.

(2) Plan intervencija sadrži osobito:

- vrste rizika i prijetnji od onečišćenja mora,
- područje djelovanja po Planu intervencija,
- subjekte koji su dužni provoditi mjere, ovlaštenja u svezi s provedbom mjera zaštite morskog okoliša te odgovornost i ovlaštenja za postupanje i način rukovođenja, koordiniranja i zapovijedanja,
- postupke i mjere za predviđanje, sprječavanje i ograničavanje onečišćenja mora i morskoga podzemlja,
- postupke i mjere za smanjenje šteta u morskom okolišu te otklanjanja posljedica šteta u okolišu kod iznenadnog onečišćenja mora većih razmjera,
- plan ljudskih resursa i materijalno – tehničkih sredstava koje je moguće angažirati za dopunu redovitih snaga,
- način provedbe pripravnosti i način aktiviranja operativnih snaga,

- način djelovanja operativnih snaga i drugih sudionika,
- način održavanja reda i sigurnosti pri intervencijama u zaštiti morskog okoliša,
- način osiguravanja financijskih sredstava za provedbu plana,
- način praćenja stanja morskog okoliša i ocjenu potrebe uspostave mreže za dodatno praćenje stanja okoliša,
- način provedbe interventnih mjera u iznenadnim slučajevima onečišćavanja morskog okoliša,
- rokove za poduzimanje pojedinih mjera,
- izvore financiranja za provedbu pojedinih mjera i procjenu potrebnih sredstava.

(3) Plan intervencija te njegove izmjene i dopune izrađuje Ministarstvo u suradnji sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za poslove: pomorstva, unutarnjih poslova, vodnoga gospodarstva, vanjskih poslova, financija, obrane, ribarstva te zaštite i spašavanja.

(4) Plan intervencija sukladno ovom Zakonu i posebnom propisu donosi Vlada.

(5) Plan intervencija se objavljuje u »Narodnim novinama«.

(6) Način uspostave sustava za davanje prethodnog odobrenja za korištenje kemijskih sredstava (disperzanata) kod iznenadnih onečišćenja mora te druga pitanja s tim u svezi pobliže određuje Vlada uredbom.

Izvješće o stanju okoliša

Članak 58.

(1) Za potrebe praćenja ostvarivanja ciljeva iz dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša iz članaka 51. i 52. ovoga Zakona, strateških, planskih i programskih dokumenata vezanih za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja, kao i drugih dokumenata vezanih za zaštitu okoliša te zbog cjelovitog uvida u stanje okoliša, Hrvatski sabor za razdoblje od četiri godine razmatra izvješće o stanju okoliša na državnoj razini.

(2) Izvješće o stanju okoliša sadrži osobito: pregled ostvarivanja ciljeva Strategije i Plana, podatke o stanju okoliša u području sastavnica okoliša, opterećenja na okoliš, integriranih tema okoliša te druge podatke od značaja za zaštitu okoliša, podatke o utjecaju pojedinih zahvata na okoliš, ocjenu stanja u području te integralnu procjenu stanja okoliša, ocjenu učinkovitosti provedenih mjera, podatke o praćenju stanja okoliša i institucionalnom sustavu upravljanja okolišem te korištenju financijskih sredstava za zaštitu okoliša, procjenu potrebe izrade novih ili izmjena i dopuna postojećih dokumenata te druge podatke od značenja za zaštitu okoliša.

(3) Izvješće o stanju okoliša koje se odnosi na državnu razinu izrađuje se temeljem zahtjeva strateških, planskih i programskih dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša, te temeljem

pokazatelja određenih Nacionalnom listom pokazatelja, izvješćima iz članka 59. ovoga Zakona i drugih izvješća i podataka u skladu sa stavkom 2. ovoga članka.

(4) Izvješće o stanju okoliša na državnoj razini Vladi predlaže Ministarstvo, a Vlada ga podnosi Hrvatskom saboru.

Članak 59.

(1) Za potrebe praćenja ostvarivanja ciljeva iz Programa i programskih dokumenata vezanih za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja kao i drugih dokumenata vezanih za zaštitu okoliša te zbog cjelovitog uvida u stanje okoliša na području jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave predstavničko tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada za razdoblje od četiri godine razmatra izvješće o stanju okoliša u županiji, Gradu Zagrebu, odnosno velikom gradu.

(2) Izvješće o stanju okoliša koje se odnosi na provedbu Programa županije, Grada Zagreba, velikog grada, izrađuje nadležno upravno tijelo županije, Grada Zagreba, odnosno velikog grada.

(3) Izvješće o stanju okoliša iz stavka 1. ovoga članka sadrži odgovarajuće podatke sukladno članku 58. stavku 2. ovoga Zakona i druge podatke potrebne za izradu toga Izvješća, ovisno o posebnim značajkama područja za koje se Izvješće podnosi.

(4) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka predstavničkom tijelu jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave podnosi izvršno tijelo te jedinice.

(5) Izvješće iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se Agenciji u roku od mjesec dana nakon razmatranja i prihvaćanja na sjednici predstavničkog tijela jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Planovi operatera i drugih pravnih i fizičkih osoba koje obavljaju djelatnosti vezano za područje zaštite okoliša

Članak 60.

(1) Operater je obavezan izraditi Plan usklađivanja postrojenja s tehničkim standardima zaštite okoliša uređenim ovim Zakonom, odnosno posebnim propisom te s propisanim mjerama iz potvrđenih međunarodnih ugovora.

(2) Pri izradi Plana iz stavka 1. ovoga članka operater je obavezan poštivati ovim Zakonom i posebnim propisima određene tehničke standarde i rokove prilagodbe postrojenja te se pridržavati utvrđenih tehničkih standarda i rokova prilikom provedbe toga Plana.

(3) Pravne i fizičke osobe koje obavljaju djelatnosti vezano za područje zaštite okoliša, odnosno djelatnosti vezane za pojedinu sastavnicu okoliša i/ili opterećenje sukladno posebnim propisima kada su prema tim propisima obvezne u svrhu zaštite okoliša izrađivati odgovarajuće planske dokumente u svezi djelatnosti koju obavljaju, obvezne su pri izradi tih planskih dokumenta odgovarajuće primijeniti i odredbe ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona o izvještavanju i dostavljanju podataka Agenciji.

(4) Kada obveza iz stavka 3. ovoga članka nije propisana, pravna i fizička osoba može sama za svoje potrebe izraditi planski dokument glede zaštite okoliša vezano za obavljanje svoje djelatnosti.

VI. INSTRUMENTI ZAŠTITE OKOLIŠA

1. Standardi kakvoće okoliša i tehnički standardi zaštite okoliša

Članak 61.

(1) Standardi kakvoće okoliša koji sadrže granične vrijednosti pokazatelja za pojedine sastavnice okoliša i za osobito vrijedne, osjetljive ili ugrožene područne cjeline određuju se zakonom, a ako nisu određeni zakonom propisuje ih uredbom Vlada, odnosno ministar nadležan za pojedinu sastavnicu okoliša pravilnikom. Standardi kakvoće okoliša za pojedinu lokaciju, mogu se odrediti u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno u postupku izdavanja okolišne dozvole za postojeće postrojenje.

(2) Propisom iz stavka 1. ovoga članka mogu se propisati postupak i rokovi za postizanje standarda zaštite okoliša i moguća odstupanja standarda kakvoće okoliša.

(3) Za određene proizvode, postrojenja, pogone ili uređaje, opremu i proizvodne postupke koji mogu prouzročiti rizik ili opasnost za okoliš, posebnim propisima određuju se tehnički standardi zaštite okoliša.

(4) Tehničkim standardima iz stavka 3. ovoga članka određuju se granične vrijednosti emisija u vezi s proizvodnim postupkom i korištenjem postrojenja, pogona, uređaja, opreme, te granične vrijednosti pokazatelja sastavnica proizvoda.

(5) Tehničkim standardima iz stavka 3. ovoga članka propisuju se: način izrade, proizvodnje, označavanja, postupanja i korištenja proizvoda; način korištenja pogona, uređaja, opreme i proizvodnih postupaka, način utvrđivanja i praćenja kakvoće proizvoda, pogona, uređaja, opreme i proizvodnih postupaka, postupak homologacije, način obračuna troškova utvrđivanja i praćenja kakvoće proizvoda, pogona, uređaja, opreme i proizvodnih postupaka te postupanje s proizvodima, postrojenjima, pogonima, uređajima i opremom nakon prestanka korištenja.

(6) Tehničke standarde iz stavka 3. ovoga članka propisuje uredbom Vlada, odnosno ministar nadležan za pojedinu sastavnicu okoliša pravilnikom.

(7) Propisima iz stavaka 1. i 6. ovoga članka određuju se postupak i rokovi za postizanje standarda kakvoće okoliša i tehničkih standarda zaštite okoliša te postupak i rokovi za njihovu primjenu na postojeće proizvode, postrojenja, pogone, uređaje i opremu.

(8) Iznimno od stavka 6. ovoga članka, tehničke standarde emisije onečišćujućih tvari iz motora s unutarnjim izgaranjem koji se ugrađuju u izvancestovne pokretne strojeve, zahtjevi o homologaciji koje moraju zadovoljavati, metode i postupci ispitivanja, način priznavanja dokumenata o homologaciji izdanih u drugim državama, sadržaj potvrde (certifikata) o sukladnosti, naknade za provođenje postupka homologacije, način obračuna troškova praćenja propisanih tehničkih standarda kao i uvjete koje moraju ispunjavati pravne osobe za obavljanje postupka homologacije i praćenja kakvoće proizvoda stavljenih na tržište,

propisuje čelnik središnjeg tijela državne uprave nadležnog za mjeriteljstvo u suradnji s ministrom.

2. Strateška procjena utjecaja strategije, plana i programa na okoliš

Članak 62.

(1) Strateška procjena utjecaja na okoliš (u daljnjem tekstu: strateška procjena) je postupak kojim se procjenjuju vjerojatno značajni utjecaji na okoliš koji mogu nastati provedbom strategije, plana ili programa.

(2) Strateškom procjenom stvara se osnova za promicanje održivog razvitka kroz objedinjavanje uvjeta za zaštitu okoliša u strategije, planove i programe pojedinog područja. Time se omogućava da se mjerodavne odluke o prihvaćanju strategije, plana i programa donose uz poznavanje mogućih značajnih utjecaja koje bi strategija, plan i program svojom provedbom mogao imati na okoliš, a nositeljima zahvata pružaju se okviri djelovanja i daje se mogućnost uključivanja bitnih elemenata zaštite okoliša u donošenje odluka.

Obveza provedbe strateške procjene

Članak 63.

(1) Strateška procjena obvezno se provodi za:

– strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune koji se donose na državnoj, područnoj (regionalnoj) te na lokalnoj razini za velike gradove, iz područja: poljoprivrede, šumarstva, ribarstva, energetike, industrije, rudarstva, prometa, elektroničkih komunikacija, turizma, prostornog planiranja, regionalnog razvoja, gospodarenja otpadom i vodnoga gospodarstva kada daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš;

– strategije, planove i programe, uključujući njihove značajne izmjene i dopune čija se provedba financira iz sredstava Europske unije,

– za prostorni plan županije, prostorni plan Grada Zagreba i velikoga grada, uključujući njihove značajne izmjene i dopune;

– za prostorne planove nacionalnih parkova, parkova prirode i planova posebnih obilježja uključujući njihove značajne izmjene i dopune.

(2) Za strategije, planove i programe koji imaju utjecaj na ekološku mrežu obvezno se provodi strateška procjena.

(3) Za strategije, planove i programe za koje se obvezno provodi strateška procjena obvezna je i provedba odgovarajuće ocjene prema posebnom propisu iz područja zaštite prirode.

(4) Za strategije, planove i programe koji se donose na lokalnoj razini može se provest strateška procjena utjecaja na okoliš.

(5) Ukoliko se strategija i/ili plan i/ili program donose u objedinjenom postupku provest će se jedinstveni postupak strateške procjene.

Postupak ocjene o potrebi strateške procjene

Članak 64.

(1) Za izmjene i/ili dopune strategija, planova i programa iz članka 63. ovoga Zakona te za strategije, planove i programe jedinica lokalne samouprave, uključujući njihove izmjene i dopune, osim velikih gradova, obvezno se provodi postupak u kojem se odlučuje o potrebi provedbe strateške procjene (u daljnjem tekstu: postupak ocjene). Postupak ocjene provodi se na način uređen ovim Zakonom i uredbom iz stavka 6. ovoga članka.

(2) Postupak ocjene provodi se za sve strategije, planove i programe koji daju okvir za zahvate koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš.

(3) U postupku ocjene donosi se odluka koja se temelji na pojedinačnim ispitivanjima i/ili kriterijima utvrđenim uredbom iz stavka 6. ovoga članka uključujući mišljenja drugih nadležnih tijela.

(4) Kada se u postupku ocjene donese odluka o obvezi provedbe strateške procjene, strateška procjena se provodi primjenom odredbi ovoga Zakona o strateškoj procjeni strategije, plana i programa.

(5) Potreba provedbe ocjene o potrebi procjene utjecaja strategije, plana i programa na ekološku mrežu utvrđuju se prema posebnom propisu.

(6) Zahtjev i kriterije za provedbu ocjene o potrebi strateške procjene i strateške procjene; određivanje okvira za zahvate u strategijama, planovima i programima koji podliježu procjeni utjecaja na okoliš; način pojedinačnih ispitivanja, kriterije za utvrđivanje vjerojatno značajnog utjecaja izmjena i/ili dopuna strategija, planova ili programa na okoliš u postupku ocjene i način provedbe postupka ocjene; način provedbe postupka strateške procjene, obvezni sadržaj i način izrade strateške studije te postupak u svezi s tim, obvezni sadržaj mišljenja i drugih akata u tom postupku, rokovi u tom postupku; obvezni sadržaj izvješća o načinu na koji su u strategiju, plan ili program integrirani uvjeti zaštite okoliša utvrđeni strateškom procjenom, način praćenja stanja okoliša glede značajnih utjecaja strategije, plana i programa prilikom njihove provedbe, način provjere provedbe mjera zaštite okoliša koje su postale sadržajem strategije, plana ili programa, postupak imenovanja i opoziva povjerenstva za stratešku procjenu, obvezni sastav, način rada, obvezni sadržaj mišljenja koje izdaje povjerenstvo za stratešku procjenu, te druga pitanja s tim u vezi, pobliže uređuje Vlada uredbom.

Strategije, planovi i programi koji ne podliježu strateškoj procjeni

Članak 65.

Strateškoj procjeni ne podliježu:

- strategije, planovi i programi koji služe isključivo za potrebe nacionalne obrane i/ili civilne zaštite, odnosno oni koji se primjenjuju u nuždi te vanjski planovi zaštite i spašavanja,
- financijske i proračunske strategije, planovi i programi.

Nadležnost za provedbu strateške procjene i ocjene o potrebi strateške procjene

Članak 66.

(1) Tijelo zaduženo za izradu strategije, plana ili programa dužno je prije započinjanja postupka, ishoditi mišljenje Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela u županiji o potrebi provedbe postupka ocjene, odnosno strateške procjene.

(2) Postupak ocjene za strategiju, plan i program, te za izmjene i/ili dopune strategije plana i programa iz članka 64. ovoga Zakona provodi nadležno tijelo za područje za koje se strategija, plan ili program donosi, u suradnji s Ministarstvom, odnosno nadležnim upravnim tijelom u županiji.

(3) Stratešku procjenu za strategiju, plan i program iz članka 63. i članka 64. stavka 4. ovoga Zakona provodi nadležno tijelo za područje za koje se strategija, plan ili program donosi, u suradnji s Ministarstvom, odnosno nadležnim upravnim tijelom u županiji.

Način provedbe strateške procjene

Članak 67.

(1) Strateška procjena se provodi tijekom izrade nacrtu prijedloga strategije, plana ili programa prije utvrđivanja konačnog prijedloga i upućivanja u postupak donošenja, na način propisan ovim Zakonom i uredbom iz članka 64. stavka 6. ovoga Zakona.

(2) U postupku strateške procjene osigurava se informiranje i sudjelovanje javnosti na način propisan ovim Zakonom i uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Iznimno od stavaka 1. i 2. ovoga članka, postupak provedbe strateške procjene i informiranja te sudjelovanja javnosti u tom postupku, koji se provodi tijekom izrade dokumenata prostornog uređenja uključujući prostorne planove na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini provodi se u ranoj fazi izrade toga plana sukladno posebnom zakonu.

Članak 68.

(1) U postupku strateške procjene izrađuje se strateška studija. Strateška procjena provodi se na temelju rezultata utvrđenih strateškom studijom.

(2) Strateškom studijom određuju se, opisuju i procjenjuju očekivani značajni učinci na okoliš koje može uzrokovati provedba strategije, plana ili programa i razumne alternative vezano za zaštitu okoliša koje uzimaju u obzir ciljeve i obuhvat te strategije, plana ili programa.

(3) Sadržaj svake pojedine strateške studije, ovisno o strategiji, planu ili programu za čije se potrebe izrađuje, određuje tijelo nadležno za provedbu strateške procjene sukladno obveznom sadržaju i postupku propisanom uredbom iz članka 64. stavka 6. ovoga Zakona.

(4) Strateška studija je stručna podloga koja se prilaže uz strategiju, plan i program.

Članak 69.

U svrhu izbjegavanja umnožavanja strateške procjene neće se provoditi strateška procjena za strategiju, plan ili program na nižoj razini, za čije polazne osnove je strateška procjena provedena strateškom procjenom strategije, plana ili programa na višoj razini i za koji je ovim Zakonom odnosno posebnim zakonom utvrđena obveza usklađenosti niže razine s višom razinom.

Članak 70.

(1) Tijelo nadležno za provedbu strateške procjene, odnosno za postupak ocjene sukladno ovom Zakonu stratešku studiju i nacrt prijedloga strategije, plana ili programa obvezno je dostaviti na mišljenje tijelima i/ili osobama određenim posebnim propisima.

(2) Tijelo i/ili osoba određena posebnim propisom obvezni su svoje mišljenje dostaviti tijelu nadležnom za provedbu strateške procjene, odnosno za postupak ocjene u roku od 30 dana. Ukoliko mišljenje ne bude dostavljeno u propisanom roku, smatra se da prema posebnim propisima nema posebnih utjecaja i uvjeta vezanih za zaštitu okoliša koje je potrebno uvažiti u strategiji, planu ili programu.

Članak 71.

(1) Tijelo nadležno prema odredbi članka 66. stavka 3. ovoga Zakona, prije upućivanja prijedloga strategije, plana ili programa u proceduru donošenja, obvezno je o strateškoj procjeni ishoditi mišljenje Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u županiji.

(2) Kada je za postupak ocjene prema ovom Zakonu nadležno tijelo iz članka 66. stavka 2. ovoga Zakona, ono je dužno, prije upućivanja prijedloga strategije, plana ili programa u proceduru donošenja, o postupku ocjene ishoditi mišljenje Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela za zaštitu okoliša u županiji.

(3) U slučaju kada se radi o postupku ocjene i strateškoj procjeni za donošenje dokumenata prostornog uređenja, odnosno izmjene i dopune dokumenata prostornog uređenja na državnoj, područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, mišljenje iz stavka 1. odnosno stavka 2. ovoga članka ishodit će se u okviru suglasnosti na taj plan prema posebnom zakonu.

(4) Mišljenja iz stavaka 1., 2. i 3. ovoga članka daju se u skladu s odredbama uredbe iz članka 64. stavka 6. ovoga Zakona

Članak 72.

(1) Prije nego što je utvrđen nacrt prijedloga strategije, plana ili programa koji se daje na javnu raspravu uključujući javni uvid i javno izlaganje, nacrt strategije, plana i programa razmatra, a rezultate strateške studije ocjenjuje savjetodavno stručno povjerenstvo (u daljnjem tekstu: povjerenstvo za stratešku procjenu) i o tome daje svoje mišljenje.

(2) Povjerenstvo za stratešku procjenu strategije, plana ili programa imenuje čelnik tijela nadležan za provedbu strateške procjene.

(3) Sastav i broj članova povjerenstva za stratešku procjenu određuje se ovisno o obuhvatu i drugim značajkama strategije, plana ili programa za koji se provodi strateška procjena.

(4) Članovi povjerenstva za stratešku procjenu imenuju se s popisa osoba koje odredi ministar iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, predstavnika područne (regionalne), odnosno lokalne samouprave, predstavnika tijela državne uprave i predstavnika pravnih osoba s javnim ovlastima te predstavnika Ministarstva. Jedan od članova povjerenstva obvezno je predstavnik ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša, odnosno nadležnog upravnog tijela u županiji.

(5) Popis osoba iz stavka 4. ovoga članka objavljuje se na internetskim stranicama ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.

(6) Povjerenstvo za stratešku procjenu ima pravo na naknadu za svoj rad.

(7) Visinu i način isplate naknade za rad povjerenstva određuje ministar, odnosno čelnik tijela nadležnog za provedbu strateške procjene odlukom.

Članak 73.

(1) Prije stavljanja u proceduru donošenja pri utvrđivanju konačnog prijedloga strategije, plana ili programa obvezno se uzimaju u obzir rezultati strateške procjene, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom te se razmatraju primjedbe, prijedlozi i mišljenja javnosti i rezultati prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne sukladno ovom Zakonu, koji su dani na nacrt prijedloga strategije, plana i programa, mišljenje savjetodavnog stručnog povjerenstva i mišljenje Ministarstva.

(2) Postupak strateške procjene završava izvješćem tijela nadležnog za provedbu strateške procjene. Izvješće sadrži informaciju o: načinu na koji su pitanja zaštite okoliša integrirana u strategiju, plan ili program, rezultate toga postupka te mjere zaštite okoliša i način praćenja primjene mjera koje su postale sadržajem plana ili programa kao i način praćenja značajnih utjecaja na okoliš donesenog plana ili programa, te ostale podatke sukladno uredbi iz članka 64. stavka 6. ovoga Zakona.

(3) O Izvješću iz stavka 2. ovoga članka i donesenoj strategiji, planu i programu tijelo nadležno za provedbu strateške procjene u skladu s ovim Zakonom i uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona informira javnost, tijela i/ili osobe određene posebnim propisom i države koje su sudjelovale u prekograničnim konzultacijama kada su one bile obvezne sukladno ovom Zakonu.

(4) Nakon donošenja strategije, plana ili programa tijelo nadležno za njegovo donošenje obvezno je prilikom provedbe strategije, plana i programa osigurati praćenje mjera zaštite okoliša koje su postale njegovim sadržajem.

Članak 74.

(1) Kada strateška procjena uključuje i ocjenu prihvatljivosti strategije, plana ili programa za ekološku mrežu prema posebnom propisu, postupak ocjene prihvatljivosti strategije, plana i programa za ekološku mrežu provodi se u okviru postupka strateške procjene.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka izvješće tijela nadležnog za provedbu postupka strateške procjene sadrži i informaciju o provedenom postupku ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, rezultatima tog postupka, mjere ublažavanja utjecaja na ekološku mrežu,

način praćenja provedbe mjera ublažavanja i sprječavanja značajnog utjecaja na ekološku mrežu.

(3) Rezultati ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu, mjere ublažavanja utjecaja, te praćenje provedbe mjera ublažavanja i sprječavanja štetnog utjecaja obvezujući su za tijelo koje donosi i tijelo koje provodi strategiju, plan ili program.

Sredstva za stratešku procjenu i ocjenu o potrebi strateške procjene

Članak 75.

(1) Sredstva za stratešku procjenu i ocjenu o potrebi strateške procjene, kada se ti postupci provode za strategiju, plan i program koji se donose na državnoj razini, osiguravaju se iz sredstava državnog proračuna i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

(2) Sredstva za stratešku procjenu i ocjenu o potrebi procjene, kada se ti postupci provode za strategiju, plan i program na područnoj (regionalnoj) i lokalnoj razini, osiguravaju se iz proračuna jedinica područne (regionalne), odnosno lokalne samouprave i iz drugih izvora u skladu sa zakonom.

3. Procjena utjecaja zahvata na okoliš

Definicija i svrha procjene utjecaja zahvata na okoliš

Članak 76.

(1) Procjena utjecaja zahvata na okoliš je procjena mogućih značajnih utjecaja na okoliš zahvata određenih ovim Zakonom i uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) Procjenom utjecaja zahvata na okoliš prepoznaje se, opisuje i ocjenjuje, na prikladan način, utjecaj zahvata iz stavka 1. ovoga članka na okoliš, tako da se utvrđuje mogući izravni i neizravni utjecaj zahvata na: tlo, vodu, more, zrak, šumu, klimu, ljude, biljni i životinjski svijet, prirodne vrijednosti, krajobraz, materijalnu imovinu, kulturnu baštinu, uzimajući u obzir njihove međudnose.

(3) Procjena utjecaja zahvata na okoliš mora osigurati ostvarenje načela predostrožnosti u ranoj fazi planiranja zahvata kako bi se utjecaji zahvata sveli na najmanju moguću mjeru i postigla najveća moguća očuvanost kakvoće okoliša, što se postiže usklađivanjem i prilagođavanjem namjeravanog zahvata s prihvatnim mogućnostima okoliša na određenom području.

(4) Procjena utjecaja zahvata na okoliš provodi se u okviru pripreme namjeravanog zahvata, prije izdavanja lokacijske dozvole za provedbu zahvata ili drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno.

(5) Mjere i/ili program praćenja stanja okoliša utvrđeni rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš obvezni su sadržaj dozvola za provedbu zahvata koje se izdaju prema posebnom zakonu.

Ocjena prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu

Članak 77.

(1) Kada procjena utjecaja zahvata na okoliš uključuje i ocjenu prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu prema posebnom propisu, postupak ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu provodi se u okviru procjene utjecaja na okoliš.

(2) Ukoliko se ocjenom prihvatljivosti utvrdi da zahvat ima značajan negativan utjecaj na ekološku mrežu i da ne postoje druge pogodne mogućnosti za njegovu provedbu, zahvat se može provesti ako se utvrdi prevladavajući javni interes uz obveznu provedbu kompenzacijskih uvjeta.

(3) Postupak ocjene prihvatljivosti za ekološku mrežu i postupak utvrđivanja prevladavajućeg javnog interesa i kompenzacijskih uvjeta provodi se sukladno posebnom propisu, te uredbi iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

Zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i zahvati koji podliježu ocjeni o potrebi procjene

Članak 78.

(1) Zahvati za koje je obvezna procjena utjecaja na okoliš i zahvati za koje se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja na okoliš utvrđuju se uredbom iz stavka 3. ovoga članka.

(2) Ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš temelji se na pojedinačnim ispitivanjima i/ili kriterijima propisanim uredbom iz stavka 3. ovoga članka.

(3) Zahtjev i kriterije za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, sadržaj studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš u slučaju kada sadržaj studije nije određen uputom, način sudjelovanja ovlaštenika koji je izradio studiju o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, način pojedinačnih ispitivanja i kriteriji na temelju kojih se odlučuje o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, način davanja ocjene; zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije o procjeni utjecaja na okoliš i način izdavanja te upute; obvezni sadržaj pismena koja se izdaju vezano za informiranje javnosti i sudjelovanje zainteresirane javnosti u postupcima: procjene utjecaja zahvata na okoliš, ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš i izdavanja upute o sadržaju studije o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, te način rada i obvezni sadržaj mišljenja koje izdaje povjerenstvo koje sudjeluje u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš, izradu smjernica za izradu studija utjecaja na okoliš, sadržaj elaborata iz članka 82. stavka 2. podstavka 2. ovoga Zakona, te druga pitanja s tim u vezi pobliže uređuje Vlada uredbom.

Izuzeća

Članak 79.

(1) Kada zahvat u okoliš, za koji je uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona utvrđena obveza procjene utjecaja na okoliš, služi za potrebe obrane, na zahtjev nositelja zahvata, može se razmotriti i provesti odgovarajući oblik procjene utjecaja zahvata na okoliš ili ovisno o zahtjevu, provesti ocjena o potrebi procjene.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka zahtjev se podnosi Ministarstvu. Ministarstvo provodi procjenu utjecaja zahvata na okoliš, odnosno ocjenu o potrebi procjene na odgovarajući način, te predlaže Vladi donošenje odluke s tim u vezi.

(3) Odluka Vlade o potrebi procjene u smislu stavka 2. ovoga članka obvezno sadrži:

– način provedbe odgovarajućeg oblika procjene ako je utvrđeno da se procjena treba provesti (obvezni sadržaj zahtjeva nositelja zahvata, minimalni sadržaj stručne podloge na temelju koje se provodi procjena te druga pitanja s tim u vezi),

– način informiranja javnosti i sudjelovanja zainteresirane javnosti u postupku iz podstavka 1. ovoga stavka,

– način obavještavanja druge države ukoliko se radi o zahvatu u okoliš s prekograničnim utjecajem i u slučaju kada je ocijenjeno da se procjena neće provoditi,

– način obavještavanja javnosti o donošenju rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš i obvezni sadržaj izvješća o provedenom postupku, uključujući i obavještavanje zainteresirane javnosti o razlozima neprihvatanja primjedbi i prijedloga koji su dostavljeni u tom postupku,

– druge uvjete u vezi s postupkom iz stavka 1. ovoga članka.

(4) Procjenu utjecaja na okoliš zahvata iz stavka 1. ovoga članka provodi Ministarstvo. Na ovaj postupak odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona o procjeni utjecaja zahvata na okoliš, u onom dijelu koji nije određen odlukom iz stavka 2. ovoga članka.

(5) Za zahvat u okoliš, za koji je propisom donesenim na temelju ovoga Zakona propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, ta procjena ne mora se provoditi u slučaju iznimne važnosti zahvata kod žurnog sprječavanja nastanka ili otklanjanja posljedica nastale štete uzrokovane djelovanjem više sile, ili zbog drugih opasnosti za ljude, materijalna dobra i okoliš. Odluku da se procjena utjecaja na okoliš ne provede donosi Vlada, odnosno predsjednik Vlade.

(6) O slučaju iz stavka 1. ovoga članka kada se u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš donese odluka da nije potrebno provesti procjenu i u slučaju iz stavka 5. ovoga članka Ministarstvo je obvezno obavijestiti nadležno tijelo Europske unije.

Zahtjev nositelja zahvata

Članak 80.

(1) Postupak kojim se provodi procjena utjecaja zahvata na okoliš i postupak kojim se provodi ocjena o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, provode se na pisani zahtjev nositelja zahvata.

(2) Zahtjev za procjenu utjecaja zahvata na okoliš obvezno sadrži:

1. podatke o nositelju zahvata:

– za pravnu i fizičku osobu obrtnika naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i adresu elektroničke pošte,

– za fizičku osobu: ime i prezime, adresu; broj telefona i adresu elektroničke pošte,

2. podatke o lokaciji i zahvatu:

– za lokaciju naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave gdje se nalazi lokacija zahvata, uključujući podatke o katastarskoj općini,

– za zahvat točan naziv zahvata s obzirom na popise zahvata iz uredbe iz članka 78. stavka 3.,

3. podatke o usklađenosti zahvata s važećom prostorno-planskom dokumentacijom što dokazuje odgovarajućom potvrdom, uvjerenjem i sl. tijela nadležnog prema zakonu kojim se uređuje prostorno uređenje,

4. odgovarajući akt nadležnog tijela o potrebi provedbe ocjene o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu sukladno posebnom propisu,

5. podatke o ovlašteniku, što dokazuje preslikom suglasnosti, koju je ovlaštenik pribavio od Ministarstva, za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša – za izradu studija o utjecaju zahvata na okoliš uključujući po potrebi i studiju o prihvatljivosti planiranog zahvata za prirodu,

6. studiju o utjecaju zahvata na okoliš u pisanom, te u obliku optičkog ili elektromagnetskog medija. Ukoliko je odgovarajućim aktom nadležnog tijela određena provedba ocjene prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu sukladno posebnom propisu, studija mora sadržavati odgovarajuću stručnu podlogu.

(3) O zahtjevu nositelja zahvata za procjenu utjecaja zahvata na okoliš nadležno tijelo informira javnost i zainteresiranu javnost nakon što utvrdi da zahtjev sadrži sve propisane podatke i dokaze sukladno odredbama ovoga Zakona i uredbe iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

(4) Ako nositelj zahvata zahtjev iz stavka 2. ovoga članka ne podnese na propisani način i sa propisanim sadržajem niti nakon što je posebnim zaključkom Ministarstva ili nadležnog upravnog tijela u županiji, odnosno Gradu Zagrebu pozvan da zahtjev u određenom roku dopuni sukladno propisanom sadržaju, zahtjev će posebnim rješenjem odbaciti.

(5) Rok za dopunu zahtjeva u smislu odredbe stavka 4. ovoga članka može se utvrditi najduže na tri mjeseca od dana dostave zaključka kojim se dopuna zahtjeva.

(6) Ako Ministarstvo ili nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz stavka 2. ovoga Zakona nije na zakonu osnovan, posebnim rješenjem će zahtjev odbiti.

Članak 81.

(1) U postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš nadležno tijelo, na temelju pojedinačnih ispitivanja sukladno mjerilima (primjerice: kapacitet, snaga, površina i

dr.) i/ili kriterija određenih u uredbi iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona utvrđuje može li zahvat imati značajne utjecaje na okoliš i odlučuje o potrebi procjene.

(2) Kada nadležno tijelo u postupku iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da je za zahvat potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš, u istom postupku može uputiti nositelja zahvata o obveznom sadržaju studije.

Članak 82.

(1) Kada nositelj zahvata utvrdi da se njegov zahvat nalazi na popisu zahvata iz uredbe iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona može podnijeti nadležnom tijelu zahtjev za ocjenu o potrebi procjene ili može odmah sukladno članku 80. ovoga Zakona podnijeti zahtjev za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš.

(2) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka sadrži:

1. podatke o nositelju zahvata:

– za pravnu i fizičku osobu obrtnika naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i adresu elektroničke pošte,

– za fizičku osobu: ime i prezime, adresu; broj telefona i adresu elektroničke pošte,

2. podatke o lokaciji i zahvatu:

– za lokaciju naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave gdje se nalazi lokacija zahvata, uključujući podatke o katastarskoj općini,

– za zahvat točan naziv zahvata s obzirom na popise zahvata iz uredbe iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona,

3. elaborat zaštite okoliša koji sadrži podatke propisane uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona te druge podatke prema posebnom propisu.

(3) Kada nadležno tijelo utvrdi da zahtjev iz stavka 1. ovoga članka sadrži sve propisane podatke i dokaze sukladno stavku 2. ovoga članka o zahtjevu će informirati javnost sukladno ovom Zakonu i uredbi kojom se uređuje informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

(4) Ako nositelj zahvata zahtjev iz stavka 2. ovoga članka ne podnese na propisani način i s propisanim sadržajem niti nakon što je posebnim zaključkom Ministarstva ili nadležnog upravnog tijela u županiji, odnosno Gradu Zagrebu pozvan da zahtjev u određenom roku dopuni sukladno propisanom sadržaju, zahtjev će posebnim rješenjem odbaciti.

(5) Rok za dopunu zahtjeva u smislu odredbe stavka 4. ovoga članka može se utvrditi najduže na tri mjeseca od dana dostave zaključka kojim se dopunjava zahtjev.

Članak 83.

Ovisno o lokaciji i obilježju zahvata, nadležno tijelo će na primjeren način o zahtjevu iz članka 82. stavka 2. ovoga Zakona zatražiti mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima i/ili jedinice lokalne, područne (regionalne) samouprave. Ako se mišljenjem utvrdi obveza procjene utjecaja zahvata na okoliš, nadležno tijelo može zatražiti i očitovanje o obveznom sadržaju studije.

Nadležnost

Članak 84.

(1) O zahtjevu za procjenu utjecaja zahvata na okoliš i o zahtjevu za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odlučuje Ministarstvo ili nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu, ovisno o zahvatima koji su im određeni u nadležnost uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) O zahtjevu za davanje upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš prije njezine izrade odlučuje Ministarstvo ili nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu, ovisno o zahvatima koji su im određeni u nadležnost uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Zahvate koji su u nadležnosti Ministarstva, odnosno nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu određuje Vlada uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona.

Studija o utjecaju zahvata na okoliš i određivanje sadržaja studije prije njezine izrade

Članak 85.

(1) Studija o utjecaju zahvata na okoliš je stručna podloga koja obuhvaća sve potrebne podatke, dokumentaciju, obrazloženja i opise u tekstualnom i grafičkom obliku, prijedlog ocjene prihvatljivosti zahvata i mjere zaštite okoliša u odnosu na zahvat te po potrebi, program praćenja stanja okoliša. Na temelju studije o utjecaju zahvata na okoliš provodi se procjena utjecaja zahvata na okoliš.

(2) Studija o utjecaju zahvata na okoliš mora sadržavati i glavnu ocjenu o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu ako je takva obveza utvrđena aktom iz članka 80. stavka 2. podstavka 4. ovoga Zakona.

(3) Studija utjecaja na okoliš za zahvat koji može imati utjecaj na vode mora uzeti u obzir zahtjeve sukladno posebnom propisu.

(4) Studija o utjecaju zahvata na okoliš mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka.

(5) Nositelj zahvata osigurava izradu studije o utjecaju zahvata na okoliš i podmiruje sve troškove u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš.

(6) Ovlaštenik koji izrađuje studiju o utjecaju zahvata na okoliš je odgovoran za istinitost, točnost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisanim zahtjevima u vezi s izradom i sadržajem studije.

Članak 86.

(1) Nositelj zahvata može, prije izrade studije o utjecaju zahvata na okoliš, pisanim zahtjevom od Ministarstva, odnosno od nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu, zatražiti da mu se, s obzirom na namjeravani zahvat, izda uputa o sadržaju studije.

(2) Uputa iz stavka 1. ovoga članka nije upravni akt.

(3) Zahtjev za izdavanje upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš podnosi se na način propisan uredbom iz članka 78. stavka 3. ovoga Zakona. Ako zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne bude podnesen na propisani način, donijet će se rješenje kojim se zahtjev odbacuje kao nepotpun.

Povjerenstvo u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš

Članak 87.

(1) U postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš svojim mišljenjem sudjeluje savjetodavno stručno povjerenstvo (dalje u tekstu: povjerenstvo), koje za svaki pojedini zahvat imenuje ministar, odnosno čelnik nadležnog upravnog tijela u županiji te u Gradu Zagrebu. Ako se predviđa veći broj zahvata iste vrste, može se imenovati stalno povjerenstvo za tu vrstu zahvata.

(2) Povjerenstvo ocjenjuje utjecaj zahvata na okoliš, njegovo vrednovanje i prihvatljivost na temelju studije o utjecaju zahvata na okoliš te Ministarstvu, odnosno nadležnom upravnom tijelu u županiji te u Gradu Zagrebu daje mišljenje o prihvatljivosti zahvata, predlaže moguće varijante za okoliš i mjere zaštite okoliša te program praćenja stanja okoliša.

(3) U jedinstvenom postupku iz članka 77. stavka 1. ovoga Zakona povjerenstvo ocjenjuje i utjecaj na ekološku mrežu, daje mišljenje o prihvatljivosti zahvata za ekološku mrežu, te predlaže i mjere ublažavanja i sprječavanja, način praćenja provedbe mjera ublažavanja i sprječavanja značajnog negativnog utjecaja na ekološku mrežu.

(4) Sastav i broj članova povjerenstva određuje se odlukom čelnika tijela nadležnog za provedbu postupka, ovisno o vrsti zahvata i ovisno o djelatnosti koja će se obavljati u postrojenju na koje se zahvat odnosi.

(5) Članovi povjerenstva imenuju se s popisa osoba koje određuje ministar iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, predstavnika tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave te predstavnika Ministarstva.

(6) Popis osoba iz stavka 5. ovoga članka objavljuje se na internetskim stranicama ministarstva nadležnog za zaštitu okoliša.

(7) Povjerenstvo ima pravo na naknadu za svoj rad. Naknadu za rad povjerenstva sukladno odluci ministra osigurava nositelj zahvata.

Rokovi za provedbu postupaka

Članak 88.

- (1) Postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš mora se provesti u roku od četiri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, rok za provedbu postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš može se produžiti najviše za dva mjeseca ako je u postupku ocijenjeno nužnim obavljanje dopunskih radnji.
- (3) Postupak ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš mora se provesti u roku od dva mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva nositelja zahvata.
- (4) Uputa o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš mora se izdati u roku od tri mjeseca od dana primitka urednog zahtjeva za izdavanje upute.
- (5) Zahtjevi iz stavaka 1., 3. i 4. ovoga članka smatrat će se urednima kada sadrže sve propisane dokumente i podatke na temelju kojih se, prema ocjeni Ministarstva, može donijeti rješenje, odnosno uputa u skladu s ovim Zakonom.

Rješenja i obvezni sadržaj rješenja

Članak 89.

- (1) O zahtjevu za procjenu utjecaja zahvata na okoliš odlučuje se rješenjem.
- (2) Rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš utvrđuje se da je namjeravani zahvat prihvatljiv za okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša te može sadržavati i program praćenja stanja okoliša.
- (3) Ukoliko se rješenjem odlučuje o prihvatljivosti zahvata na ekološku mrežu, rješenje sadrži i mjere ublažavanja i sprječavanja utjecaja na ekološku mrežu, način praćenja provedbe mjera ublažavanja i sprječavanja značajnog utjecaja na ekološku mrežu.
- (4) Prije donošenja rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš obvezno se uzimaju u obzir rezultati studije utjecaja zahvata na okoliš, mišljenja tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom, te se razmatraju primjedbe, prijedlozi i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti i rezultati bilo kojih prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne sukladno ovom Zakonu.

Članak 90.

- (1) O zahtjevu za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odlučuje se rješenjem.
- (2) Ako u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš nadležno tijelo isključi mogućnost značajnijeg utjecaja na okoliš, donijet će rješenje kojim se utvrđuje da za zahvat nije potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš.
- (3) Kada se u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš odlučivalo o utjecaju zahvata na ekološku mrežu, i ukoliko nadležno tijelo isključi mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu, rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrdit će se da za zahvat nije potrebno provesti odgovarajuću ocjenu prema posebnom propisu.

(4) Ako se rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da za zahvat nije potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš, te ako se ne isključi mogućnost utjecaja na ekološku mrežu, odgovarajuća ocjena iz stavka 3. ovoga članka mora se provesti zasebno prema posebnom propisu.

(5) Ako se rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrdi da je za zahvat potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš, te ako se ne isključi mogućnost utjecaja na ekološku mrežu, postupak odgovarajuće ocjene sukladno posebnom propisu provodi se u okviru postupka procjene utjecaja zahvata na okoliš.

(6) Na zahtjev nositelja zahvata rješenje iz stavka 2. ovoga članka može sadržavati mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša.

Dostava rješenja

Članak 91.

(1) Rješenje iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona i rješenje iz članka 90. ovoga Zakona dostavlja se podnositelju zahtjeva.

(2) Rješenje iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona i rješenje iz članka 90. ovoga Zakona objavljuje se na internetskoj stranici nadležnog tijela sukladno uredbi iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka, rok za izjavljivanje žalbe počinje teći osmoga dana od dana objave rješenja na internetskoj stranici nadležnog tijela.

Važenje rješenja i postupci nakon ishoda rješenja

Članak 92.

(1) Rješenje iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona ukida se ako se u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.

(2) Rješenje iz članka 90. ovoga Zakona kojim se utvrđuje obveza provedbe postupka procjene utjecaja na okoliš ukida se ako se u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš.

(3) Rješenje iz članka 90. ovoga Zakona kojim se utvrđuje da za zahvat nije potrebno provesti procjenu utjecaja na okoliš ukida se ako se u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.

(4) Važenje rješenja iz članka 89. stavka 1. i članka 90. ovoga Zakona može se, na zahtjev nositelja zahvata, jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu s ovim Zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano to rješenje. O zahtjevu za produženje važenja rješenja o prihvatljivosti zahvata za okoliš odlučuje se rješenjem.

Članak 93.

(1) Za značajnu izmjenu ili dopunu namjeravanog zahvata za koji je izdano rješenje iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno članka 90. ovoga Zakona nositelj zahvata obavezan je prije podnošenja zahtjeva za izdavanje lokacijske dozvole ili drugog akta prema posebnom propisu, ishoditi rješenje iz članka 90. ovoga Zakona s obzirom na nastale promjene. Značajnost izmjena utvrđuje nadležno tijelo mišljenjem, odnosno u postupku ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš.

(2) Ako u postupku iz stavka 1. ovoga članka nadležno tijelo isključi mogućnost značajnijeg utjecaja na okoliš, donijet će rješenje iz članka 90. ovoga Zakona.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka na zahtjev nositelja zahvata rješenjem iz članka 90. ovoga Zakona mogu se izmijeniti i/ili dopuniti mjere zaštite okoliša i program praćenja stanja okoliša utvrđeni rješenjem iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona i članka 90. ovoga Zakona.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka donosi isto tijelo koje je donijelo rješenje iz članka 89. stavka 1. ovoga Zakona i članka 90. ovoga Zakona.

Pravo na žalbu

Članak 94.

(1) Protiv rješenja iz članka 80. stavaka 4. i 6., članka 82. stavka 4., članka 86. stavka 3., članka 89. stavka 1., članka 90. i rješenja iz članka 92. stavka 4. ovoga Zakona, koje je donijelo Ministarstvo, žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(2) Protiv rješenja iz članka 80. stavaka 4. i 6., članka 82. stavka 4., članka 86. stavka 3., članka 89. stavka 1., članka 90. i rješenja iz članka 92. stavka 4. ovoga Zakona, koje je donijelo upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu može se podnijeti žalba Ministarstvu.

(3) Rješenje iz članka 89. stavka 1., rješenje iz članka 90. i rješenje iz članka 92. stavka 4. ovoga Zakona dostavljaju se nadležnoj inspekciji.

4. Okolišna dozvola

Cilj i svrha izdavanja okolišne dozvole

Članak 95.

(1) Okolišna dozvola izdaje se s ciljem cjelovite zaštite okoliša putem integriranog sprječavanja i kontrole onečišćenja, osiguravajući visoku razinu zaštite okoliša i uvjete za sprječavanje značajnog onečišćenja okoliša zbog industrijskih aktivnosti.

(2) Prije puštanja u rad postrojenja, uključujući probni rad, za rad postojećih postrojenja, te prije značajne promjene u radu postrojenja namijenjenog obavljanju djelatnosti kojom se mogu prouzročiti industrijske emisije, uključujući postrojenja za izgaranje, postrojenja za spaljivanje otpada, te postrojenja za suspaljivanje otpada, operater je dužan ishoditi okolišnu dozvolu u skladu s ovim Zakonom i uredbom iz stavka 5. ovoga članka.

(3) Značajna promjena je svaka promjena u prirodi, ili funkcioniranju ili opsegu postrojenja koja dostiže granične vrijednosti utvrđene uredbom iz stavka 5. ovoga članka.

(4) Djelatnosti kojima se mogu prouzročiti industrijske emisije utvrđuju se uredbom iz stavka 5. ovoga članka.

(5) Zahtjev i kriterije za izdavanje okolišne dozvole, način dostavljanja podataka o praćenju emisija u sastavnice okoliša, uvjete kada se za postrojenje moraju utvrditi nove ili izmijeniti i dopuniti tehnike zaštite okoliša navedene u dozvoli, izuzeća od primjene referentnih dokumenata za NRT, način utvrđivanja graničnih vrijednosti emisija, način primjene jednakovrijednih parametara i ostalih tehničkih mjera te izuzeća od primjene istih, određivanje praćenja procesa i industrijskih emisija prema zahtjevima NRT-a, način primjene općih obvezujućih pravila za djelatnosti za koje se ishodi okolišna dozvola, obrasce koji su dio zahtjeva za okolišnu dozvolu, sadržaj Temeljnog izvješća, popis onečišćujućih tvari, kriterije na temelju kojih se utvrđuju NRT, način određivanja NRT-a, te rokove za primjenu NRT-a, i druga pitanja s tim u svezi pobliže uređuje Vlada uredbom.

Obveze operatera u vezi s cjelovitom zaštitom okoliša

Članak 96.

U svrhu cjelovite zaštite okoliša od štetnih utjecaja djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju u smislu članka 95. stavka 1. ovoga Zakona operater je obavezan osigurati da se pri obavljanju djelatnosti u postrojenju:

– poduzimaju sve potrebne i posebnim propisima, odnosno aktima određene mjere radi sprječavanja onečišćenja, a osobito primjenom najboljih raspoloživih tehnika,

– ne uzrokuje znatnije onečišćenje okoliša,

– izbjegava stvaranje i/ili proizvodnja otpada, odnosno da se otpad oporabljuje kada je to tehnički i ekonomski moguće postići, odnosno da se otpad odlaže na način kojim se izbjegavaju ili smanjuju utjecaji na okoliš sukladno hijerarhiji gospodarenja otpadom i načelu blizine prema posebnom propisu,

– učinkovito koristi energija,

– poduzimaju sve nužne i posebnim propisima, odnosno aktima određene mjere kako bi se spriječile nesreće i sanirale njihove posljedice,

– po prestanku rada postrojenja poduzmu sve mjere kako bi se izbjegao rizik onečišćenja okoliša i lokacija postrojenja vratila u zadovoljavajuće stanje, sukladno odredbama članka 111. ovoga Zakona.

Nadležnost za rješavanje o zahtjevu za ishođenje okolišne dozvole za postrojenje

Članak 97.

(1) O zahtjevu za ishođenje okolišne dozvole za postrojenje rješava Ministarstvo.

(2) Okolišna dozvola se izdaje nakon izdavanja rješenja o prihvatljivosti zahvata na okoliš.

(3) Okolišnom dozvolom utvrđuju se mjere zaštite tla, zraka, voda, mora, te ako to lokacija postrojenja uvjetuje, ostalih sastavnica okoliša, u okviru propisanih najboljih raspoloživih tehnika. Sve navedene mjere moraju proizlaziti iz karakteristika tehnoloških procesa opisanih u zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole.

(4) Rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš predstavlja okvir za donošenje okolišne dozvole.

(5) U postupku ishodaenja okolišne dozvole, razmatraju se primjedbe, prijedlozi i mišljenja javnosti i zainteresirane javnosti i rezultati prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne sukladno ovom Zakonu.

(6) Za postrojenje se može izdati rješenje za obavljanje djelatnosti prema posebnom zakonu, nakon što Ministarstvo izda za to postrojenje okolišnu dozvolu.

(7) Provjeru rada postrojenja provodi inspekcija zaštite okoliša koordiniranim inspekcijskim nadzorom.

Način podnošenja zahtjeva za ishodaenje okolišne dozvole za postrojenje

Članak 98.

(1) Zahtjev za ishodaenje okolišne dozvole za postrojenje podnosi se za postrojenje na istoj lokaciji ili za više postrojenja, odnosno dijelova postrojenja na istoj lokaciji, u kojima djelatnost koja podliježe ishodaenju okolišne dozvole namjerava obavljati ili obavlja i/ili postrojenja koristi isti operater.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, zahtjev može podnijeti više operatera, ako je postrojenje tehnološka cjelina koju čini više dijelova postrojenja kojima upravljaju različiti operateri.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka okolišnom dozvolom se utvrđuju obveze i odgovornosti svakog operatera posebno, te se okolišna dozvola dostavlja svim operaterima.

(4) Ako se okolišna dozvola izdaje za dva ili više postrojenja, svako postrojenje mora ispunjavati uvjete propisane ovim Zakonom.

Članak 99.

(1) Zahtjev za ishodaenje okolišne dozvole (u daljnjem tekstu: Zahtjev) podnosi se u pisanom obliku i u elektroničkom mediju za pohranu podataka (CD, DVD i sl.).

(2) Zahtjev za ishodaenje okolišne dozvole sadrži:

1. podatke o operateru: naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i e-mail adresu,

2. za postrojenje i u slučaju značajne promjene postrojenja podaci o lokaciji i zahvatu:

– za lokaciju naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave gdje se nalazi lokacija zahvata, uključujući i podatke o katastarskoj općini,

– za zahvat točan naziv zahvata s obzirom na djelatnosti utvrđene u uredbi iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

3. za postrojenje i u slučaju značajne promjene postrojenja podatke o: ovlašteniku koji je izradio dokumentaciju iz stavka 3. ovoga članka. Podaci o ovlaštenicima iz ove točke dokazuju se preslikom suglasnosti koju je ovlaštenik pribavio od Ministarstva.

(3) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka obvezno se prilaže stručna podloga za ishođenje okolišne dozvole koja obvezno sadrži:

– opis postrojenja i djelatnosti koju operater namjerava obavljati, odnosno obavlja u postrojenju,

– popis sirovina, pomoćnih materijala i drugih tvari, te podaci o energiji koja će se koristiti ili stvarati u postrojenju,

– popis onečišćujućih tvari koje će biti prisutne u postrojenju prema uredbi iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– opis izvora industrijskih emisija iz postrojenja,

– opis stanja lokacije gdje se postrojenje nalazi,

– ako je primjenjivo, Temeljno izvješće iz članka 111. ovoga Zakona

– opis svojstava i količine očekivanih industrijskih emisija iz postrojenja u pojedinu sastavnicu okoliša, kao i identifikacije značajnijih učinaka industrijskih emisija na okoliš,

– opis predložene tehnologije i drugih tehnika sprječavanja ili, gdje to nije moguće, smanjenja industrijskih emisija iz postrojenja,

– opis tehnika za sprječavanje nastajanja otpada i pripremu za ponovo korištenje, ili uporabu otpada nastalog u postrojenju,

– opis ostalih tehnika predviđenih u cilju zadovoljavanja općih načela osnovnih obveza operatera u skladu sa člankom 96. ovoga Zakona,

– opis tehnika predviđenih za praćenje industrijskih emisija u okoliš te

– opis glavnih alternativa predloženim tehnikama, koje je razmotrio operater postrojenja, te ne-tehnički sažetak svih podataka navedenih u podstavcima 1.– 9. ovoga stavka,

– za novo postrojenje, odnosno za značajnu promjenu u radu postrojenja rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

(4) Poblži sadržaj Zahtjeva utvrdit će se uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(5) Tehnike iz stavka 3. ovoga članka moraju ispunjavati zahtjeve NRT-a.

(6) Zahtjev iz stavka 1. ovoga članka za novo postrojenje, odnosno za značajnu promjenu u radu postrojenja, obvezno sadrži opis postrojenja prema uredbi iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(7) Ako je za rad postrojenja ovim Zakonom i njegovim provedbenim propisom, odnosno posebnim propisom, osim obveze ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, odnosno obveze procjene utjecaja zahvata na okoliš utvrđena obveza izrade Izvješća o sigurnosti, odnosno obveza ishođenja dozvole za emisije stakleničkih plinova, zahtjev, prema posebnom propisu, osim sadržaja propisanog stavcima 2. i 3. ovoga članka, mora sadržavati i odgovarajuće akte i/ili podatke o postupcima koji se odnose na te obveze.

(8) Podnositelj zahtjeva prilikom podnošenja Zahtjeva može zahtijevati i zaštitu podataka koji se odnose na pojedine dijelove Zahtjeva. U tom slučaju, u Zahtjevu izričito mora navesti i označiti dijelove Zahtjeva za koje zahtijeva tajnost podataka. Zahtjev za tajnošću podataka mora obrazložiti razlozima i dokazima prema posebnim propisima kojima se uređuje zaštita poslovne tajne, odnosno zaštita podataka iz razloga nacionalne sigurnosti.

(9) O zahtjevu za tajnošću podataka iz stavka 8. ovoga članka Ministarstvo će odlučiti posebnim zaključkom. Ukoliko Ministarstvo odobri ili djelomično odobri zahtjev za tajnošću podataka, s tim podacima, u skladu s donesenim zaključkom, bit će upoznata samo tijela koja sudjeluju u postupku izdavanja okolišne dozvole. Na omotu spisa označit će se tajnost podataka s naznakom u kojem dijelu podaci podliježu tajnosti.

(10) Ukoliko Ministarstvo utvrdi da zahtjev za tajnošću podataka nije na zakonu osnovan, posebnim rješenjem će zahtjev odbiti. Protiv toga rješenja može se podnijeti prigovor Ministru.

(11) Zahtjev za izdavanjem okolišne dozvole smatrat će se urednim kada sadrži sve ovim Zakonom i uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona propisane priloge.

(12) Ministarstvo o urednom zahtjevu informira javnost i zainteresiranu javnost.

(13) Ako su ispunjeni svi uvjeti propisani ovim Zakonom, Ministarstvo je dužno izdati okolišnu dozvolu u roku od šest mjeseci od dana primitka uredno podnesenog zahtjeva.

Dozvola za rad postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja

Članak 100.

(1) Iznimno od članka 95. stavka 2. ovoga Zakona, kada operater u postrojenju radi ispod graničnih vrijednosti pokazatelja utvrđenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona, može podnijeti zahtjev da se za to postrojenje ne izdaje okolišna dozvola. O zahtjevu Ministarstvo odlučuje rješenjem.

(2) U rješenju iz stavka 1. ovoga članka odlučuje se o obvezama operatera u vezi izvještavanja Ministarstva o radu postrojenja, te uvjetima pod kojima operater mora zatražiti izdavanje okolišne dozvole.

(3) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka utvrđuje se obveza operatera da za započinjanje s radom s pokazateljima koji prelaze vrijednosti iz uredbe iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona mora ishoditi okolišnu dozvolu.

(4) Rješenje iz stavka 1. ovoga članka izdaje se na rok od četiri godine od izvršnosti.

(5) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka operater je dužan ishoditi sve dozvole i suglasnosti za obavljanje djelatnosti prema posebnim propisima.

(6) Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Sadržaj zahtjeva

Članak 101.

(1) Zahtjevu za ishođenje rješenja o radu ispod graničnih vrijednosti pokazatelja utvrđenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona obvezno se prilaže:

1. podaci o operateru: naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i e-mail adresu.

2. podaci o lokaciji i postrojenju:

– za lokaciju naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave gdje se nalazi lokacija postrojenja, uključujući i podatke o katastarskoj općini,

– za postrojenje točan naziv postrojenja s obzirom na djelatnosti sukladno uredbi iz članka 95. stavka ovoga Zakona.

(2) Uz zahtjev iz stavka 1. ovoga članka prilažu se podaci za praćenje rada ispod graničnih vrijednosti pokazatelja utvrđenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona:

– opis postrojenja i djelatnosti koju operater namjerava obavljati, odnosno obavlja u postrojenju,

– popis sirovina, pomoćnih materijala, i drugih tvari, te podaci o energiji koja će se koristiti ili stvarati u postrojenju,

– popis onečišćujućih tvari koje će biti prisutne u postrojenju sukladno uredbi iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– opis procesa koji uzrokuje industrijske emisije,

– prag proizvodnje ili potrošnje ispod kapaciteta određenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– predloženi način praćenja pokazatelja proizvodnje ili potrošnje ispod kapaciteta određenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– prijedlog izvještavanja Ministarstva o pridržavanju rada ispod graničnih vrijednosti pokazatelja utvrđenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– te drugi potrebni podaci s tim u svezi.

(3) Ako operater zahtjev iz stavka 1. ovoga članka ne podnese na propisani način i s propisanim sadržajem niti nakon što je posebnim zaključkom Ministarstva pozvan da zahtjev u određenom roku dopuni sukladno propisanom sadržaju, zahtjev će posebnim rješenjem odbaciti. Protiv toga rješenja, žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(4) Rok za dopunu zahtjeva u smislu stavka 3. ovoga članka ne može biti duži od tri mjeseca.

(5) Ako Ministarstvo na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz stavka 1. ovoga članka nije na zakonu osnovan, posebnim rješenjem će zahtjev odbiti. Protiv toga rješenja, žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

Sadržaj Rješenja o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja

Članak 102.

(1) Rješenjem o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja utvrđuju se uvjeti za rad postrojenja bez ishođenja okolišne dozvole.

(2) Rješenje iz stavka 1. ovoga Zakona obvezno sadrži:

1. popis djelatnost i prag proizvodnje ili potrošnje ispod kapaciteta određenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

2. dozvoljeni prag proizvodnje ili potrošnje,

3. način praćenja pokazatelja proizvodnje ili potrošnje ispod graničnih vrijednosti proizvodnje ili potrošnje određenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

4. način izvještavanja Ministarstva o praćenju pokazatelja proizvodnje ili potrošnje ispod kapaciteta određenih uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

5. obvezu operatera da za započinje s radom s pokazateljima koji prelaze vrijednosti određene uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona, mora ishoditi okolišnu dozvolu.

6. obvezu operatera za ishođenje dozvola za postrojenje po posebnim propisima ako takva obaveza postoji, u roku propisanim posebnim propisom, odnosno u roku od šest mjeseci od dana podnošenja zahtjeva iz članka 100. stavka 1. ovoga Zakona.

Sadržaj okolišne dozvole i obaveze prema prijelaznim rokovima

Članak 103.

(1) Rješenje o okolišnoj dozvoli sadrži:

1. popis djelatnosti u postrojenju koje potpadaju pod obveze iz rješenja,

2. odredbu kojom se utvrđuje da su tehnike kojima se postiže zaštita okoliša utvrđene u obliku knjige koja prileži dozvoli i sastavni je dio dozvole,

3. odredbu o tajnosti podataka u kojoj se navodi koji podaci iz dozvole uključujući izreku (podrazumijeva se i priložena knjiga) i obrazloženje podliježu propisima o tajnosti podataka,

4. odredbu da propisane tehnike za postrojenje priležu unutar knjige iz točke 2. ovoga stavka,

5. rok za razmatranje tehnika iz okolišne dozvole kako je propisano člankom 115. stavkom 1. ovoga Zakona,

6. odredbu da se dozvola upisuje u Očevidnik okolišnih dozvola.

(2) U dozvoli se određuju sljedeće mjere:

1. tehnike vezane za proces u postrojenju:

– procesne tehnike s definiranjem normalnih i neredovnih uvjeta rada uključujući tehnike kod pokretanja i zaustavljanja postrojenja, kvarova, ispuštanja, trenutačnih zaustavljanja postrojenja te konačnog prestanka rada,

– tehnike kontrole i prevencije onečišćenja uključivo održavanje i praćenje tehnika za sprječavanje emisija u vode i tlo, uslijed gospodarenja otpadom i u vezi s korištenjem opasnih tvari u postrojenju,

– gospodarenje otpadom iz postrojenja,

– opis mjera predviđenih za praćenje emisija u okoliš (monitoring), s metodologijom mjerenja, učestalosti mjerenja i vrednovanjem rezultata mjerenja,

– način uklanjanja postrojenja u skladu s budućom namjenom postrojenja,

2. granične vrijednosti emisija za onečišćujuće tvari određene uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona i ostale onečišćujuće tvari (uključujući i odredbe za smanjenje dalekosežnog ili prekograničnog onečišćenja) za:

– industrijske emisije u zrak,

– industrijske emisije u vode, odnosno more,

– industrijske emisije u sustav javne odvodnje,

– industrijske emisije u tlo,

– industrijske emisije buke,

3. mjere koje se primjenjuju izvan postrojenja (ako je potrebno, primjerice: zaštita prirode),

4. obveze izvještavanja javnosti i nadležnih tijela o rezultatima praćenja industrijskih emisija i drugim podacima s kojima se može provjeriti usklađenost s utvrđenim tehnikama iz dozvole sukladno ovome Zakonu.

(3) Granične vrijednosti iz stavka 2. podstavka 2. ovoga članka mogu se dopuniti ili zamijeniti jednakovrijednim parametrima ili tehničkim mjerama, koje osiguravaju jednaku razinu zaštite okoliša.

(4) U slučaju kada se utvrde različite granične vrijednosti emisija od onih koje ne prelaze razine emisije koje su povezane s najboljim raspoloživim tehnikama, vremenska razdoblja i referentni uvjeti, te rezultati praćenja tih emisija, moraju biti istovjetni vremenskim razdobljima i referentnim uvjetima, te rezultatima praćenja emisija povezanih s najboljim raspoloživim tehnikama.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka, operater je dužan dostaviti Agenciji sažetak rezultata praćenja emisije koji omogućava usporedbu s razinama emisije koje su povezane s NRT-om, do 31. ožujka tekuće godine za prethodnu godinu.

(6) Ako standardi kakvoće okoliša zahtijevaju strože uvjete kakvoće okoliša od onih koji se mogu postići primjenom NRT-a, odnosno uvjeta propisanih posebnim propisima, u okolišnu dozvolu se moraju uključiti dodatne mjere. Te mjere ne smiju dovesti u pitanje ostale mjere koje se mogu poduzimati s ciljem poštivanja zahtijevanih standarda kakvoće okoliša.

(7) Za postrojenja koja su prema Zakonu o potvrđivanju Ugovora o pristupanju Republike Hrvatske Europskoj uniji dobila prijelazne rokove, uz tehnike propisane u okolišnoj dozvoli navode se i rokovi primjene navedenih tehnika.

Članak 104.

(1) Dokumentacija iz članaka 99., 101. i 107. ovoga Zakona mora biti izrađena na temelju najnovijih, vjerodostojnih i dostupnih podataka za čiju je točnost odgovoran operater.

(2) Ovlaštenik koji izrađuje dokumentaciju za okolišnu dozvolu iz članka 99. ovoga Zakona odgovoran je za istinitost, točnost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisanim zahtjevima.

Dostava dozvole i pravo na žalbu

Članak 105.

(1) Okolišna dozvola dostavlja se operateru.

(2) Protiv okolišne dozvole koju izdaje Ministarstvo žalba nije dopuštena, ali se može pokrenuti upravni spor.

(3) Okolišna dozvola objavljuje se na internetskoj stranici Ministarstva sukladno uredbi iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Rok za pokretanje upravnog spora počinje teći osmoga dana od dana objave okolišne dozvole na internetskoj stranici nadležnog tijela.

Način provedbe postupka ishodaenja okolišne dozvole

Članak 106.

(1) Postupak izdavanja okolišne dozvole provodi se u skladu s ovim Zakonom i uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(2) U postupku sudjeluju nadležna tijela razmatranjem i ocjenom prijedloga uvjeta iz zahtjeva operatera koji se temelje na NRT-u. Sudjelovanje nadležnih tijela u postupku određuje se prema zakonskim nadležnostima za sastavnice okoliša za koje su utvrđene industrijske emisije i opterećenja u okoliš.

(3) U postupku izdavanja okolišne dozvole utvrđuje se:

– da je stručna podloga za ishodaenje okolišne dozvole izrađena u skladu s rješenjem o procjeni utjecaja zahvata na okoliš,

– da je stručna podloga za ishodaenje okolišne dozvole izrađena u skladu s odredbama ovoga Zakona, propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te posebnih propisa,

– da su pribavljene potvrde tijela i/ili osoba određenih posebnim propisima iz stavka 2. ovoga članka i uredbe iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– da su zahtjevu za izdavanje okolišne dozvole priloženi svi dokumenti i podaci iz članka 99. ovoga Zakona, te uredbe iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona,

– da su razmotrena mišljenja, primjedbe i prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti dostavljene tijekom javne rasprave, te rezultati bilo kojih prekograničnih konzultacija ako su bile obvezne prema odredbama ovoga Zakona,

– da je stručna podloga za ishodaenje okolišne dozvole iz članka 99. stavka 3. ovoga Zakona utemeljena na primjeni NRT-a,

– da je stručnu podlogu iz članka 99. stavka 3. ovoga Zakona izradio ovlaštenik, osim u slučaju iz članka 107. ovoga Zakona.

(4) Ako Ministarstvo utvrdi da nisu ispunjeni propisani uvjeti za izdavanje okolišne dozvole, zaključkom će operateru odrediti primjereni rok za ispunjenje tih uvjeta, koji ne može biti dulji od tri mjeseca.

(5) Ministarstvo će odbiti zahtjev za izdavanje okolišne dozvole ako operater ne ispuni propisane uvjete u roku određenom zaključkom iz stavka 4. ovoga članka.

(6) Protiv rješenja o odbijanju izdavanja okolišne dozvole nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(7) Ministarstvo je dužno trajno čuvati okolišnu dozvolu.

Ishodaenje okolišne dozvole primjenom općih obvezujućih pravila

Članak 107.

(1) Iznimno od odredaba članka 106. ovoga Zakona za djelatnosti određene uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona postupak izdavanja okolišne dozvole može se provesti primjenom Općih obvezujućih pravila.

(2) Općim obvezujućim pravilima određuju se za pojedinu djelatnost ili skupinu djelatnosti uvjeti dozvole uključujući granične vrijednosti emisija, posebne uvjete s kojima se postrojenja moraju uskladiti u odnosu na pojedine sastavnice okoliša ili pritiske na okoliš, te njihov ukupni utjecaj i međoutjecaj.

(3) Opća obvezujuća pravila donosi ministar u suradnji s nadležnim tijelima, te se objavljuju u »Narodnim novinama«.

(4) Djelatnosti, uvjete te način podnošenja zahtjeva za izdavanje okolišne dozvole iz stavka 1. ovoga članka te druga pitanja s tim u svezi propisat će se uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(5) Opća obvezujuća pravila temelje se na NRT-u, bez propisivanja korištenja bilo koje posebne tehnike ili posebne tehnologije.

(6) Ministarstvo redovito ažurira opća obvezujuća pravila vodeći računa o razvoju NRT-a.

Članak 108.

(1) Ako su emisije stakleničkog plina iz postrojenja sukladno posebnom propisu u vezi s aktivnostima koje se obavljaju u tom postrojenju, okolišna dozvola ne uključuje graničnu vrijednost emisije za izravne emisije tog plina, osim ako je to potrebno kako bi se spriječilo značajno lokalno onečišćenje.

(2) Okolišna dozvola za postrojenje na koju se primjenjuju posebni propisi o sustavu trgovanja emisijama stakleničkih plinova ne sadrži posebne mjere ili tehnike koje se odnose na učinkovito korištenje energije u jedinicama za izgaranje ili drugim jedinicama koje ispuštaju ugljični dioksid (CO₂).

(3) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se za postrojenje koje je privremeno isključeno iz sustava trgovanja emisijama stakleničkih plinova sukladno posebnom propisu.

Obveze operatera nakon pribavljene okolišne dozvole

Članak 109.

(1) Operater za čije postrojenje je u skladu s ovim Zakonom izdana okolišna dozvola, obvezan je Agenciji dostavljati podatke o rezultatima praćenja emisija u tlo, zrak, vode, more te druge sastavnice okoliša sukladno propisanim obvezama o izvješćivanju, te dodatnim zahtjevima za dostavu i praćenje podataka koji su određeni okolišnom dozvolom, te bez odgađanja prijaviti inspekciji zaštite okoliša svaki nepredviđeni događaj u postrojenju ili djelovanje u okolišu, koji bitno utječu na okoliš.

(2) Podaci iz stavka 1. ovoga članka dostavljaju se do 1. ožujka tekuće godine za proteklu godinu, osim podataka za koje je u stavku 1. ovoga članka propisana dostava informacije bez odgađanja.

Članak 110.

(1) Operater je obavezan pisanim podneskom obavijestiti Ministarstvo o planiranoj promjeni u radu postrojenja, te dostaviti detaljni opis namjeravanih promjena vezanih za postrojenje.

(2) Na temelju uvida i analize obavijesti operatera iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo može posebnim rješenjem operateru naložiti da podnese zahtjev za:

– izdavanje okolišne dozvole za postrojenje u cijelosti ili za dio postrojenja u kojem namjerava obaviti značajnu promjenu,

– izdavanje rješenja o izmjenama i/ili dopunama okolišne dozvole.

(3) Na zahtjev i postupak izmjene i dopune okolišne dozvole iz stavka 2. podstavka 2 ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja okolišne dozvole.

Temeljno izvješće i zatvaranje postrojenja na određenoj lokaciji

Članak 111.

(1) Ministarstvo okolišnom dozvolom utvrđuje uvjete u svezi zatvaranja postrojenja kako bi se osigurala sukladnost vezano za obveze operatera prema odredbama ovoga članka u vezi s konačnim prestankom aktivnosti u postrojenju na odgovarajućoj lokaciji.

(2) Kada djelatnost koja se obavlja u postrojenju uključuje uporabu, proizvodnju ili ispuštanje opasnih tvari u smislu ovoga Zakona, te može prouzročiti onečišćenja tla i podzemnih voda, operater je dužan izraditi i dostaviti Ministarstvu Temeljno izvješće prije ishoda okolišne dozvole, odnosno njezinih izmjena i dopuna.

(3) Temeljno izvješće sadrži podatke potrebne za utvrđivanje stanja tla i podzemnih voda, kako bi se mogla izraditi količinska usporedba sa stanjem tijekom i nakon konačnog prestanka djelatnosti iz stavka 2. ovoga članka.

(4) Obvezni dio sadržaja temeljnog izvješća određuje Vlada uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(5) Nakon konačnog prestanka aktivnosti, operater je dužan procijeniti stanje onečišćenja tla i podzemnih voda uzrokovano opasnim tvarima koje je postrojenje koristilo, proizvelo ili ispustilo. Ako je postrojenje uzrokovalo značajno onečišćenje tla ili podzemnih voda opasnim tvarima u usporedbi sa stanjem koje je utvrđeno u Temeljnom izvješću, operater je dužan poduzeti potrebne mjere za otklanjanje tog onečišćenja kako bi se lokacija vratila u stanje utvrđeno tim izvješćem vodeći računa o tehničkoj izvodivosti takvih mjera.

(6) Ukoliko u slučaju iz stavka 5. ovoga članka onečišćenje tla i podzemnih voda predstavlja značajan rizik za zdravlje ljudi ili za okoliš kao rezultat dozvoljenih aktivnosti koje je operater

provodio prije nego što je okolišna dozvola za postrojenje prvi put izmijenjena i/ili dopunjena, odnosno izdana nova okolišna dozvola, operater je dužan poduzeti bez odgađanja, potrebne radnje s ciljem uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja nađenih opasnih tvari, uzimajući u obzir stanje lokacije iz članka 99. stavka 3. podstavka 5. ovoga Zakona.

(7) Kada operater nema obvezu izrade Temelnog izvješća iz stavka 2. ovoga članka, dužan je, nakon konačnog prestanka aktivnosti u postrojenju, poduzeti potrebne radnje s ciljem uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja opasnih tvari na lokaciji postrojenja, kako bi lokacija, uzimajući u obzir sadašnju ili odobrenu buduću namjenu prestala predstavljati rizik za zdravlje ljudi ili okoliš, zbog onečišćenja tla i podzemnih voda nastalih kao rezultat dozvoljenih aktivnosti, te vodeći računa o stanju lokacije utvrđenoj u skladu sa člankom 99. stavkom 3. podstavkom 4. ovoga Zakona.

(8) Uz uvjete propisane stavkom 2. ovoga članka Temeljno izvješće za postrojenja dužni su izraditi operateri postrojenja koja uključuju opasne tvari prema obvezi izrade Izvješća o sigurnosti iz članka 122. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno obvezi sukladno posebnim propisima kojima se dopušta uporaba, proizvodnja ili ispuštanje opasnih tvari.

(9) Operater je dužan ishoditi suglasnost Ministarstva na Temeljno izvješće iz stavka 2. ovoga članka.

(10) Suglasnost iz stavka 9. ovoga članka nije upravni akt. Sadržaj i način podnošenja zahtjeva za ishodenje suglasnosti propisat će se uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona.

(11) Ako Ministarstvo na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz stavka 10. ovoga članka nije na zakonu osnovan, posebnim će rješenjem zahtjev odbiti.

(12) Protiv rješenja iz stavka 11. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 112.

(1) Zaključci o NRT-u predstavljaju temeljni dokument za utvrđivanje uvjeta okolišne dozvole.

(2) Granične vrijednosti industrijskih emisija, jednakovrijedni parametri i tehničke mjere temelje se na NRT-u, bez nametanja operateru uporabe bilo koje pojedine tehnike ili posebne tehnologije.

(3) Ako se utvrđivanje uvjeta okolišne dozvole provodi s NRT-om koje nisu opisane niti u jednom od postojećih zaključaka o NRT-u ili se ti zaključci ne odnose na sve potencijalne učinke koje djelatnost ili proces imaju na okoliš, utvrđivanje NRT-a provodi se sukladno:

– kriterijima iz posebnog propisa,

– kriterijima propisanim ovim Zakonom i uredbom iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona uz obvezno saslušanje operatera.

(4) Ako su NRT-e određene sukladno stavku 3. podstavku 1. ovoga članka, a ne sadrže razine industrijskih emisija koje su povezane s NRT-om, primjenjuju se tehnike koje osiguravaju razinu zaštite koju bi osiguravale tehnike opisane u zaključcima o NRT-u.

(5) Ministarstvo, iznimno može odrediti više granične vrijednosti industrijskih emisija u slučaju kada postizanje razina industrijskih emisija koje su povezane s NRT-om iz zaključaka o NRT-u uzrokuje nerazmjerno visoke troškove u usporedbi s koristima za okoliš, zbog:

- geografskog položaja ili uvjeta okoliša na predmetnoj lokaciji, te
- tehničkih karakteristika postrojenja.

(6) U okolišnoj dozvoli moraju se obrazložiti razlozi za primjenu stavka 5. ovoga članka, koji uključuju rezultate odgovarajuće procjene, koja se provodi radi utvrđivanja prihvatljivosti za okoliš odstupanja razine emisije.

(7) Granične vrijednosti industrijskih emisija koje su utvrđene u skladu sa stavkom 5. podstavkom 1. ovoga članka ne smiju prelaziti granične vrijednosti utvrđene posebnim propisima, uključujući propisane iznimke.

Obveza praćenja najboljih raspoloživih tehnika

Članak 113.

(1) Ministarstvo prati razvoj NRT-a, donošenje zaključaka o NRT-u, primjenu tehnika u nastajanju, te podatke o tome stavlja na raspolaganje javnosti objavom na internetskim stranicama Ministarstva.

(2) Radi obavljanja poslova iz stavka 1. ovoga članka ministar može, ovisno o specifičnim tehnikama koje se primjenjuju, za praćenje pojedinih raspoloživih tehnika ovlastiti stručnu ustanovu, trgovačko društvo, odnosno stručnjaka specijalista, a može u te svrhe odlukom osnovati i posebno stručno savjetodavno tijelo.

(3) Sredstva za naknade za rad pravnim i fizičkim osobama iz stavka 2. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.

(4) Ministarstvo prema potrebi potiče razvoj i primjenu tehnika u nastajanju, posebno tehnika u nastajanju koje su navedene u referentnim dokumentima o NRT-u.

Članak 114.

(1) Ministarstvo svakih pet godina, po službenoj dužnosti, razmatra, te ukoliko je potrebno, posebnim rješenjem mijenja i/ili dopunjava, okolišnu dozvolu, a osobito kada:

- je onečišćenje koje uzrokuje postrojenje takvog značaja da je potrebno razmotriti granične vrijednosti industrijskih emisija utvrđene izdanom okolišnom dozvolom i u svrhu učinkovite zaštite okoliša utvrditi nove granične vrijednosti emisija,

- bitne promjene u NRT-u omogućuju značajno smanjenje emisija, bez nametanja većih troškova,

- sigurnosni uvjeti rada u postrojenju nalažu uporabu drugih raspoloživih i dostupnih tehnika,
- to nalaže usklađivanje sa zakonom, odnosno s europskim i/ili međunarodnim propisima,
- je potrebno usklađenje s novonastalim standardom kakvoće okoliša.

(2) Na zahtjev Ministarstva, operater je dužan dostaviti sve podatke potrebne za ponovno razmatranje uvjeta okolišne dozvole u smislu stavka 1. ovoga članka, uključujući rezultate praćenja industrijskih emisija i ostale podatke koji omogućuju usporedbu rada postrojenja s NRT-om opisanim u primjenjivim zaključcima o NRT-u i s razinama industrijskih emisija koje su povezane s NRT-om.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka, Ministarstvo mora koristiti podatke nastale praćenjem i/ili utvrđene inspekcijskim nadzorom.

(4) Ministarstvo, po službenoj dužnosti razmatra, te ukoliko je potrebno, posebnim rješenjem mijenja i/ili dopunjuje okolišnu dozvolu u slučaju kada postrojenje nije obuhvaćeno nijednim od zaključaka o NRT-u, ukoliko razvoj NRT-a omogućava značajno smanjenje industrijskih emisija, odnosno u slučaju iz članka 107. stavka 1. ovoga Zakona.

(5) Na postupak izmjene i dopune okolišne dozvole iz stavka 4. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja okolišne dozvole.

Članak 115.

(1) U roku od četiri godine od dana objavljivanja odluke o zaključcima o NRT-u na službenim stranicama Europske unije, a koji se odnosi na glavnu djelatnost postrojenja, Ministarstvo po službenoj dužnosti razmatra, i po potrebi posebnim rješenjem mijenja i/ili dopunjava okolišnu dozvolu kojom usklađuje uvjete za rad postrojenja, postrojenja za izgaranje, odnosno postrojenja za spaljivanje i suspaljivanje otpada s tom odlukom.

(2) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo primjenjuje nove, odnosno izmijenjene zaključke o NRT-u koji se odnose na postrojenje, objavljene od izvršnosti dozvole, posljednjih izmjena i/ili dopuna, odnosno razmatranja.

(3) Na postupak izmjene i dopune okolišne dozvole iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe ovoga Zakona koje se odnose na podnošenje zahtjeva i postupak izdavanja okolišne dozvole.

Postupanje operatera u slučaju nezgode ili nesreće koja značajno utječe na okoliš

Članak 116.

U slučaju nezgode ili nesreće koja značajno utječe na okoliš operater je dužan:

- bez odgađanja obavijesti Ministarstvo, odnosno tijelo nadležno za pojedinu sastavnicu okoliša

– poduzeti mjere za ograničavanje posljedica za okoliš i za sprječavanje mogućih nezgoda i nesreća;

– poduzeti mjere koje odrede nadležna tijela kako bi se ograničile posljedice za okoliš i spriječile moguće daljnje nezgode ili nesreće.

Postupanje operatera u slučaju nesukladnosti rada postrojenja s okolišnom dozvolom

Članak 117.

(1) U slučaju nesukladnosti rada postrojenja s uvjetima okolišne dozvole operater mora:

– bez odgađanja obavijestiti Ministarstvo, odnosno tijelo nadležno za pojedinu sastavnicu okoliša,

– bez odgađanja poduzeti mjere potrebne kako bi postrojenje svoj rad uskladilo s okolišnom dozvolom u najkraćem mogućem roku,

– poduzeti sve odgovarajuće dopunske mjere koje Ministarstvo smatra potrebnima kako bi se uskladio rad postrojenja s okolišnom dozvolom.

(2) Ako povreda uvjeta dozvole predstavlja neposrednu opasnost za zdravlje ljudi ili ako prijeti uzrokoivanjem neposrednog značajnog štetnog učinka na okoliš postrojenje, postrojenje za izgaranje, postrojenje za spaljivanje otpada, postrojenje za suspaljivanje otpada ili njihovog odgovarajućeg dijela mora prestati s radom do ponovnog postizanja sukladnosti rada prema uvjetima okolišne dozvole.

Ukidanje okolišne dozvole

Članak 118.

(1) Ministarstvo će na prijedlog inspektora zaštite okoliša, odnosno inspektora nadležnog za pojedine sastavnice i opterećenja okoliša prema posebnom zakonu, ukinuti okolišnu dozvolu kada utvrdi da:

– je operater izveo značajnu promjenu u postrojenju, a da prethodno o tome nije obavijestio Ministarstvo, odnosno tijelo nadležno za pojedinu sastavnicu okoliša,

– operater, po nalogu inspektora zaštite okoliša ili drugog inspektora nadležnog za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja okoliša, u propisanom roku nije poduzeo odgovarajuće mjere,

– operater nije postupio po nalogu inspektora zaštite okoliša ili drugog inspektora nadležnog za pojedine sastavnice okoliša i opterećenja okoliša.

(2) O nalazu i nalogu iz stavka 1. ovoga članka inspektor koji je nadležan prema posebnom zakonu za pojedinu sastavnicu okoliša, odnosno opterećenje obvezan je bez odgađanja izvijestiti Ministarstvo.

(3) O ukidanju okolišne dozvole iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo donosi rješenje.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Očevidnik izdanih okolišnih dozvola

Članak 119.

(1) Agencija ustrojava i vodi očevidnik izdanih okolišnih dozvola za postrojenja.

(2) Sadržaj i način vođenja očevidnika iz stavka 1. ovoga članka, te način na koji Ministarstvo dostavlja podatke za očevidnik i s time povezane rokove propisuje ministar pravilnikom.

5. Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari

Članak 120.

(1) Odredbe ovoga Zakona o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari odnose se na postrojenja u kojima ili putem kojih se, obavljanjem djelatnosti operatera opasne tvari: proizvode; prerađuju; skladište; nastaju kao nusprodukt u proizvodnji proizvoda; koriste kao sirovine u proizvodnji, odnosno tehnološkom procesu; transportiraju unutar postrojenja i/ili odlažu u svrhu proizvodnog procesa; odnosno mogu nastati prilikom velike nesreće (u daljnjem tekstu: prisutne su).

(2) Popis vrsta opasnih tvari u smislu stavka 1. ovoga članka, način utvrđivanja količina, dopuštene količine i kriterije prema kojima se te tvari klasificiraju kao opasne; način podnošenja i obvezni sadržaj obavijesti o prisutnosti opasnih tvari u postrojenju; obvezni sadržaj Izjave o postupanju u vezi sa sprječavanjem velikih nesreća; obvezni sadržaj Izvješća o sigurnosti, način podnošenja zahtjeva za davanje suglasnosti na Izvješće o sigurnosti; obvezni sadržaj i način davanja suglasnosti; način podnošenja zahtjeva za produženje izdane suglasnosti i rokove s tim u vezi; tajnost podataka; način i uvjete za nadzor nad provedbom aktivnosti i mjera sukladno izdanoj suglasnosti na Izvješće; posebne obveze operatera: u poduzimanju mjera za sprječavanje velikih nesreća, u slučaju značajne promjene u postrojenju operatera, u slučaju velike nesreće, postupak i obveze u slučaju velike nesreće s prekograničnim učincima, druge uvjete i mjere za sprječavanje velikih nesreća u skladu s međunarodno priznatim standardima i propisima; te sadržaj i način vođenja očevidnika o operaterima i njihovim postrojenjima koja mogu uzrokovati nesreće s domino efektom, te druga pitanja s tim u vezi pobliže propisuje Vlada uredbom.

Obveze operatera u vezi sprječavanja velikih nesreća

Članak 121.

(1) Operater u čijem su postrojenju prisutne opasne tvari obavezan je poduzeti preventivne mjere nužne za smanjenje rizika nastanka i sprječavanje nastanka velikih nesreća te mjere za ograničavanje utjecaja velikih nesreća na ljude, materijalna dobra i okoliš.

(2) Operater iz stavka 1. ovoga članka obavezan je, u bilo koje vrijeme, pružiti Ministarstvu dokaze da je poduzeo sve potrebne mjere u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona.

(3) U svrhu izvršavanja obveza iz stavaka 1. i 2. ovoga članka operater je dužan sukladno odredbama uredbe iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona u postrojenju utvrditi moguću prisutnost, odnosno prisutnost opasnih tvari, prema vrstama i količinama i o tome na propisani način obavijestiti Ministarstvo:

1. za novo postrojenje, odnosno rekonstrukciju prije ishoda građevinske dozvole, odnosno drugog akta kojim se odobrava građenje,

2. za postojeća postrojenja:

– u slučaju značajne promjene u proizvodnji i radu,

– u slučaju značajnijeg povećanja količine ili značajnijih promjena prirode ili fizikalnog oblika prisutne opasne tvari u odnosu na podatke navedene u obavijesti koju je operater dostavio ranije,

– u slučaju bilo kakve promjene postupaka u kojima se opasna tvar koristi s obzirom na promjenu naravi ili količine opasnih tvari, koje izmjene bi mogle znatno utjecati na opasnost od velikih nesreća,

– u slučaju trajnog prestanka rada postrojenja.

(4) U slučajevima iz stavka 3. ovoga članka operater je dužan sastaviti Izjavu u kojoj će utvrditi svoje postupanje u vezi sa sprječavanjem velikih nesreća te osigurati primjerenu provedbu toga postupanja. Izjava o postupanju u vezi sa sprječavanjem velikih nesreća koju donese operater mora biti sastavljena tako da jamči visok stupanj zaštite čovjeka i okoliša odgovarajućim sredstvima, strukturama i sustavima upravljanja.

Članak 122.

(1) Kada operater u postrojenju utvrdi prisutnost većih količina opasnih tvari sukladno ovom Zakonu i odredbama uredbe iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona, obavezan je izraditi Izvješće o sigurnosti.

(2) Sadržaj Izvješća iz stavka 1. ovoga članka propisat će se uredbom iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona.

Izuzeća

Članak 123.

(1) Odredbe ovoga Zakona o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, koje se primjenjuju na postrojenja ne primjenjuju se na uređene sustave izvan postrojenja koji su uređeni prema posebnim propisima, kao što su:

– nekretnine koje imaju vojnu namjenu,

– opasnosti od ionizirajućeg zračenja,

- cestovni, željeznički, zračni prijevoz te prijevoz opasnih tvari unutarnjim plovnim putovima i morem,
- privremeno skladištenje opasnih tvari izvan postrojenja na koje se odnose odredbe o sprječavanju velikih nesreća, uključujući utovarne i istovarne stanice i prijevoz do, odnosno putem drugih prijevoznih sredstava u dokovima, pristaništima ili ranžirnim kolodvorima,
- prijevoz opasnih tvari cjevovodima, uključujući pumpne stanice, izuzev unutar postrojenja na koje se odnose odredbe o sprječavanju velikih nesreća,
- iskorištavanje odnosno eksploataciju (istraživanje, vađenje i obradu) mineralnih sirovina u rudnicima, kamenolomima i bušotinama, izuzev kemijskih i termičkih procesa obrade i skladištenja opasnih tvari u okviru obavljanja navedenih djelatnosti,
- istraživanje i vađenje mineralnih sirovina na platformama, uključujući ugljikovodike,
- odlagališta otpada.

(2) Iznimno od stavka 1. podstavka 8. ovoga članka, odredbe ovoga Zakona o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari, koje se primjenjuju na postrojenja operatera, primjenjuju se i na jalovišta koja uključuju akumulacije, pregrade i/ili brane kao i objekte napravljene za zadržavanje opasnih tvari sukladno uredbi iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona, te kada se opasne tvari koriste u vezi s kemijskom i termičkom obradom minerala.

Suglasnost na Izvješće o sigurnosti

Članak 124.

(1) Operater koji obavlja djelatnost u postrojenju iz članka 120. stavka 1. ovoga Zakona je dužan ishoditi suglasnost na Izvješće o sigurnosti.

(2) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka mora se ishoditi i za izmjene i/ili dopune Izvješća o sigurnosti.

(3) Suglasnost na Izvješće o sigurnosti izdaje se na temelju ocjene jesu li tim Izvješćem utvrđene sve mjere i aktivnosti te uvjeti i način njihove provedbe u skladu s uredbom iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Za ishođenje suglasnosti iz stavaka 1. i 2. ovoga članka odgovoran je operater.

Članak 125.

(1) Suglasnost iz članka 124. stavka 1. ovoga Zakona daje Ministarstvo. Ova suglasnost nije upravni akt.

(2) Zahtjev za davanje suglasnosti na Izvješće o sigurnosti odnosno na izmjene i/ili dopune Izvješća o sigurnosti operater podnosi na način određen uredbom iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona.

(3) Suglasnost iz članka 124. stavka 1. ovoga Zakona daje se na rok od pet godina.

(4) Važenje suglasnosti može se na zahtjev operatera produžiti novom suglasnošću na još pet godina, uz uvjet da operater dokaže da se u postrojenju nisu promijenili uvjeti na temelju kojih je prvobitna suglasnost na Izvješće o sigurnosti dana te da su ispunjeni uvjeti u skladu s ovim Zakonom.

(5) Ako Ministarstvo na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz stavka 2. ovoga članka nije na zakonu osnovan, posebnim će rješenjem zahtjev odbiti.

(6) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 126.

(1) U postupku ocjenjivanja Izvješća o sigurnosti i ocjenjivanja provedbe postupaka sprječavanja velikih nesreća sudjeluje Stručno vijeće.

(2) Stručno vijeće imenuje ministar.

(3) Stručno vijeće ima pravo na naknadu za svoj rad. Troškove rada stručnog vijeća snosi operater.

(4) Postupak imenovanja i opoziva, obvezni sastav, način rada, obvezni sadržaj mišljenja koje izdaje Stručno vijeće, te visinu i način isplate naknade za rad toga vijeća, pobliže propisuje ministar pravilnikom.

Promjene u radu postrojenja

Članak 127.

(1) Ako operater uvede promjene u radu postrojenja, procesu proizvodnje i/ili vrsti i/ili količini opasnih tvari koje mogu uzrokovati velike nesreće ili ako trajno prestane obavljati djelatnosti u postrojenju, operater je obavezan provesti analizu i reviziju aktivnosti i sigurnosnih mjera za sprječavanje velikih nesreća prema Izvješću o sigurnosti za to postrojenje, te po potrebi, na primjeren način, izmijeniti i dopuniti Izvješće o sigurnosti i o tome obavijestiti Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje.

(2) Ako su promjene iz stavka 1. ovoga članka takve prirode da zahtijevaju izradu novoga Izvješća o sigurnosti, odnosno ishodaenje suglasnosti na sadržaj izmjena i/ili dopuna Izvješća, operater je dužan ishoditi novu suglasnost i prije protoka razdoblja od pet godina iz članka 125. stavka 3. ovoga Zakona.

Obavješćavanje o provođenju sigurnosnih mjera

Članak 128.

(1) Operater je obavezan o aktivnostima i sigurnosnim mjerama koje provodi sukladno Izvješću o sigurnosti, na propisani način, dostavljati podatke i informirati Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje, te pravne i fizičke osobe za

koje je vjerojatno da bi mogle biti zahvaćene velikim nesrećama koje može uzrokovati djelatnost operatera u postrojenju, odnosno postrojenje.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka moraju biti dostupne javnosti u skladu s odredbama ovoga Zakona.

Informiranje u slučaju velike nesreće

Članak 129.

(1) Operater je dužan bez odgađanja obavijestiti Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje o trenutku pojave velike nesreće te dostaviti sve dostupne informacije o:

- uzrocima odnosno uvjetima zbog kojih je nastala velika nesreća,
- opasnim tvarima prisutnim za vrijeme i nakon velike nesreće,
- procjeni posljedica uzrokovanih velikom nesrećom za ljudsko zdravlje i život, materijalna dobra i okoliš,
- poduzetim interventnim mjerama, odnosno dodatnim aktivnostima.

(2) Operater je dužan obavijestiti Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje i o aktivnostima i mjerama poduzetim za ublažavanje srednjoročnih i dugoročnih posljedica velike nesreće te o aktivnostima i mjerama za sprječavanje mogućeg ponavljanja nesreće. Ukoliko naknadna istraga utvrdi dodatne okolnosti koje mogu utjecati na primjenu drugih mjera i aktivnosti na mjestu događaja, operater je dužan naknadno obavijestiti i o tim mjerama i aktivnostima.

(3) Radi obavještanja javnosti, operater je dužan podatke iz stavaka 1. i 2. ovoga članka bez odgađanja dostaviti nadležnim upravnim tijelima, te gradu, općini i na čijem području se dogodila velika nesreća. Ovi podaci se obvezno dostavljaju Agenciji na način i u rokovima propisanim pravilnikom iz članka 132. stavka 2. ovoga Zakona te tijelima nadležnim za sustav zaštite i spašavanja.

Razmjena podataka radi sprječavanja i ublažavanja domino efekta

Članak 130.

(1) Na temelju podataka iz registra Agencije iz članka 132. stavka 1. ovoga Zakona, Ministarstvo će putem Agencije u skladu s odredbama uredbe iz članka 120. stavka 2. ovoga Zakona, ustrojiti očevidnik u kojem će evidentirati operatere koji obavljaju djelatnost u postrojenjima i postrojenjima u kojima je odnosno gdje je povećana vjerojatnost od velikih nesreća i njihovih posljedica zbog lokacija, blizine takvih postrojenja i količina prisutnih opasnih tvari.

(2) Nakon utvrđivanja operatera i postrojenja u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka Ministarstvo će osigurati odgovarajuću razmjenu podataka sa središnjim tijelima državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje i za prostorno uređenje, a u svrhu omogućavanja

operaterima da uzmu u obzir prirodu i razmjer sveukupne opasnosti od velike nesreće pri izradi politike i mjera za sprječavanje velikih nesreća, sustava upravljanja sigurnošću, te Izvješća o sigurnosti.

(3) Ministarstvo će odgovarajućim informiranjem i suradnjom s operaterima upisanim u očevidnik iz stavka 1. ovoga članka osigurati uvjete za međusobnu suradnju operatera vezano za propisane obveze o informiranju javnosti i dostavljanja podataka u svrhu izrade vanjskih planova.

Članak 131.

Operater je dužan dostaviti Izvješće o sigurnosti nakon ishodišne suglasnosti Ministarstva središnjem tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu i spašavanje radi izrade vanjskih planova.

Registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari

Članak 132.

(1) Agencija ustrojava i vodi registar postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari te vodi očevidnik prijavljenih velikih nesreća.

(2) Sadržaj i način vođenja registra i očevidnika iz stavka 1. ovoga članka, te način na koji Ministarstvo dostavlja podatke za registar, odnosno način na koji se dostavljaju podaci za očevidnik, kao i rokove s tim u vezi, propisuje ministar pravilnikom.

6. Prostorni planovi kao instrument zaštite okoliša

Članak 133.

(1) Ciljevi sprječavanja onečišćavanja okoliša i ograničavanja posljedica onečišćenja uzimaju se u obzir pri izradi prostornih planova i pri donošenju odluka u skladu s propisom kojim se uređuje prostorno uređenje, posebno prilikom određivanja lokacija za nova postrojenja, utvrđivanja promjena nastalih na postojećim postrojenjima i planiranja novih građevina kao što su prometnice, javne površine i stambena područja.

(2) Prilikom izrade prostornih planova, osim drugih obveza propisanih ovim Zakonom, mora se uzimati u obzir i udaljenost između postrojenja i stambenih zona, javnih mjesta i ekološki značajnih područja te korištenje dodatnih mjera od strane postojećih postrojenja, a sve radi izbjegavanja povećane opasnosti za ljudsko zdravlje, materijalna dobra i okoliš.

7. Prekogranični utjecaj strategije, plana i programa, zahvata i postrojenja na okoliš

Obavješćavanje druge države o strategiji, planu i programu

Članak 134.

(1) Kada Ministarstvo, u postupku strateške procjene, procijeni da bi provedba strategije, plana i programa mogla značajno utjecati na okoliš i/ili zdravlje ljudi druge države ili ako država koja bi mogla biti izložena značajnom utjecaju to zatraži, obvezno je obavijestiti

nadležno tijelo druge države o nacrtu prijedloga strategije, plana i programa prije stavljanja u proceduru donošenja.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka sadrži nacrt prijedloga strategije, plana i programa i stratešku studiju, rok u kojem druga država treba obavijestiti Ministarstvo o namjeri sudjelovanja u postupku strateške procjene.

(3) Kada nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, u postupku strateške procjene procijeni da bi provedba strategije, plana ili programa mogla znatnije utjecati na okoliš i/ili zdravlje ljudi druge države, o tome će radi provedbe postupka iz stavka 1. ovoga članka bez odgađanja obavijestiti Ministarstvo.

(4) Ako druga država obavijesti Ministarstvo ili ako Ministarstvo obavijesti drugu državu o namjeri sudjelovanja u postupku strateške procjene, Ministarstvo provodi postupak odgovarajućom primjenom odredbi ovoga Zakona o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica, odnosno prema posebnom propisu.

Obavješćavanje druge države o zahvatu

Članak 135.

(1) Kada Ministarstvo, odnosno nadležno upravno tijelo u županiji te u Gradu Zagrebu, po primitku zahtjeva za ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš ili po primitku zahtjeva za procjenu utjecaja zahvata na okoliš, procijeni da bi zahvat mogao znatnije utjecati na okoliš druge države, obvezno je dostaviti nadležnom tijelu druge države obavijest o zahtjevu. Obavijest o zahtjevu Ministarstvo će dostaviti i na zahtjev druge države. Ova obavijest se dostavlja najkasnije nakon što se o primitku zahtjeva informira javnost Države.

(2) Obavijest iz stavka 1. ovoga članka sadrži opis zahvata i raspoložive podatke o njegovim mogućim utjecajima na okoliš, informaciju o postupku koji se provodi s tim u svezi, rok u kojem druga država treba obavijestiti Ministarstvo o namjeri sudjelovanja u postupku procjene utjecaja zahvata u okoliš.

(3) Ako druga država obavijesti Ministarstvo o namjeri sudjelovanja u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš, Ministarstvo provodi postupak sukladno Konvenciji o procjeni utjecaja na okoliš preko državnih granica.

Sudjelovanje u postupku o zahvatu u drugoj državi

Članak 136.

(1) Kada Ministarstvo procijeni da bi zahvat koji će se provesti na teritoriju druge države mogao znatnije utjecati na okoliš u Državi, ili na temelju obavijesti koju druga država dostavi, ili Ministarstvo dozna za zahvat u okoliš, ali o njemu nije primilo obavijest druge države, izvijestit će tu državu, o namjeri sudjelovanja u postupku procjene utjecaja toga zahvata na okoliš.

(2) Ako Ministarstvo donese odluku o sudjelovanju u postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš u drugoj državi, podatke o zahvatu mora dostaviti na mišljenje tijelima i/ili osobama određenim posebnim propisom i nadležnom upravnom tijelu u županiji odnosno Gradu

Zagrebu, ovisno o tome na kojem području zahvat iz druge države utječe na okoliš, te osigurati informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti prema odredbama ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo će nakon primitka mišljenja tijela iz stavka 2. ovoga članka, zajedno s primjedbama javnosti i zainteresirane javnosti izraditi jedinstveno mišljenje i dostaviti ga nadležnom tijelu druge države, u dogovorenom roku.

Obavještanje druge države o radu postrojenja

Članak 137.

(1) Ako Ministarstvo procijeni da bi emisije iz postrojenja mogle znatnije utjecati na okoliš u drugoj državi ili ako druga država to zahtijeva, istovremeno s provedbom postupka sudjelovanja javnosti u postupku ishodaenja okolišne dozvole za to postrojenje, Ministarstvo dostavlja nadležnom tijelu te države obavijest o zahtjevu operatera za ishodaenje okolišne dozvole.

(2) Ako država iz stavka 1. ovoga članka obavijesti Ministarstvo da želi sudjelovati u postupku ishodaenja okolišne dozvole za postrojenje, Ministarstvo dostavlja nadležnom tijelu te države pobliže informacije o podnesenom zahtjevu operatera te određuje rok za dostavljanje mišljenja.

(3) Po provedenom postupku ishodaenja okolišne dozvole za postrojenje, Ministarstvo dostavlja državi iz stavka 1. ovoga članka obavijest o donesenom rješenju glede zahtjeva operatera u tom postupku.

(4) Sadržaj obavijesti iz stavka 3. ovoga članka propisat će se uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

Sudjelovanje u postupku izdavanja okolišne dozvole vezano za postrojenje u drugoj državi

Članak 138.

(1) Ako Ministarstvo procijeni da bi rad postrojenja koje se nalazi na teritoriju druge države mogao prouzročiti štetu u okolišu odnosno opasnost za ljudsko zdravlje, prirodna dobra i okoliš u Državi, ili na temelju obavijesti koju druga država dostavi posredstvom ministarstva nadležnog za vanjske poslove, ili Ministarstvo dozna za planirano postrojenje, ali o njemu nije primilo obavijest druge države, izvijestit će tu državu o namjeri sudjelovanja u postupku ishodaenja okolišne dozvole.

(2) Kada Ministarstvo donese odluku o sudjelovanju u postupku ishodaenja okolišne dozvole za postrojenje u drugoj državi, podatke o planiranom postrojenju mora dostaviti na mišljenje tijelima i/ili osobama određenim posebnim propisom i nadležnom upravnom tijelu u županiji odnosno Gradu Zagrebu, ovisno o tome na kojem području postrojenje iz druge države može utjecati na ljude, prirodna dobra i okoliš, te osigurati informiranje i sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti prema odredbama ovoga Zakona.

(3) Ministarstvo će nakon primitka mišljenja tijela iz stavka 2. ovoga članka, zajedno s primjedbama javnosti dostaviti to mišljenje nadležnom tijelu druge države, u utvrđenom roku.

(4) Ministarstvo može dogovoriti s nadležnim tijelom druge države način i postupak provedbe prijedloga o umanjivanju ili otklanjanju mogućih prekograničnih utjecaja postrojenja na okoliš u Državi.

Obavješćavanje druge države o velikoj nesreći

Članak 139.

U slučaju velike nesreće koja se dogodi na području Države, a koja može uzrokovati prekogranične učinke na zdravlje ljudi i na okoliš u drugoj državi, Ministarstvo će, putem središnjeg tijela državne uprave nadležnog za zaštitu i spašavanje obavijestiti tu državu i nadležnim tijelima te države dostaviti nužne podatke kako bi se poduzele sve potrebne mjere.

8. Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš

Članak 140.

(1) Mjere zaštite okoliša za zahvate za koje ovim Zakonom nije propisana obveza procjene utjecaja na okoliš, a za koje je, radi ispunjenja ugovornih obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima i radi provedbe postupaka prema posebnim zakonima i propisima, te u drugim slučajevima potrebno utvrditi prihvatljivost zahvata s obzirom na utjecaj na okoliš, određuju se elaboratom zaštite okoliša.

(2) Elaborat iz stavka 1. ovoga članka, na zahtjev nositelja zahvata, izrađuje ovlaštenik.

(3) Ministarstvo, na zahtjev nositelja zahvata, po obavljenoj provjeri sadržaja elaborata iz stavka 1. ovoga članka u odnosu na namjeravani zahvat i pozitivnom nalazu glede prihvatljivosti zahvata s obzirom na utjecaj na okoliš, izdaje potvrdu da su mjere određene elaboratom sukladne načelima zaštite okoliša uređenim ovim Zakonom.

(4) Iznimno od stavka 3. ovoga članka, nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, može izdati potvrdu iz stavka 3. ovoga članka ukoliko je ta obveza utvrđena radi ispunjenja obveza preuzetih međunarodnim ugovorima i sporazumima i radi provedbe postupaka prema posebnim zakonima i propisima.

(5) Potvrda iz stavaka 3. i 4. ovoga članka nije upravni akt.

(6) Ako Ministarstvo na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz stavka 2. ovoga članka nije na zakonu osnovan posebnim će rješenjem zahtjev odbiti.

(7) Protiv rješenja iz stavka 5. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

VII. PRAĆENJE STANJA OKOLIŠA

Obuhvat praćenja stanja okoliša

Članak 141.

(1) Praćenje stanja okoliša je sustavno praćenje kakvoće okoliša, odnosno promjena stanja okoliša i njegovih sastavnica.

(2) Praćenje stanja okoliša obuhvaća:

- praćenje imisija odnosno kakvoće zraka, voda, mora, tla, biljnog i životinjskog svijeta, te iskorištavanja mineralnih sirovina,
- praćenje onečišćenja okoliša odnosno emisija u okoliš,
- praćenje utjecaja onečišćavanja okoliša na zdravlje ljudi,
- praćenje proizvodnje otpada i gospodarenja otpadom,
- praćenje utjecaja važnih gospodarskih sektora na sastavnice okoliša,
- praćenje prirodnih pojava odnosno praćenje i nadziranje meteoroloških, hidroloških, erozijskih seizmoloških, radioloških i drugih geofizikalnih pojava, koje se provodi sukladno posebnom propisu,
- praćenje stanja očuvanosti prirode, koje se provodi sukladno posebnom Propisu,
- praćenje drugih pojava koje utječu na stanje okoliša.

(3) Praćenje stanja okoliša provodi se za područja utvrđena dokumentom u skladu sa strateškom procjenom, za zahvate za koje je to određeno procjenom utjecaja zahvata na okoliš, za sva postrojenja za koja je to određeno okolišnom dozvolom, te za područja na kojima je došlo do onečišćavanja okoliša ako onečišćivač nije poznat.

(4) Vrstu emisija, imisija, prirodnih i drugih pojava koje su predmet praćenja, metodologiju uzorkovanja i mjerenja, rokove za dostavljanje podataka nadležnim upravnim tijelima u županiji, odnosno Gradu Zagrebu i Agenciji, način vođenja očevidnika iz članka 142. stavaka 1. i 3. i iz članka 144. stavka 3. ovoga Zakona, sadržaj obrazaca za dostavu podataka za vođenje tih očevidnika, način redovitog obavješćivanja javnosti, uvjete glede stručne osposobljenosti i tehničke opremljenosti ovlaštenika koji obavlja praćenje stanja okoliša, odnosno onečišćavanja okoliša, pobliže propisuje ministar pravilnikom ako nije uređeno posebnim propisom.

(5) Nositelj zahvata, operater, nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, koji sukladno ovom Zakonu obavljaju praćenje stanja okoliša obvezni su podatke o mjerenjima emisija i imisija dostavljati Agenciji u pisanom i/ili elektroničkom obliku.

(6) Nadležna tijela javne vlasti i druge osobe ovlaštene za poslove praćenja stanja okoliša u skladu sa stavicama 2. i 3. ovoga članka dužni su podatke redovito dostavljati u informacijski sustav zaštite okoliša u elektroničkom obliku bez naknade.

Obveze nositelja zahvata i operatera glede praćenja stanja okoliša

Članak 142.

(1) Za zahvate za koje je u postupku procjene utjecaja na okoliš utvrđena obveza praćenja stanja okoliša nositelj zahvata obavezan je pratiti stanje okoliša na način da:

- putem stručnih i za to osposobljenih osoba provodi mjerenja emisija i vodi o tome propisane očevidnike,
- putem stručnih i za to osposobljenih osoba provodi mjerenja imisija, odnosno sudjeluje u mjerenju imisija, prema udjelu svoga zahvata u onečišćavanju okoliša,
- sudjeluje u praćenju prirodnih i drugih pojava koje su posljedica onečišćavanja okoliša.

(2) Podatke iz očevidnika iz stavka 1. podstavka 1. ovoga članka nositelj zahvata obavezan je dostavljati Agenciji na propisanim obrascima i u propisanim razdobljima odnosno rokovima.

(3) Operater je, za postrojenje za koje je to određeno okolišnom dozvolom obavezan pratiti stanje okoliša na način da:

- osigura mjerenje emisija iz postrojenja,
- osigura nadziranje utjecaja emisija na okoliš i o tome vodi propisani očevidnik,
- osigura mjerenje imisija, odnosno sudjelovanje u mjerenju imisija prema udjelu u onečišćavanju okoliša postrojenja kojim obavlja djelatnost i o tome vodi propisani očevidnik.

(4) Podatke iz očevidnika iz stavka 3. podstavaka 2. i 3. ovoga članka operater je obavezan dostavljati na propisanim obrascima i u propisanim razdobljima odnosno rokovima nadležnom upravnom tijelu u županiji odnosno Gradu Zagrebu.

(5) Operater je odgovoran za točnost podataka koje dostavlja nadležnom tijelu.

(6) Nositelj zahvata i operater obavezni su osigurati financijska sredstva za praćenje stanja okoliša koje su obavezni provoditi sukladno ovom Zakonu.

Članak 143.

(1) Za bolju primjenu i provjeru provođenja mjera zaštite okoliša i nadzora nad programom praćenja stanja okoliša te prirode koje proizlaze iz postupaka koji se provode pred nadležnim tijelima može se na zahtjev nositelja zahvata izraditi operativni program praćenja stanja okoliša.

(2) Operativni program praćenja stanja okoliša izrađuje ovlaštenik, te se usuglašava između nositelja zahvata i nadležnoga tijela.

(3) Operativni program praćenja stanja okoliša provodi nositelj zahvata nakon zaključivanja sporazuma s nadležnim tijelom, u suradnji s ovlaštenikom na trošak nositelja zahvata.

Članak 144.

(1) Županija, odnosno Grad Zagreb osigurat će mjerenje imisija u slučaju onečišćenja okoliša na svom području kada je onečišćivač okoliša nepoznat te će osigurati praćenje stanja okoliša

i učinaka sanacijskih mjera kada im je posebnim aktom odnosno propisom utvrđena obveza provedbe sanacijskog programa.

(2) Županija, odnosno Grad Zagreb osigurava sredstva za praćenje stanja okoliša sukladno stavku 1. ovoga članka na svom području.

(3) Nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu vodi propisani očevidnik o praćenju stanja okoliša u smislu stavka 1. ovoga članka i očevidnik o dostavljenim podacima iz članka 142. stavka 4. ovoga Zakona, te podatke iz tih očevidnika dostavlja Agenciji u propisanim rokovima.

Osnivanje referentnih centara Agencije

Članak 145.

(1) U svrhu praćenja stanja okoliša te za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša i izvješćivanja, te razmjene podataka i informacija u sklopu EIONET mreže i sudjelovanje u radu tematskih skupina Europske agencije za okoliš, na prijedlog ministra, Vlada posebnom odlukom određuje referentne centre Agencije.

(2) Referentni centri iz stavka 1. ovoga članka prikupljaju i analiziraju podatke o praćenju stanja okoliša uključujući i pokazatelje s Nacionalne liste pokazatelja, za koje su zaduženi. Referentni centri podatke praćenja stanja, pokazatelje i rezultate analiza ažurno dostavljaju Agenciji.

(3) Sredstva za rad referentnih centara iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.

(4) Uvjete koje mora ispunjavati pojedini referentni centar, opseg poslova, način obavljanja poslova koji su mu određeni u nadležnost, postupak određivanja referentnih centara, način njihovog financiranja te rok na koji se određuju, te druga pitanja s tim u svezi pravilnikom propisuje ministar.

(5) Agencija predlaže ministru nacrt prijedloga odluke iz stavka 1. ovoga članka.

Analize podataka o praćenju stanja okoliša

Članak 146.

(1) Analizu podataka o emisijama i imisijama te analizu izvješća o provedbi praćenja stanja okoliša, odnosno onečišćavanja okoliša provodi Agencija u suradnji s Ministarstvom, odnosno s drugim središnjim tijelima državne uprave i tijelima javne vlasti, nadležnim za pojedinu sastavnicu okoliša odnosno opterećenje.

(2) Sredstva za provjeru analize podataka o emisijama i imisijama te analizu izvješća o provedbi praćenja stanja okoliša iz stavka 1. ovoga članka osiguravaju se u državnom proračunu.

(3) Ministarstvo može radi provjere i uspoređivanja dostavljenih podataka o izmjerenim emisijama i imisijama, odnosno o izvršenim mjerenjima u tu svrhu osigurati praćenje

onečišćavanja okoliša, odnosno mjerenje emisija i/ili imisija, a također može obvezati stručnu osobu koja za ovlaštenika obavlja poslove praćenja stanja okoliša na provjeru stručne osposobljenosti.

(4) U svrhu praćenja postignuća politike i pojedinih mjera zaštite okoliša i sastavnica okoliša (vode, tlo i zemljina kamena kora, šumsko područje, zrak, vode, more i obalno područje i priroda), te opterećenja na okoliš, ministar je ovlašten donositi pravilnike u suradnji s ministrom nadležnim za pojedinu sastavnicu okoliša.

Izvlaštenje i ograničenje vlasničkog i drugih stvarnih prava radi praćenja stanja okoliša

Članak 147.

(1) Kada je to nužno radi provedbe praćenja stanja okoliša, smatra se da postoji interes Države za izvlaštenje ili ograničenje vlasničkih i drugih stvarnih prava na nekretninama na kojima se trebaju postaviti objekti i/ili mjerni uređaji odnosno oprema za potrebe praćenja stanja okoliša.

(2) Vlasnik nekretnine ima pravo na naknadu tržišne vrijednosti izvlaštenog dijela nekretnine odnosno dijela nekretnine na kojem postoji ograničenje vlasničkih i drugih stvarnih prava iz razloga određenih stavkom 1. ovoga članka.

(3) Postupak izvlaštenja prava vlasništva nekretnine ili ograničenja vlasničkih i drugih stvarnih prava iz razloga određenih stavkom 1. ovoga članka provodi se sukladno posebnom propisu o izvlaštenju.

(4) Ovlaštenik se obvezuje za potrebe praćenja stanja okoliša, u pravilu, koristiti zemljište u vlasništvu Države, odnosno u vlasništvu jedinice lokalne ili područne (regionalne) samouprave te Grada Zagreba, ovisno gdje se praćenje stanja okoliša obavlja, vodeći računa gdje se najmanje ometa redovita namjena toga zemljišta. Pri izvođenju radova na postavljanju objekta odnosno mjernog uređaja i opreme iz stavka 1. ovoga članka, ovlaštenik je obvezan u što manjoj mjeri utjecati na korištenje zemljišta te je po obavljenim poslovima dužan uspostaviti prvobitno stanje zemljišta.

(5) Ovlaštenik je dužan radi korištenja zemljišta sklopiti ugovor s Državom, odnosno osobama javnog prava iz stavka 4. ovoga Zakona ili osobama koje upravljaju njihovom imovinom, a vlasnici zemljišta ili ta tijela dužni su omogućiti sklapanje ugovora u što kraćem roku.

(6) Kada nekretnine iz stavka 1. ovoga članka imaju vojnu namjenu, postavljanje objekata i/ili mjernih uređaja, odnosno opreme za potrebe praćenja stanja okoliša uredit će se posebnim aktom u skladu s posebnim propisima.

(7) Ako je potrebno postaviti objekt i/ili uređaj za potrebe praćenja stanja okoliša na pomorskom dobru, ovlaštenik je dužan ishoditi koncesiju za posebnu upotrebu sukladno odredbama posebnog propisa.

VIII. INFORMACIJSKI SUSTAV ZAŠTITE OKOLIŠA

Svrha uspostave i način vođenja Informacijskog sustava

Članak 148.

(1) Informacijski sustav zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: informacijski sustav) uspostavlja se sa svrhom cjelovitog upravljanja zaštitom okoliša i/ili pojedinim sastavnicama okoliša, odnosno opterećenjima te u svrhu izrade i praćenja provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša kao i drugih dokumenata koji se takvima podrazumijevaju u skladu s odredbama ovoga Zakona.

(2) Informacijski sustav sadrži podatke i informacije o stanju okoliša, opterećenjima i utjecajima na okoliš te odgovorima društva, a osobito:

- podatke o stanju okoliša i njegovim sastavnicama prikupljene i obrađene u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima, te Nacionalnom listom pokazatelja,
- podatke o emisijama onečišćujućih tvari u okoliš iz Registra onečišćavanja,
- podatke o prirodnim i prostornim obilježjima,
- podatke o prirodnim pojavama,
- podatke o prirodnim dobrima i korištenju prirodnih dobara,
- podatke o područjima koja su posebnim propisima određena kao zaštićena ili ugrožena,
- podatke o bioraznolikosti,
- podatke o utjecajima onečišćavanja okoliša na zdravlje ljudi,
- podatke o otpadu i gospodarenju otpadom,
- podatke o opasnim tvarima,
- podatke o izbjegnutim nesrećama, iznenadnim događajima i velikim industrijskim nesrećama,
- podatke o onečišćivačima okoliša,
- podatke o organizacijama u sustavu EMAS,
- podatke koji su značajni za vrednovanje održivog razvitka,
- socioekonomske podatke,
- faktografske, metodološke, dokumentacijske podatke,
- prostorne podatke,
- stručne i znanstvene podatke domaćih, stranih i međunarodnih institucija, te ovlaštenika koji obavljaju stručne poslove zaštite prirode i okoliša,

- mjere, politike, strategije, planove i programe zaštite okoliša, te
- ostale podatke potrebne za praćenje, analiziranje, i prognoziranje (modeliranje) o okolišu.

Članak 149.

(1) Informacijski sustav vodi se kao distributivni informacijski sustav, sastavljen od većeg broja dislociranih, neovisno izrađenih, usklađenih i međusobno povezanih informacijskih sustava, tematskih područja i/ili potpodručja.

(2) Referentni centri iz članka 145. ovoga Zakona čine dio distributivnog informacijskog sustava iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Strukturu, sadržaj, oblik i način rada, način vođenja i održavanja informacijskog sustava za okoliš, metodologije koje se koriste, obveze, način i rokove dostavljanja Agenciji podataka i informacija o okolišu te odgovarajućih izvješća, način upravljanja podacima i informacijama, te ostala pitanja s tim u vezi, pobliže uređuje Vlada uredbom.

Obveze dostavljanja podataka za informacijski sustav

Članak 150.

(1) Tijela državne uprave, nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno u Gradu Zagrebu, pravne osobe s javnim ovlastima i ovlaštenici, koji obavljaju poslove praćenja stanja okoliša u skladu s ovim Zakonom, dužni su sukladno uredbi iz članka 149. stavka 3. ovoga Zakona, Agenciji za potrebe informacijskog sustava u propisanim rokovima dostavljati propisane podatke i informacije kao i odgovarajuća izvješća, te su obvezni Agenciji osigurati nesmetan pristup podacima i korištenje podataka za potrebe informacijskog sustava. Podaci koji se dostavljaju moraju biti točni, potpuni i vjerodostojni.

(2) Podaci, informacije i izvješća iz stavka 1. ovoga članka podložni su provjeri njihove kakvoće radi osiguranja vjerodostojnosti, potpunosti i dosljednosti.

(3) Provjeru iz stavka 2. ovoga članka obavlja po službenoj dužnosti Ministarstvo. Za obavljanje ovih poslova Ministarstvo može koristiti usluge odgovarajućih akreditiranih pravnih i fizičkih osoba.

(4) Podaci, informacije i izvješća iz stavka 1. ovoga članka moraju biti dostupni tijelima državne uprave, nadležnim upravnim tijelima u županiji i Gradu Zagrebu, pravnim osobama s javnim ovlastima i ovlaštenicima, operaterima i javnosti.

Registar onečišćavanja okoliša

Članak 151.

(1) Registar onečišćavanja okoliša je skup podataka o izvorima, vrsti, količini, načinu i mjestu ispuštanja, prijenosa i odlaganja onečišćujućih tvari i otpada u okoliš.

(2) Registar onečišćavanja okoliša uspostavlja, vodi i održava Agencija.

(3) Obvezni sadržaj i način vođenja registra iz stavka 1. ovoga članka, obveznike dostave podataka u registar, način, metodologiju i rokove prikupljanja i dostavljanja podataka o emisijama odnosno ispuštanju, prijenosu i odlaganju onečišćujućih tvari u okoliš i otpadu, podatke o onečišćivaču, operateru postrojenju, organizacijskoj jedinici u sastavu onečišćivača, rok i način obavještanja javnosti, način provjere i osiguranja kvalitete podataka koji se dostavljaju i vode u registru, rok čuvanja očevidnika iz kojih su dostavljeni podaci, način davanja ovlaštenja ovlaštenicima za obavljanje stručnih poslova u svezi s vođenjem registra, program i način provjere stručne osposobljenosti zaposlenika ovlaštenika, te druga pitanja s tim u vezi pobliže propisuje ministar pravilnikom.

(4) Obveznik dostave podataka u Registar onečišćavanja okoliša dužan je dostavljati u propisanom roku vjerodostojne, točne i ažurne podatke.

(5) Provjeru potpunosti, dosljednosti i vjerodostojnosti podataka dostavljenih od strane obveznika, kao i poštivanje propisanog roka osigurava nadležno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, u suradnji s nadležnom inspekcijom, te ih verificirane dostavlja Agenciji do 15. lipnja tekuće godine, za proteklu godinu, ukoliko pravilnikom iz stavka 3. ovoga članka nije propisano drukčije.

Izvješćivanje tijela Europske unije, međunarodnih tijela i organizacija

Članak 152.

(1) Dostava podataka, informacija i izvješća te njihova razmjena s tijelima Europske unije, odnosno međunarodnim tijelima i/ili organizacijama, s obzirom na preuzete obveze Države vezano za područje zaštite okoliša, provode se na način i u rokovima utvrđenim svakim pojedinim dokumentom o preuzimanju obveza.

(2) Obveznici dostave podataka, informacija i izvješća iz stavka 1. ovoga članka Agenciji dostavljaju primjerak dokumentacije istodobno s izvješćem koje dostavljaju međunarodnom tijelu i organizaciji.

(3) Tijela državne uprave i druga tijela javne vlasti, nadležno upravno tijelo u županiji, odnosno Gradu Zagrebu, javni znanstveni instituti i ovlaštenici koji obavljaju poslove praćenja stanja okoliša u skladu s ovim Zakonom dužni su Agenciji dostavljati informacije i podatke kojima raspolažu u svrhu suradnje s Europskom agencijom za okoliš i izvješćivanje u skladu sa zahtjevima EIONET mreže, te prema međunarodnim tijelima i organizacijama u rokovima koji su određeni pravnom stečevinom Europske unije.

(4) Nadležna tijela dužna su dostaviti informacije i podatke iz stavka 3. ovoga članka Agenciji bez naknade, te ih na zahtjev Agencije dopuniti u fazama izvješća i reviziji koju provode nadležna tijela Europske unije, te međuradna tijela i organizacije. Ukoliko nadležna tijela ne dostave podatke, dužna su obavijestiti Agenciju o razlozima njihovog nedostavljanja s prijedlogom mjera koje će se poduzeti u svrhu njihove dostave.

(5) Ukoliko Agencija iz bilo kojeg razloga ne dostavi podatke nadležnom tijelu Europske unije, dužna je obavijestiti Ministarstvo o razlozima njihovog nedostavljanja s prijedlogom mjera koje će se poduzeti u svrhu njihove dostave.

(6) U svrhu izvršavanja obveza u smislu stavka 1. ovoga članka ministar može pobliže pravilnikom urediti administrativne postupke prikupljanja potrebnih podataka i informacija, praćenja provedbe dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša, te provedbe pojedinih mjera zaštite okoliša i sastavnica okoliša.

Članak 153.

(1) Ministarstvo je dužno putem Agencije dostaviti Europskoj komisiji sve podatke vezane za okolišne dozvole sukladno odredbama pravilnika iz članka 152. stavka 6. ovoga Zakona. Dostupnost ovih podataka mora se osigurati u elektroničkom obliku.

(2) Vrsta, oblik i učestalost podataka koji moraju biti dostupni u skladu sa stavkom 1. ovoga članka, te ostala pitanja s tim u vezi utvrđuju se pravilnikom iz članka 152. stavka 6. ovoga Zakona.

IX. INFORMIRANJE JAVNOSTI, SUDJELOVANJE JAVNOSTI I ZAINTERESIRANE JAVNOSTI TE PRISTUP PRAVOSUĐU U PITANJIMA OKOLIŠA

1. Informiranje javnosti o okolišu

Članak 154.

Tijelo javne vlasti dužno je osigurati pristup informacijama o okolišu, koje posjeduje i/ili nadzire, u skladu s ovim Zakonom i posebnim propisima kojima se uređuje pravo javnosti na pristup informacijama.

Pravo na pristup informacijama o okolišu

Članak 155.

Pravo pristupa informacijama o okolišu odnosi se na svaku informaciju u pisanom, vizualnom, slušnom, elektroničkom ili bilo kojem drugom dostupnom obliku, koja se odnosi na:

- stanje sastavnica okoliša a osobito na: zrak i atmosferu, vode, more, tlo, prirodu, bioraznolikost i krajobraz, staništa, močvare, obalno područje, uključujući GMO, kao i međutjecaje pojedinih sastavnica okoliša i opterećenja,
- opterećenja kao što su: tvari, energija, buka, zračenje, radijacija uključujući i radioaktivni otpad, otpad, emisije i druga ispuštanja u okoliš, koji utječu, ili mogu utjecati na sastavnice okoliša iz podstavka 1. ovoga stavka,
- mjere, uključujući administrativne mjere, kao što su strateški dokumenti, propisi, planovi, programi, sporazumi o okolišu, kao i aktivnosti koje mogu direktno ili indirektno utjecati na sastavnice okoliša i opterećenja iz podstavaka 1. i 2. ovoga članka, te mjere ili aktivnosti utvrđene radi zaštite okoliša i sastavnica okoliša,
- analize troškova i koristi te druge financijske i ekonomske analize i pretpostavke koje se primjenjuju kao dio mjera i aktivnosti s ciljem zaštite i poboljšanja stanja okoliša,

– uvjete koji se odnose na: kvalitetu ljudskog života, zdravlje i sigurnost u odnosu na okoliš, onečišćenje hranidbenog lanca, životne uvjete, lokalitete od kulturnog značaja i građevine, kada na njih utječe ili bi moglo utjecati stanje pojedinih sastavnica okoliša iz podstavka 1. ovoga članka, odnosno, stanje sastavnica okoliša uzrokovano opterećenjima i/ili mjerama iz podstavaka 2. i 3. ovoga članka.

Obveza objave informacija o okolišu

Članak 156.

(1) Tijelo javne vlasti dužno je osigurati u okviru svoje nadležnosti redovitu objavu informacija o okolišu u skladu s ovim Zakonom, putem dostupnih elektroničkih baza podataka ili putem drugih odgovarajućih sredstava informiranja, a osobito:

- tekstove međunarodnih ugovora i sporazuma, te propise iz područja zaštite okoliša,
- strategije, planove, programe i druge dokumente zaštite okoliša,
- dostupna izvješća o provedbi propisa iz područja zaštite okoliša, uključujući provedbu međunarodnih ugovora i strateških dokumenata, planova i programa iz područja zaštite okoliša,
- izvješća o stanju okoliša,
- podatke koji se odnose na praćenje stanja okoliša,
- dozvole/suglasnosti koje imaju značajan utjecaj na okoliš kao i ugovore sklopljene s ciljem zaštite okoliša,
- studije i procjene rizika u odnosu na sastavnice okoliša,
- druge podatke od značaja za zaštitu okoliša.

(2) Informacije iz stavka 1. ovoga članka moraju biti uredno ažurirane.

(3) Tijela javne vlasti obvezna su bez odgađanja obavijestiti javnost putem sredstava javnog informiranja ili na drugi odgovarajući način u slučajevima neposredne opasnosti za ljudsko zdravlje, materijalna dobra i/ili okoliš, neovisno jesu li te opasnosti uzrokovane ljudskom djelatnošću ili prirodnim pojavama.

(4) Tijela javne vlasti i onečišćivači, odmah po saznanju, obvezni su bez odgađanja obavijestiti javnost o prekoračenjima propisanih graničnih vrijednosti emisija u okoliš.

Zahtjev i rok za davanje informacije o okolišu

Članak 157.

(1) Zahtjev za pristup informacijama o okolišu može se podnijeti bilo kojem tijelu javne vlasti koje posjeduje informaciju o okolišu, ili na koje se ta informacija odnosi.

(2) Tijela javne vlasti koja posjeduju informacije o okolišu, ili na koje se informacija o okolišu odnosi, omogućit će pristup informacijama u najkraćem mogućem roku, sukladno posebnom propisu o pravu na pristup informacijama.

(3) U slučaju potrebe za produženjem roka iz stavka 2. ovoga članka tijelo javne vlasti obavijestit će podnositelja zahtjeva u najkraćem mogućem roku, a najkasnije do isteka roka od mjesec dana od dana podnošenja zahtjeva, o potrebi produženja roka, kao i o razlozima za njegovo produženje.

(4) Informacija o okolišu, ako je to prema prirodi stvari moguće, daje se u obliku u kojem je tražena.

Odbijanje zahtjeva za davanje informacije o okolišu

Članak 158.

(1) Tijelo javne vlasti može rješenjem odbiti zahtjev za davanjem informacije o okolišu kada:

– informaciju ne posjeduje ili se traženo ne odnosi na to tijelo javne vlasti, a nema saznanja o tome koje tijelo javne vlasti posjeduje traženu informaciju,

– je zahtjev očito nerazumljiv,

– je zahtjev postavljen na preopćenit način i nakon zatražene dopune, odnosno pojašnjenja u skladu s posebnim propisom,

– se zahtjev odnosi na informacije, materijale, dokumente ili podatke koji su u fazi izrade odnosno čije je dovršavanje u tijeku,

– se informacija odnosi na dokumente i aktivnosti vezano za unutarnju komunikaciju tijela javne vlasti a glede izvršavanja zadaća iz djelokruga tijela.

(2) U slučaju iz stavka 1. podstavka 4. ovoga članka, tijelo javne vlasti dužno je u rješenju navesti koje je tijelo nadležno za izradu materijala za koje se traži pristup informacijama i navesti vrijeme potrebno za njihov završetak, ukoliko tijelo javne vlasti raspolaže takvim informacijama.

(3) Tijelo javne vlasti koje posjeduje informaciju o okolišu može rješenjem odbiti pristup informaciji ukoliko bi objavljivanje te informacije imalo negativan učinak na:

– tajnost postupka koje vodi tijelo javne vlasti, ukoliko je tajnost postupka zajamčena posebnim propisom,

– međunarodne odnose, javnu sigurnost i nacionalnu obranu,

– sudski postupak, odnosno prava fizičkih i pravnih osoba na pravično suđenje te na pravo tijela državne vlasti na provođenje istrage u kaznenim ili prekršajnim postupcima, te stegovnim postupcima protiv službenika,

- tajnost trgovačkih i/ili industrijskih podataka gdje je tajnost zaštićena posebnim propisima kojima se štiti legitiman ekonomski interes, uključujući i javni interes u održavanju tajnosti podataka o porezu te statistiku,
- zaštitu osoba i zaštitu tajnosti osobnih podataka koji se odnose na fizičke osobe koje nisu dale pristanak na pristup podacima javnosti, a ta tajnost je zajamčena propisima,
- zaštitu intelektualnog i industrijskog vlasništva,
- interes ili zaštitu osoba koje su dobrovoljno dostavile traženi podatak bez zakonske obveze da to učine, osim ako su dale pristanak o objavi podataka,
- zaštitu sastavnica okoliša na koje se podatak odnosi – primjerice: staništa zaštićenih biljnih i životinjskih vrsta.

(4) Tijelo javne vlasti koje posjeduje informaciju o okolišu ne može odbiti zahtjev za informacijama iz stavka 3. podstavaka 1., 4., 5., 6. i 7. ovoga članka, ako se taj zahtjev odnosi na ispuštanja ili druge emisije u okoliš.

(5) U slučajevima iz stavka 3. ovoga članka, tijelo javne vlasti koje posjeduje informaciju o okolišu će prilikom odlučivanja o zahtjevu procijeniti je li zaštita javnog interesa od veće važnosti nego interes ostvaren objavljivanjem tražene informacije.

(6) Protiv rješenja iz stavaka 1. i 3. ovoga članka koje je izdalo nadležno upravno tijelo, odnosno Ministarstvo može se izjaviti žalba Povjereniku za informiranje u roku od 15 dana od dana dostave rješenja, sukladno posebnom propisu o pravu na pristup informacijama.

Članak 159.

(1) Tijela javne vlasti dužna su u okviru svoje nadležnosti osigurati da su informacije koje daju i podaci koje prikupljaju i daju, točni, pravovremeni i usporedivi.

(2) Ukoliko se radi o zahtjevu za informacijom koja se odnosi na opterećenja kao što su tvari, energija, buka, nuklearna goriva, radijacija ili otpad, uključujući radioaktivni otpad, emisije i druga ispuštanja u okoliš, tijela javne vlasti dužna su, ako raspolažu s takvim informacijama informirati podnositelja zahtjeva o mjestu gdje se, ukoliko postoje, mogu pronaći podaci o mjernim postupcima, uključujući metode analiza, uzorkovanja, prethodne obrade uzoraka korištenih u prikupljanju podataka, ili uputiti podnositelja zahtjeva na odgovarajući standardizirani postupak koji je korišten, ako je tijelo javne vlasti informirano o tome.

Informiranje javnosti u posebnim postupcima uređenim ovim Zakonom

Članak 160.

(1) Tijela koja su prema ovom Zakonu nadležna za provedbu: strateške procjene, procjene utjecaja zahvata na okoliš, ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, davanja upute o sadržaju studije o utjecaju zahvata na okoliš, okolišne dozvole i davanja suglasnosti na Izvješće o sigurnosti, te davanja suglasnosti na Sanacijski program, obvezna su na način određen ovim Zakonom i u skladu s uredbom iz stavka 2. ovoga članka informirati javnost o tim postupcima.

(2) Način informiranja javnosti u postupku: izrade strateške studije, ocjene o potrebi strateške procjene; ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, utvrđivanja sadržaja studije o utjecaju zahvata na okoliš prije njezine izrade; davanja suglasnosti na Izvješće o sigurnosti te utvrđivanja odgovornosti od štete u okolišu i prijeteće opasnosti od štete; davanja suglasnosti na Sanacijski program, način informiranja i sudjelovanja javnosti, odnosno zainteresirane javnosti – ako je propisano sudjelovanje te javnosti, u postupku: strateške procjene, donošenja strategija, planova i programa za koje se ne provodi strateška procjena, izrade provedbenih propisa i ostalih općeprimjenjivih pravno obvezujućih pravila; kao i način informiranja i sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti u postupku: procjene utjecaja zahvata na okoliš i izdavanja okolišne dozvole, za postrojenje operatera, te način provođenja javne rasprave, odnosno javnog uvida i javnog izlaganja, kao i pojedinačne rokove s tim u svezi glede postupaka iz ovoga Zakona na koje se to odnosi, te ostala pitanja s tim u vezi, pobliže propisuje Vlada uredbom.

Članak 161.

(1) U postupcima uređenim ovim Zakonom koji se odnose na procjenu utjecaja zahvata na okoliš, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, utvrđivanje sadržaja studije o utjecaju zahvata na okoliš prije njezine izrade, okolišnu dozvolu za postrojenje te davanje suglasnosti na Izvješće o sigurnosti, mora se osigurati informiranje javnosti o podnesenom zahtjevu i izdanom aktu kojim je riješeno o zahtjevu odnosno dano mišljenje ili suglasnost povodom zahtjeva, u skladu s uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) Rok koji se određuje za informiranje javnosti u slučajevima iz članka 160. stavka 1. ovoga Zakona i o podnesenim zahtjevima u postupcima iz stavka 1. ovoga članka ne može biti kraći od 30 dana.

2. Sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti

Sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u odlučivanju o određenim djelovanjima i djelatnostima vezano za pitanja zaštite okoliša

Članak 162.

(1) Javnost i zainteresirana javnost moraju, rano, tijekom postupka odlučivanja u pitanjima okoliša vezano za odgovarajuće djelovanje nositelja zahvata i operatera, na prikladan način, pravodobno i djelotvorno biti obaviještene o svojem pravu sudjelovanja u postupcima sukladno uredbi iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(2) U postupcima odlučivanja u pitanjima okoliša iz stavka 1. ovoga članka javnost i zainteresirana javnost imaju pravo iznijeti svoje mišljenje, prijedloge i primjedbe vezano za donošenje odluka odnosno akata tijela javne vlasti, na način i u rokovima kako je uređeno uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

Obavještavanje javnosti i zainteresirane javnosti o pravu i načinu sudjelovanja u postupcima i rokovi

Članak 163.

(1) Tijela javne vlasti obvezna su, u ranoj fazi postupanja kada su sve mogućnosti otvorene, putem javnih obavijesti, oglasa ili drugih odgovarajućih sredstava, te elektroničkih medija, odnosno na primjeren način, obavijestiti javnost odnosno zainteresiranu javnost o: zaprimljenim zahtjevima nositelja zahvata, operatera; te o nacrtima strategija, planova i programa za koje se provodi strateška procjena i o onima za koje se ne provodi strateška procjena; o nacrtima propisa i/ili općeprimjenjivih pravno obvezujućih normativnih instrumenata; te o postupcima koji se s tim u svezi provode sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima.

(2) Osim podataka o kojima se obavještava, obavijest iz stavka 1. ovoga članka mora sadržavati i informacije o pravu na sudjelovanje javnosti, odnosno zainteresirane javnosti u postupcima koji se vode sukladno ovom Zakonu, te informacije o tijelima kojima se podnose mišljenja, prijedlozi i/ili pitanja.

(3) Minimalni rok koji se može odrediti za sudjelovanje javnosti u smislu članka 164. stavka 1. i u smislu članka 165. stavka 1. ovoga Zakona je 30 dana.

(4) Prilikom utvrđivanja: prijedloga odluka (rješenja) kojima se odlučuje o zahtjevu nositelja zahvata, i operatera; nacrtu prijedloga strategija, plana ili programa te prijedloga zakona i provedbenih propisa i ostalih općeprimjenjivih pravno obvezujućih pravila; koji bi mogli imati značajan utjecaj na okoliš, moraju se razmotriti rezultati sudjelovanja javnosti, odnosno zainteresirane javnosti kada je ovim Zakonom propisano obvezno sudjelovanje zainteresirane javnosti.

(5) Nakon što u skladu sa stavkom 4. ovoga članka razmotri prijedloge i mišljenja iznesene u postupcima sudjelovanja javnosti, odnosno zainteresirane javnosti u smislu članka 162. stavka 1., članka 164. stavka 1. i u smislu članka 165. stavka 1. ovoga Zakona, nadležno tijelo je dužno obavijestiti javnost, odnosno zainteresiranu javnost o svojoj odluci i razlozima na temelju kojih je donesena ta odluka, uključujući i podatke o postupku vezano za sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti.

Sudjelovanje javnosti tijekom izrade provedbenih propisa i/ili općeprimjenjivih pravno obvezujućih normativnih instrumenata

Članak 164.

(1) Tijela javne vlasti dužna su osigurati pravovremeno i učinkovito sudjelovanje javnosti u postupku izrade zakona i provedbenih propisa te ostalih općeprimjenjivih pravno obvezujućih pravila iz svoje nadležnosti, koji bi mogli imati značajan utjecaj na okoliš, uključujući i postupke izrade njihovih izmjena i dopuna.

(2) Na postupak iz stavka 1. ovoga članka odgovarajuće se primjenjuju odredbe uredbe iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

Sudjelovanje javnosti u vezi sa strategijama planovima i programima koji se odnose na okoliš

Članak 165.

(1) Javnost ima pravo iznijeti svoje mišljenje, primjedbe te prijedloge i na nacрте strategija, prijedloga planova i programa koji se odnose na okoliš a za koje ovim Zakonom nije određena obveza strateške procjene.

(2) Tijela javne vlasti obvezna su osigurati pravovremeno i učinkovito sudjelovanje javnosti prilikom izrade i izmjena i/ili dopuna strategija, planova i programa iz stavka 1. ovoga članka koje donose u okviru svoje nadležnosti.

(3) Popis strategija, planova i programa iz područja zaštite okoliša za koje je potrebno osigurati sudjelovanje javnosti sukladno stavku 1. ovoga članka utvrđuje se uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

(4) Uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona uz strategiju, plan i program s utvrđenog popisa određuje se i koja javnost može sudjelovati u postupku iz stavka 2. ovoga članka, vodeći računa o prikladnosti sudjelovanja odgovarajuće zainteresirane javnosti s obzirom na sadržaj strategije, plana i programa s popisa.

(5) Odredbe ovoga članka o postupku sudjelovanja javnosti ne odnose se na strategije, planove i programe koji se donose u svrhu nacionalne sigurnosti ili civilne zaštite.

Sudjelovanje javnosti i zainteresirane javnosti u posebnim postupcima uređenim ovim Zakonom

Članak 166.

(1) U postupku strateške procjene strategije, plana i programa sudjeluje javnost. U postupku procjene utjecaja zahvata na okoliš i u postupku utvrđivanja okolišne dozvole sudjeluje javnost i zainteresirana javnost. Cjelovita studija o utjecaju zahvata na okoliš koja se upućuje na javnu raspravu objavljuje se na stranicama Ministarstva ili nadležnog tijela u županiji, odnosno Gradu Zagrebu za provedbu postupka procjene utjecaja na okoliš.

(2) Javnost, odnosno javnost i zainteresirana javnost u postupcima iz stavka 1. ovoga članka sudjeluju davanjem pisanih mišljenja, prijedloga i primjedbi. U tijeku postupka sudjelovanja javnosti i zainteresirane javnosti provodi se javni uvid i mora se osigurati najmanje jedno javno izlaganje, ovisno o složenosti postupka iz stavka 1. ovoga članka. Postupak javnog uvida mora se osigurati u trajanju od najmanje 30 dana.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka na sudjelovanje javnosti u postupku strateške procjene strategije, plana i programa mogu se primijeniti i odredbe o sudjelovanju javnosti iz posebnog zakona ukoliko nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona.

(4) U postupcima iz stavka 1. ovoga članka, u kojima se donose odgovarajuće odluke o zahtjevu nositelja zahvata i operatera, prije donošenja tih odluka sukladno ovom Zakonu, moraju se razmotriti mišljenja, primjedbe i prijedlozi javnosti i zainteresirane javnosti dostavljeni prilikom sudjelovanja u tim postupcima.

(5) Tijela nadležna u skladu s ovim Zakonom obvezna su na način određen uredbom iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona informirati javnost i zainteresiranu javnost o sadržaju odluka kojima je odlučeno o zahtjevima nositelja zahvata i operatera u postupcima iz stavka 1. ovoga članka.

3. Pristup pravosuđu

Priznavanje pravnog interesa osobama zainteresirane javnosti

Članak 167.

(1) Da ima vjerojatan pravni interes u postupcima uređenim ovim Zakonom u kojima je predviđeno sudjelovanje zainteresirane javnosti smatrat će se svaka fizička i pravna osoba koja zbog lokacije zahvata i/ili zbog prirode i utjecaja zahvata može, u skladu sa zakonom, dokazati da joj je narušeno pravo.

(2) Podrazumijeva se da ima dovoljan (vjerojatan) pravni interes u postupcima uređenim ovim Zakonom u kojima je predviđeno sudjelovanje zainteresirane javnosti i udruga civilnog društva koja djeluje na području zaštite okoliša ako:

– je registrirana sukladno posebnim propisima o udrugama te da joj je statutom kao cilj određena zaštita i unaprjeđenje okoliša, uključujući i zaštitu ljudskog zdravlja i zaštitu ili racionalno korištenje prirodnih dobara,

– je registrirana u smislu podstavka 1. ovoga stavka najmanje dvije godine prije nego je započeo postupak tijela javne vlasti o zahtjevu povodom kojega iskazuje svoj pravni interes, te ako dokaže da je u tom razdoblju aktivno sudjelovala u aktivnostima vezanim za zaštitu okoliša na području grada ili općine gdje ima registrirano sjedište sukladno svojem statutu.

Članak 168.

(1) Osobe iz članka 167. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona koje su u svojstvu zainteresirane javnosti sudjelovale u postupcima uređenim ovim Zakonom imaju pravo osporavati odgovarajući upravni akt tijela javne vlasti, za koji je ovim Zakonom, odnosno posebnim zakonom predviđena mogućnost podnošenja žalbe odnosno tužbe, te izjaviti žalbu Ministarstvu, odnosno podnijeti tužbu nadležnom sudu u skladu s ovim Zakonom i posebnim zakonom, a radi osporavanja zakonitosti akata, radnji ili propusta.

(2) O odgovarajućem upravnom aktu tijela javne vlasti i pravu na izjavljivanje žalbe Ministarstvu, odnosno podnošenje tužbe nadležnom sudu osobe iz članka 167. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona u svojstvu zainteresirane javnosti bit će obaviještene dostavom toga akta ukoliko su podaci o osobi poznati tijelu javne vlasti, odnosno putem javne obavijesti ili na drugi primjeren način sukladno uredbi iz članka 160. stavka 2. ovoga Zakona.

Osporavanje odluka, radnji i propusta tijela javne vlasti te djelovanja ili propuštanja djelovanja pravnih i fizičkih osoba u pitanjima zaštite okoliša

Članak 169.

(1) Fizička i pravna osoba koja ispunjava uvjete iz članka 167. stavka 1. ovoga Zakona i smatra da je odlukom, radnjom i propustom tijela javne vlasti ili djelovanjem ili propuštanjem djelovanja fizičke ili pravne osobe (primjerice: operatera, onečišćivača) u pitanjima zaštite okoliša povrijeđen ovaj Zakon, odnosno posebni zakon kojim je uređena zaštita pojedine sastavnice okoliša ili zaštita od utjecaja opterećenja, te propisi doneseni na temelju tih zakona, imaju pravo, pred nadležnim sudom sukladno ovom Zakonu i posebnim propisima osporavati

zakonitost donesene odluke, radnje i propusta u vezi sa zaštitom okoliša, te osporavati zakonitost djelovanja ili propuštanja djelovanja u pitanjima zaštite okoliša.

(2) Zahtjev u smislu stavaka 1. ovoga članka mora biti podnesen u propisanom obliku sukladno posebnom propisu, u roku od 30 dana od dana dostave strankama, odnosno dana objave na internetskim stranicama tijela koje je donijelo odluku koja se osporava, odnosno od dana proteka roka za izvršenje radnje odnosno donošenje odluke. U zahtjevu mora biti navedeno i obrazloženo u čemu je sadržana odnosno na što se odnosi povreda propisa iz stavka 1. ovoga članka. Zahtjev mora biti potkrijepljen odgovarajućim dokazima.

Članak 170.

U postupku iz članka 169. ovoga Zakona nadležni sud može:

- naložiti operateru, onečišćivaču odnosno tijelu javne vlasti, da poduzmu sve nužne mjere, uključujući i obustavu određenih djelovanja odnosno djelatnosti,
- obvezati operatera odnosno onečišćivača na plaćanje odgovarajuće naknade Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost,
- utvrditi nužne privremene mjere i naložiti operateru, onečišćivaču odnosno tijelu javne vlasti njihovu provedbu,
- ili donijeti drugu primjerenu odluku sukladno zakonu.

Članak 171.

Ako pojedini akt tijela javne vlasti nije pravomoćan jer je podnesen zahtjev sukladno članku 169. ovoga Zakona, nositelj zahvata, odnosno operater ili druga pravna i fizička osoba, na koju se taj akt odnosi, zbog toga odluči pričekati pravomoćnost akta, u slučaju da se utvrdi da je podnositelj zahtjeva zlorabio svoje pravo prema odredbama ovoga Zakona, nositelj zahvata odnosno operater ili druga pravna i fizička osoba imaju pravo tražiti naknadu obične štete i izmakle koristi od osobe koja je podnijela zahtjev.

Članak 172.

Sudski postupak po svakoj tužbi iz područja zaštite okoliša sukladno ovom Zakonu, hitan je.

X. ODGOVORNOST ZA ŠTETU U OKOLIŠU

Djelatnosti opasne po okoliš

Članak 173.

(1) Šteta u okolišu i prijeteća opasnost od štete mogu nastati uslijed obavljanja djelatnosti koja predstavlja rizik za okoliš i za ljudsko zdravlje (u daljnjem tekstu: opasna djelatnost).

(2) Opasne djelatnosti iz stavka 1. ovoga članka u smislu odgovornosti za štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete smatraju se opasnim zbog načina na koji se njima upravlja, proizvodi ili zbog tvari ili sredstava koja se u njima koriste.

(3) Djelatnosti koje se smatraju opasnima za okoliš i/ili ljudsko zdravlje u smislu odredbe stavka 1. ovoga članka, kriterije prema kojima se procjenjuje prijeteća opasnost i utvrđuje šteta u okolišu, najprikladnije mjere za otklanjanje štete u okolišu, njihovu svrhu i način odabira, način otklanjanja štete u okolišu (uključujući posebne uvjete glede pojedinih sastavnica okoliša, zaštićenih vrsta i prirodnih staništa), te način specificiranja troškova vezano za utvrđivanje i otklanjanje prijeteće opasnosti i štete u okolišu, te druga pitanja s tim u vezi, pobliže uređuje Vlada uredbom.

(4) Šteta u okolišu i prijeteća opasnost od štete uzrokovana zaštićenim biljnim i životinjskim vrstama i/ili prirodnim staništima prema posebnom propisu (u daljnjem tekstu: zaštićene vrste) nastaje i uslijed obavljanja ostalih djelatnosti osim onih navedenih u uredbi iz stavka 1. ovoga Zakona.

Izuzeca od primjene

Članak 174.

Za djelatnosti čija je glavna svrha nacionalna obrana ili međunarodna sigurnost te za djelatnosti čija je jedina svrha zaštita od prirodnih katastrofa ne primjenjuju se odredbe ovoga Zakona vezane uz odgovornost za štetu u okolišu.

Utvrđivanje ugroženog područja

Članak 175.

(1) Područje ugroženog okoliša s obzirom na opasnost od šteta radi opasnih djelatnosti, može na prijedlog Ministarstva utvrditi Vlada odlukom.

(2) Vlada može odlukom iz stavka 1. ovoga članka zbog ugroženosti okoliša zabraniti izvođenje novih zahvata u okoliš zbog kojih bi se mogao povećati stupanj opterećenosti okoliša ili dijelova okoliša na određenom području.

(3) Nakon što na temelju praćenja stanja utvrdi kakvoću okoliša u području ugroženog okoliša, po provedenim mjerama kojima se osigurava očuvanje kakvoće okoliša, Vlada može odlukom utvrditi da područje ili pojedini dijelovi područja iz stavka 1. ovoga članka, te pojedini dijelovi okoliša u smislu stavka 2. ovoga članka više nisu ugroženi.

Utvrđivanje strožih obveza vezano za granične vrijednosti emisija

Članak 176.

(1) Na području iz članka 175. stavka 1. ovoga Zakona, Vlada može operaterima posebnom odlukom utvrditi obveze koje su strože od propisanih graničnih vrijednosti emisija, ako poboljšanje stanja u okolišu nije moguće ostvariti drugim mjerama.

(2) Ako operater ima odgovarajući akt nadležnog tijela državne uprave kojim su utvrđene granične vrijednosti emisija sukladno posebnim propisima, Ministarstvo će vezano za odluku Vlade iz stavka 1. ovoga članka, po službenoj dužnosti operateru izdati rješenje kojim će utvrditi obveze u skladu s odlukom Vlade i odrediti rok za njihovo izvršavanje.

Odgovornost za štetu u okolišu

Članak 177.

- (1) Operater koji obavlja opasnu djelatnost odgovara za štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete osim ako, u skladu s ovim Zakonom, dokaže da opasna djelatnost nije bila uzrok štete u okolišu odnosno prijeteće opasnosti.
- (2) Operater odgovara za štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete i u slučaju kada obavlja djelatnost koja se ne smatra opasnom djelatnošću kako je određeno uredbom iz članka 173. stavka 3. ovoga članka, a u obavljanju te djelatnosti ne otklanja opasnosti i ne sprječava nastanak štete u okolišu.
- (3) Za štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete odgovoran je operater koji je nezakonitim ili nepravilnim djelovanjem omogućio onečišćavanje okoliša, odnosno prijeteću opasnost od štete.

Vrste odgovornosti

Članak 178.

- (1) Operater koji obavlja opasnu djelatnost u smislu članka 173. stavka 1. ovoga Zakona odgovara po načelu objektivne odgovornosti (uzročnosti).
- (2) Operater iz članka 173. stavka 4. ovoga Zakona za prouzročenu štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete odgovara po načelu krivnje ili nemarnog djelovanja.

Članak 179.

- (1) Ako više operatera iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona zajedno obavlja djelatnost, odgovornost za štetu u okolišu i prijeteću opasnost od štete snose solidarno.
- (2) Za štetu u okolišu i prijeteću opasnost od štete, kada se radi o postrojenjima čiji je rad prestao, odgovornost snosi operater koji je posljednji obavljao djelatnost u postrojenju.
- (3) Operater odgovara za prouzročenu štetu u okolišu ili za prijeteću opasnost uzrokovanu difuznim onečišćenjem ako je moguće utvrditi uzročnu vezu između prouzročene štete i djelatnosti pojedinog operatera.

Izuzeća od odgovornosti

Članak 180.

- (1) Operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona nije odgovoran za štetu u okolišu ako dokaže da je šteta nastala:
 - kao posljedica prirodne pojave nepredvidivog i neizbježnog obilježja, koja se nije mogla niti spriječiti niti otkloniti,
 - kao posljedica ratnog stanja ili drugog oružanog neprijateljstva,

- djelovanjem treće osobe iako su poduzete primjerene mjere sigurnosti,
- iz pridržavanja obvezne naredbe ili upute koja je potekla od javne vlasti, izuzev naredbe ili upute dane nakon emisije ili iznenadnog događaja prouzročnog vlastitom djelatnošću operatera.

(2) U slučajevima iz stavka 1. podstavaka 3. i 4. ovoga članka operater ima pravo na povrat troškova djelovanja na otklanjanju štete u okolišu.

(3) Operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona oslobađa se obveze snošenja troškova djelovanja na otklanjanju štete u okolišu ako dokaže da u obavljanju djelatnosti nije djelovao namjerno ili iz nepažnje te da je šteta nastala:

- emisijom ili događajem koji je izrijekom dopušten odgovarajućim aktom,
- emisijom ili djelatnošću ili načinom korištenja određenog proizvoda tijekom određene djelatnosti za koju dokaže da se na temelju stanja znanstvenih i tehničkih saznanja u trenutku nastanka štete nije smatralo vjerojatnim da će prouzročiti štetu u okolišu.

(4) Preventivne mjere i mjere otklanjanja nastalih šteta u okolišu kao i mjere obavješćivanja koje poduzima nadležno tijelo ne dovode u pitanje odgovornost operatera za prijeteću opasnost od štete i nastalu štetu u okolišu.

Članak 181.

(1) Ukoliko operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, uslijed određenih slučajnih i nepredvidivih okolnosti, opasnom djelatnošću prouzroči štetu u okolišu, smatrat će se da je šteta prouzročena zbog tih slučajnih i nepredvidivih okolnosti.

(2) Ukoliko operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona dokaže da šteta u smislu stavka 1. ovoga članka nije prouzročena njegovom djelatnošću ili ako dokaže da je šteta prouzročena djelatnošću druge pravne ili fizičke osobe, ili da je šteta nastala zbog nekih drugih okolnosti, isključuje se odgovornost operatera.

Obveza saniranja štete i otklanjanja prijeteće opasnosti od štete

Članak 182.

(1) Operater iz članka 177. stavka 1. ovoga Zakona obavezan je sanirati štetu u okolišu i otkloniti prijeteću opasnost od štete iz članka 173. stavka 1. ovoga Zakona.

(2) Operater iz članka 177. stavka 2. ovoga članka obavezan je sanirati prouzročenu štetu u okolišu i otkloniti prijeteću opasnost od štete iz članka 173. stavka 4. ovoga Zakona.

(3) U slučaju da nije moguće utvrditi odgovornog operatera ili situacija zahtijeva poduzimanje hitnih mjera u skladu sa Zakonom sanaciju šteta u okolišu i otklanjanje prijeteće opasnosti od šteta može provesti Ministarstvo, odnosno drugo nadležno tijelo putem treće osobe.

(4) Operateri iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona te Ministarstvo, odnosno drugo nadležno tijelo u slučaju iz stavka 3. ovoga članka nastale štete u okolišu te prijeteće

opasnosti od šteta otklanjaju na način propisan ovim Zakonom i uredbom iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona.

Obveza poduzimanja preventivnih mjera i obavještanja

Članak 183.

(1) Operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona koji djelovanjem ili propustom djelovanja u obavljanju djelatnosti prouzroči prijeteću opasnost od štete, obvezan je bez odgađanja poduzeti mjere sprječavanja, odnosno mjere otklanjanja u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona.

(2) Pod mjerama sprječavanja iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva se svako djelovanje i mjera koja se poduzima kao reagiranje na događaj, radnju ili propust koji su izazvali prijeteću opasnost od štete odnosno onečišćavanja, a u cilju sprječavanja nastanka štete u okolišu ili njihovog svođenja na najmanju moguću mjeru.

(3) Operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona prema potrebi i kad god usprkos poduzetim preventivnim mjerama neposredna opasnost od štete u okolišu nije otklonjena, mora bez odgađanja obavijestiti nadležna tijela o svim bitnim aspektima stanja.

Članak 184.

(1) U slučaju prijeteće opasnosti od štete nadležna tijela mogu svakodobno:

- od operatera zatražiti podatke o prijetećoj opasnosti od štete ili o slučajevima u kojima se sumnja na prijeteću opasnost od štete,
- od operatera zatražiti poduzimanje nužnih mjera sprječavanja nastanka štete u okolišu,
- izdati upute operateru u pogledu nužnih mjera sprječavanja koje treba poduzeti,
- u suradnji s drugim tijelima nadležnim za poduzimanje intervencija poduzeti nužne mjere sprječavanja štetnih posljedica.

(2) Mjere iz stavka 1. ovoga članka može usmeno narediti nadležno tijelo, odnosno inspekcija zaštite okoliša ili inspekcija nadležna za druge sastavnice okoliša, odnosno rješenjem Ministarstvo ili drugo nadležno tijelo.

(3) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći danom priopćenja usmenog rješenja stranci.

(4) Pisani otpravak usmenog rješenja iz stavka 2. ovoga članka mora se otpremiti stranci, odnosno operateru, u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

Članak 185.

(1) Ako operater iz članka 177. ovoga Zakona ne poduzme potrebne mjere iz članka 183. stavka 1. ovoga Zakona, ako se operater ne može utvrditi ili se na operatera primjenjuju članci

174. i 180. ovoga Zakona nadležna tijela mogu osigurati provođenje potrebnih preventivnih mjera.

(2) Za provođenje preventivnih mjera iz stavka 1. ovoga članka nadležna tijela mogu izvršiti potrebne preventivne mjere putem treće osobe.

Obveza poduzimanja mjera otklanjanja štete i obavještanja

Članak 186.

(1) Ukoliko obavljanjem djelatnosti operatera iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona nastane šteta u okolišu operater je obvezan:

- bez odgađanja obavijestiti nadležna tijela,
- poduzeti sve provedive aktivnosti i mjere za trenutačni nadzor, ograničavanje, otklanjanje i ostale potrebne radnje za stavljanje uzročnika štete pod nadzor a u cilju sprječavanja daljnjih šteta u okolišu i opasnosti za ljudsko zdravlje i život ili daljnjeg slabljenja funkcija okoliša,
- poduzeti nužne mjere otklanjanja štete u okolišu sukladno uredbi iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona.

(2) U slučaju nastanka štete u okolišu nadležna tijela mogu u svakom trenutku:

- zatražiti od operatera sve podatke vezano za prouzročenu štetu,
- poduzeti, zatražiti od operatera da poduzme ili izdati upute operateru za poduzimanje svih radnji sukladno stavku 1. podstavku 2. ovoga članka,
- narediti operateru provođenje nužnih mjera za otklanjanje štete prema posebnom propisu,
- izdati upute operateru o mjerama otklanjanja štete koje treba poduzeti,
- samostalno poduzeti nužne mjere otklanjanja štete.

(3) Ukoliko operater/operatori ne poduzmu mjere otklanjanja štete u okolišu ili se ne pridržavaju izdanih uputa, ili se ne može utvrditi operater koji je odgovoran za štetu, Ministarstvo odnosno drugo nadležno tijelo će osigurati poduzimanje mjera otklanjanja štete odnosno opasnosti ili će obavijestiti Vladu o potrebi djelovanja sukladno odredbama ovoga Zakona.

(4) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka te ako drugo nadležno tijelo ne poduzme mjere otklanjanja štete odnosno prijeteće opasnosti od štete, Ministarstvo će obavijestiti Vladu o potrebi djelovanja sukladno ovom Zakonu.

Žurni postupci

Članak 187.

(1) Ukoliko operater nije u mogućnosti bez odgađanja žurno provesti sve mjere za sprječavanje i ograničavanje štete u okolišu, radi nužnog ograničavanja daljnjeg štetnog djelovanja postrojenja na okoliš, nadležna tijela će, putem treće osobe, na trošak i odgovornost operatera, provesti sve mjere za sprječavanje i ograničavanje nastanka daljnjih šteta.

(2) Nadležna tijela mogu mjere iz stavka 1. ovoga članka provesti putem treće osobe, na trošak i odgovornost operatera i kada operater to ne učini u određenom mu roku.

(3) Ovlaštenje iz stavaka 1. i 2. ovoga članka obuhvaća i privremeno ograničavanje rada, a kada je to nužno i zaustavljanje rada operatera.

Članak 188.

(1) Troškovi izvršenja žurnog provođenja mjera iz članka 187. ovoga Zakona namiruju se iz državnog proračuna do naplate od operatera koji je u skladu s ovim Zakonom bio dužan provesti mjere za sprječavanje i ograničavanje štete u okolišu.

(2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, kada se mjere iz članka 187. ovoga Zakona provode po žurnom postupku na zahtjev jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave, troškovi izvršenja tih mjera, do naplate od operatera koji je u skladu s ovim Zakonom bio dužan provesti mjere, namiruju se iz proračuna jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave koja je podnijela zahtjev za žurno provođenje mjera.

(3) U slučaju iz stavka 2. ovoga članka troškovi izvršenja mjera iz članka 187. ovoga Zakona naknađuju se u korist proračuna jedinice lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave.

Članak 189.

(1) Ako se dogodi više šteta u okolišu tako da nadležna tijela ne mogu osigurati istodobno poduzimanje potrebnih mjera za otklanjanje šteta u okolišu, Vlada odlukom utvrđuje redoslijed i prvenstvo ugroženih područja za koje će se izraditi i provoditi sanacijski program iz članka 192. stavka 1. ovoga članka i osigurava financijska sredstava za njegovu provedbu.

(2) Pri donošenju odluke iz stavka 1. ovoga članka Vlada uzima u obzir, među ostalim prirodu, opseg i značaj šteta u okolišu, te mogućnost prirodnog oporavka, te ljudsko zdravlje.

Obveza utvrđivanja operatera koji je prouzročio štetu u okolišu i obveza procjene značaja štete i prijeteće opasnosti od štete

Članak 190.

(1) Središnje tijelo državne uprave, koje u skladu sa svojom nadležnošću obavi očevid na mjestu štete u okolišu ili prijeteće opasnosti od štete, ukoliko je to moguće s obzirom na obavljene očevid, utvrdit će operatera u smislu članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona koji je prouzročio štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete, te će putem ovlaštenog procjenitelja procijeniti značaj te štete u okolišu i/ili prijeteće opasnosti od štete.

(2) Ako središnje tijelo državne uprave iz stavka 1. ovoga članka ne može utvrditi operatera u smislu članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, na odgovarajući primjeren način, o tome će

izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova radi poduzimanja radnji vezanih za utvrđivanje operatera.

(3) Na temelju procjene iz stavka 1. ovoga članka odredit će se mjere otklanjanja štete u okolišu i/ili prijeteće opasnosti od štete, koje treba poduzeti u smislu uredbe iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona.

Prijava štete u okolišu

Članak 191.

(1) Javnost koja je pogođena i/ili će vjerojatno biti pogođena štetom u okolišu uključujući i zainteresiranu javnost mogu nadležnom tijelu podnijeti prijavu štete u okolišu i/ili prijeteće opasnosti od štete. Uz prijavu se prilažu odgovarajući dokazi o postojanju štete u okolišu i/ili prijeteće opasnosti od štete.

(2) Po prijavi štete u okolišu ili prijeteće opasnosti od štete inspekcijske službe nadležnog tijela obaviti će očevid na lokaciji na koju se odnosi prijava.

(3) Nadležno tijelo o podnesenoj prijavi štete u okolišu i/ili prijeteće opasnosti od štete odlučuje rješenjem.

(4) Protiv rješenja iz stavka 3. ovoga članka ne može se izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Obveza izrade sanacijskog programa

Članak 192.

(1) Operater je dužan, osim ako središnje tijelo državne uprave nije poduzelo mjere iz članka 186. stavka 2. podstavka 5., u određenom roku osigurati izradu sanacijskog programa s prijedlogom mjera za otklanjanje štete u okolišu u skladu s uredbom iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona te pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka.

(2) Kada poznati onečišćivač ne osigura izradu sanacijskog programa u određenom roku ili Ministarstvo sanacijski program odbije dva puta, pripremu i izradu sanacijskog programa osigurava Ministarstvo ili drugo nadležno tijelo, o trošku poznatog onečišćivača. Ako nije moguće utvrditi onečišćivača okoliša, izradu sanacijskog programa osigurava Ministarstvo, odnosno drugo nadležno tijelo.

(3) Kada izradu sanacijskog programa osigurava Ministarstvo ili drugo nadležno tijelo za pojedine sastavnice okoliša dužno je osigurati izradu sanacijskog programa s prijedlogom mjera za otklanjanje štete u okolišu u skladu s uredbom iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona, te pravilnikom iz stavka 4. ovoga članka.

(4) Mjere otklanjanja štete u okolišu, vrste sanacijskih programa, opseg i metodologiju izrade sanacijskih programa, i druga pitanja s tim u svezi, u suradnji s ministrom nadležnim za vodno gospodarstvo, te središnjim tijelom državne uprave nadležnim za zaštitu i spašavanje, pobliže pravilnikom propisuje ministar.

Članak 193.

(1) Rok za izradu sanacijskog programa iz članka 192. ovoga Zakona određuje Ministarstvo.

(2) Ovlaštenik koji izrađuje sanacijski program odgovoran je za istinitost, točnost, stručnu utemeljenost i udovoljavanje propisanim zahtjevima u vezi s izradom i sadržajem sanacijskog programa.

Članak 194.

(1) Operater, odnosno nadležno tijelo mora za sanacijski program iz članka 192. ovoga Zakona ishoditi suglasnost Ministarstva.

(2) U okviru postupka ishodačenja suglasnosti na sanacijski program utvrđuju se mjere za sanaciju štete u okolišu, mjere zaštite okoliša, te program praćenja stanja okoliša nakon provedene sanacije. Postupak utvrđivanja mjera uređuje se uredbom iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona.

(3) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo na temelju mišljenja stručnog povjerenstva iz članka 195. ovoga Zakona.

(4) Suglasnost iz stavka 1. ovoga članka je upravni akt. Protiv suglasnosti se ne može izjaviti žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

(5) O izdanoj suglasnosti na sanacijski program Ministarstvo informira javnost sukladno Zakonu i uredbi kojom se uređuje informiranje javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša.

Povjerenstvo u postupku izdavanja suglasnosti na sanacijski program

Članak 195.

(1) U postupku ishodačenja suglasnosti na sanacijski program svojim mišljenjem sudjeluje stručno povjerenstvo, koje za svaki pojedini sanacijski program imenuje ministar.

(2) Stručno povjerenstvo utvrđuje mjere za otklanjanje šteta u okolišu te Ministarstvu, odnosno nadležnom tijelu daje mišljenje o potrebnim mjerama za sanaciju štete u okolišu, mjere zaštite okoliša, te program praćenja stanja okoliša nakon provedene sanacije.

(3) U postupku ishodačenja suglasnosti na sanacijski program u radu stručnog povjerenstva obvezno sudjeluju predstavnici nadležnih tijela za vodno gospodarstvo, zaštitu okoliša i prirode.

(4) O sastavu i broju članova stručnog povjerenstva ministar donosi odluku.

(5) Članovi stručnog povjerenstva imenuju se s popisa osoba koje određuje ministar iz redova znanstvenih i stručnih djelatnika, predstavnika tijela i/ili osoba određenih posebnim propisom, predstavnika jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave, te predstavnika Ministarstva.

(6) Popis osoba iz stavka 5. ovoga članka, objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva.

(7) Stručno povjerenstvo ima pravo na naknadu za svoj rad. Naknadu za rad stručnog povjerenstva sukladno odluci ministra osigurava nositelj izrade sanacijskog programa.

Zahtjev za izradu sanacijskog programa

Članak 196.

(1) Zahtjev za izdavanje suglasnosti na sanacijski program podnosi se u pisanom obliku.

(2) Zahtjevu iz stavka 1. ovoga članka prilaže se:

1. sanacijski program u pisanom obliku i na elektromagnetskom mediju za pohranu podataka (CD, DVD i sl.),

2. podaci o nositelju izrade sanacijskog programa:

– za pravnu i fizičku osobu obrtnika naziv i sjedište tvrtke, OIB, ime odgovorne osobe, broj telefona i adresu elektroničke pošte,

– za fizičku osobu: ime i prezime, adresu, OIB, broj telefona i adresu elektroničke pošte,

– za nadležno tijelo: naziv nadležnog tijela s imenom i prezimenom, adresom; brojem telefona i adresom elektroničke pošte osobe za kontakt,

3. podatke o lokaciji nastale štete u okolišu za koju se izrađuje sanacijski program:

– za lokaciju naziv jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave uključujući podatke o katastarskoj općini.

Provedba sanacije

Članak 197.

(1) Sanacija štete u okolišu mora se izvršiti u skladu s odobrenim sanacijskim programom i u roku određenom suglasnosti na sanacijski program poštujući utvrđene mjere za sanaciju štete u okolišu i mjere zaštite okoliša.

(2) Usklađenost provedbe sanacijskog programa s ishodenom suglasnosti nadzire osoba ovlaštena za stručne poslove izrade sanacijskih programa i nadzor provedbe sanacija.

(3) Ovlaštenik iz stavka 2. ovoga članka ne smije biti uključen u izradu sanacijskog programa koji nadzire te po završetku sanacije Ministarstvu podnosi izvješće o provedenoj sanaciji.

(4) Povjerenstvo iz članka 195. ovoga Zakona daje mišljenje o provedenoj sanaciji na temelju izvješća iz stavka 3. ovoga članka.

(5) Ministarstvo na temelju mišljenja povjerenstva iz članka 195. ovoga Zakona izdaje potvrdu o izvršenoj sanaciji štete u okolišu. Potvrda o izvršenoj sanaciji štete u okolišu nije upravni akt.

(6) Iznimno od stavka 5. ovoga članka kada je sanacija zahvat prema posebnom propisu, za izvedenu sanaciju izdaje se uporabna dozvola prema posebnom propisu.

(7) Potvrda o izvršenoj sanaciji, odnosno rješenje o odbijanju potvrde o sanaciji dostavlja se operateru odnosno podnositelju zahtjeva za izradu sanacijskog programa.

(8) Ako Ministarstvo na temelju ovoga Zakona i posebnih propisa utvrdi da zahtjev iz članka 196. ovoga Zakona nije na zakonu osnovan posebnim će rješenjem zahtjev odbiti.

(9) Protiv rješenja iz stavka 8. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Članak 198.

(1) Ukoliko operater ne izvrši sanaciju štete u okolišu u skladu s odobrenim sanacijskim programom, odnosno u određenom roku, Ministarstvo će putem treće osobe na trošak i odgovornost operatera provesti sanacijski program.

(2) Ovlaštenje iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća i privremeno ograničavanje rada, a kada je to nužno i zaustavljanje rada operatera.

(3) U slučaju iz stavka 1. ovoga članka Republika Hrvatska ima pravo na naknadu svih troškova izvršene sanacije. Radi osiguranja naplate troškova izvršene sanacije Republika Hrvatska na temelju ovoga Zakona stječe zakonsko založno pravo na nekretninama i pokretninama operatera.

(4) Nadležni zemljišnoknjižni sud provest će u korist Republike Hrvatske uknjižbu založnog prava.

(5) Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na pravne osobe nad kojima se provodi stečajni postupak, kao i nekretnine u vlasništvu tih pravnih osoba. Troškovi sanacije smatraju se troškovima stečajnog postupka.

Obveza naknade troškova i štete

Članak 199.

(1) Operater iz članka 177. ovoga Zakona podmiruje sve troškove u vezi s poduzimanjem mjera za uklanjanje prijeteće opasnosti od štete, odnosno saniranje štete u okolišu, prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Ukoliko se utvrdi da je operater iz članka 177. ovoga Zakona prema ovom Zakonu odgovoran za štetu u okolišu i/ili prijeteću opasnost od štete, tada je operater sukladno postavljenom zahtjevu za naknadu troškova i sanacije štete obavezan nadoknaditi:

– troškove procjene štete,

- troškove utvrđivanja mjera za sanaciju okoliša u postupku izrade i odobravanja sanacijskog programa,
- troškove povrata okoliša u stanje prije nastanka štete ako je takav povrat moguć, odnosno troškove sanacije posljedica štete u okolišu, troškove kompenzacijskih mjera,
- troškove provedbe mjera otklanjanja prijeteće opasnosti od šteta,
- troškove provedbe mjera za sprječavanje ili ublažavanje štete u okolišu,
- troškove nadzora provedbe mjera,
- sve druge nepredviđene troškove nastale uslijed provedbe mjera otklanjanja štete.

(3) Ako se šteta u okolišu ne može sanirati odgovarajućim mjerama, operater koji je prouzročio štetu odgovoran je za naknadu u visini vrijednosti uništenog dobra.

(4) Vrijednost naknade treba biti približna ekonomskoj i ekološkoj vrijednosti uništenog dobra.

(5) Ako se vrijednost iz stavka 3. ovoga članka ne može utvrditi prikladnim ekonomskim metodama, nadležni sud će utvrditi visinu naknade uzimajući u obzir potrebne troškove sanacije, rizik koji djelatnost znači za okoliš, stupanj odgovornosti i korist stečenu nanošenjem štete u okolišu.

Zahtjev za naknadu troškova i štete

Članak 200.

Tužbu za naknadu troškova otklanjanja štete u okolišu i troškova u svezi otklanjanja prijeteće opasnosti od štete nadležnom sudu sukladno ovom Zakonu podnosi Republika Hrvatska.

Naknada drugih šteta koje su nastale prilikom nastanka štete u okolišu

Članak 201.

Naknada štete nanosene fizičkim i/ili pravnim osobama prilikom nanošenja štete u okolišu prouzročene djelatnostima u smislu članka 173. ovoga Zakona, odnosno onečišćenjem onečišćivača, te naknada štete koja je tom prilikom nanosena imovini tih osoba ili bilo kojem gospodarskom gubitku, odnosno bilo kakvom pravu, ostvaruje se prema odredbama posebnog propisa kojim su uređeni obvezni odnosi.

Rok za zastaru naplate troškova sanacije štete ili otklanjanje prijeteće opasnosti od štete

Članak 202.

(1) Nadležno tijelo ima pravo pokrenuti postupak za naplatu troškova protiv operatera ili, ako je primjereno, treće strane koja je uzrokovala štetu ili neposrednu opasnost od štete u vezi s mjerama poduzetima na temelju ovoga Zakona u roku pet godina od dana kada su te mjere provedene ili je utvrđena odgovornost operatera ili treće strane.

(2) Rok iz stavka 1. ovoga članka započinje teći od dana poduzetih mjera, odnosno od dana utvrđenja odgovornosti operatera ili treće strane.

Članak 203.

(1) Operater, odnosno druga osoba koja je prema ovom Zakonu obvezna provesti sanacijski program, obvezna je i nakon provedbe sanacijskih mjera osigurati praćenje stanja okoliša, odnosno učinka sanacije na stanje okoliša i za to osigurati financijska sredstva.

(2) Kada se prema odredbama ovoga Zakona, provedba sanacijskog programa financira iz sredstava državnog proračuna, praćenje stanja okoliša i učinka sanacijskih mjera osigurava Ministarstvo.

(3) Kada se provedba sanacijskog programa financira iz sredstava proračuna županije, odnosno Grada Zagreba praćenje stanja okoliša nakon provedbe sanacijskog programa i učinak sanacijskih mjera osigurava izvršno tijelo županije, odnosno izvršno tijelo Grada Zagreba.

(4) Kada se provedba sanacijskog programa financira iz sredstava proračuna velikog grada, grada, odnosno općine, praćenje stanja okoliša nakon provedbe sanacijskog programa i učinak sanacijskih mjera osiguravaju izvršna tijela tih jedinica lokalne samouprave.

Članak 204.

(1) Inspektor će u slučaju kada je onečišćivač nepoznat a postoji osnovana sumnja da je onečišćenjem počinjen prekršaj ili kazneno djelo, o tome bez odgađanja izvijestiti Ministarstvo unutarnjih poslova.

(2) U slučaju onečišćivanja okoliša, kad se između više uzročnika ne može utvrditi onečišćivač ili se ne mogu utvrditi udjeli pojedinih onečišćivača (kumulativno ili lančano onečišćivanje), troškove uklanjanja onečišćivanja, sprječavanja ili ograničavanje daljnjeg štetnog djelovanja na okoliš, podmiruju svi onečišćivači koji su prouzročili onečišćenje solidarno.

Obveza osiguranja raspoloživih sredstava za naknadu štete

Članak 205.

(1) Operater iz članka 177. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona obvezan je osiguranjem kod osiguravatelja u skladu sa zakonom ili na drugi primjeren način sukladno zakonu osigurati raspoloživa sredstva za naknadu možebitne štete nanesene okolišu odnosno za otklanjanje prijeteće opasnosti od štete.

(2) Posebnim zakonom mogu se urediti i druge vrste osiguranja od odgovornosti za štetu nastalu onečišćivanjem okoliša.

Supsidijarno snošenje troškova za poduzimanje mjera otklanjanja štete u okolišu

Članak 206.

(1) U slučaju onečišćavanja okoliša, čije se posljedice otklanjaju sukladno pravilniku iz članka 192. stavka 4. ovoga Zakona, ako nije moguće utvrditi onečišćivača, sredstva za otklanjanje posljedica onečišćenja osiguravaju se iz proračuna jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i iz državnog proračuna.

(2) U slučaju prekomjernog onečišćenja ili opterećivanja okoliša, koje je prouzročeno iz izvora onečišćavanja izvan granica Države sredstva za otklanjanje posljedica osiguravaju se iz državnog proračuna.

(3) Ako se onečišćivač iz stavaka 1. i 2. ovoga članka utvrdi naknadno, jedinica lokalne, odnosno područne (regionalne) samouprave i Država može po saznanju za onečišćivača, od njega tražiti povrat troškova nastalih otklanjanjem štetnih posljedica onečišćavanja okoliša u skladu sa zakonom.

Članak 207.

(1) U slučaju kada operater nema plan iz članka 60. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno kada se ne pridržava utvrđenih tehničkih standarda i/ili utvrđenih graničnih vrijednosti emisija u okoliš te rokova određenih s tim u svezi, a Država je zbog toga, prema preuzetim međunarodnim obvezama, dužna platiti kaznu za utvrđena prekoračenja emisija, iznos takve kazne pada na teret operatera čije je postrojenje uzrokovalo prekoračenje graničnih vrijednosti emisija, odnosno na teret operatera koji se ne pridržava utvrđenih obveza glede tehničkih standarda i/ili utvrđenih graničnih vrijednosti emisija u okoliš te rokova s tim u vezi.

(2) Ukoliko izvrši plaćanje kazne iz stavka 1. ovoga članka, Država se u skladu sa zakonom za isplaćeni iznos kazne namiruje od operatera iz stavka 1. ovoga članka.

Suradnja s državama članicama Europske unije o štetama u okolišu

Članak 208.

(1) U slučaju štete u okolišu koja se dogodi na području Države, a koja može uzrokovati prekogranične učinke u drugoj državi članici Europske unije, Ministarstvo će putem tijela nadležnog za vanjske poslove osigurati pružanje dostatne informacije o nastaloj šteti.

(2) Ako Država utvrdi štetu unutar svojih granica koja nije prouzročena na njenom teritoriju, ona može o toj šteti izvijestiti Komisiju i svaku drugu zainteresiranu državu članicu Europske unije.

(3) Ministarstvo, odnosno drugo nadležno tijelo za pojedine sastavnice okoliša može dati preporuke za donošenje mjera za sprječavanje ili otklanjanje štete i može zatražiti nadoknadu troškova u vezi s mjerama za sprječavanje ili otklanjanje štete.

XI. FINANCIRANJE ZAŠTITE OKOLIŠA

Članak 209.

(1) Sredstva za financiranje zaštite okoliša osiguravaju se u državnom proračunu, proračunima jedinice lokalne samouprave i jedinice područne (regionalne) samouprave,

Fondu za zaštitu okoliša i energetska učinkovitost, te iz drugih izvora prema odredbama ovoga Zakona.

(2) Sredstva za financiranje zaštite okoliša mogu se osigurati i iz privatnih izvora kroz sustav koncesija, javnog privatnog partnerstva i drugih odgovarajućih modela takvog financiranja sukladno posebnim propisima.

(3) Programi zaštite okoliša mogu se financirati i sredstvima kao što su: donacije, krediti, sredstva međunarodne pomoći, sredstva stranih ulaganja namijenjenih za zaštitu okoliša i druga sredstva propisana posebnim zakonom, te sredstva iz instrumenata, programa i fondova Europske unije, Ujedinjenih naroda i međunarodnih organizacija.

(4) Sredstva za financiranje zaštite okoliša koriste se za očuvanje, zaštitu i unapređivanje stanja okoliša, u skladu sa strategijama i programima.

XII. ELEMENTI OPĆE POLITIKE ZAŠTITE OKOLIŠA

1. Sustav ekološkog upravljanja i neovisnog ocjenjivanja (EMAS)

Članak 210.

(1) Pravne i fizičke osobe – obrtnici (u daljnjem tekstu: organizacije) mogu se u skladu s odredbama ovoga Zakona uključiti u dobrovoljni sustav Zajednice za ekološko upravljanje i neovisno ocjenjivanje.

(2) Ovim Zakonom utvrđuju se nadležna tijela i zadaće nadležnih tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 1221/2009 Europskoga parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o dobrovoljnom sudjelovanju organizacija u sustavu upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja Zajednice (EMAS) te stavljanju izvan snage Uredbe (EZ) br. 761/2001 i odluka Komisije 2001/681/EZ i 2006/193/EZ (u daljnjem tekstu: Uredba 1221/2009.).

(3) Pojmovi u smislu ove Glave Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi korišteni u Uredbi 1221/2009.

Nadležna tijela za provedbu i njihove nadležnosti

Članak 211.

(1) U svrhu provedbe Uredbe br. 1221/2009 Ministarstvo je nadležno za provedbu inspeksijskog i upravnog nadzora.

(2) U svrhu provedbe Uredbe br. 1221/2009 Agencija je nadležna za:

– vođenje registra EMAS,

– zaprimanje prijava za registraciju u EMAS i vođenje postupka provjere zaprimljenih prijava,

– upis organizacija u registar EMAS i izdavanje potvrda o upisu u registar EMAS,

– suspenziju i brisanje organizacija iz registra EMAS.

(3) U svrhu provedbe Uredbe br. 1221/2009 Hrvatska akreditacijska agencija nadležna je za:

– akreditiranje verifikatora,

– nadzor nad radom verifikatora.

Članak 212.

(1) Pravna i fizička osoba – obrtnik logotip EMAS mora koristiti sukladno Uredbi br. 1221/2009.

(2) Postupak za podnošenje zahtjeva za registraciju, visinu naknade, sadržaj i način vođenja registra, poticaje i olakšice za organizacije, posebne uvjete za odbijanje upisa, privremeno ili trajno brisanje iz registra, edukaciju i promociju sustava EMAS, način rada povjerenstva za EMAS, te druga pitanja s tim u vezi, uređuje Vlada uredbom.

2. Znak zaštite okoliša

Znak zaštite okoliša »Prijatelj okoliša«

Članak 213.

(1) Pravnim i fizičkim osobama koje proizvode ili distribuiraju proizvode, odnosno pružaju usluge, u svrhu promicanja proizvoda ili obavljanja usluga koji se u usporedbi sa sličnim proizvodima i uslugama odlikuju manje negativnim utjecajem na okoliš u cjelokupnom životnom ciklusu, te time pridonose učinkovitom korištenju sastavnica okoliša i visokom stupnju zaštite okoliša, Ministarstvo može dodijeliti znak zaštite okoliša Prijatelj okoliša (u daljnjem tekstu: Znak).

(2) Znak se ne dodjeljuje za prehrambene i farmaceutske proizvode te profesionalnu medicinsku opremu.

(3) Ocjena u vezi s manje negativnim utjecajima iz stavka 1. ovoga članka odnosi se na racionalno korištenje prirodnih dobara i energije, smanjenje emisija u okoliš, iskorištavanje vrijednih svojstava otpada ili druge načine omogućavanja korisne obrade otpada prije njegove uporabe, odnosno zbrinjavanja, te poduzimanje drugih mjera u smislu zaštite okoliša.

(4) Zahtjev za dodjelu Znaka mora sadržavati dokumente i dokaze o tome da proizvod ispunjava propisane uvjete.

(5) Ministarstvo može oduzeti dodijeljeni Znak ukoliko osoba iz stavka 1. ovoga članka ne postupa po uvjetima pod kojima je Znak bio dodijeljen ili više ne ispunjava propisane uvjete za dodjelu toga Znaka.

(6) Ministarstvo će promicati uporabu proizvoda i usluga koji imaju Znak podizanjem svijesti i informiranjem potrošača, proizvođača, trgovaca i javnosti, radi poticanja zaštite okoliša i održivog razvoja.

Članak 214.

(1) Pravne i fizičke osobe moraju koristiti znak zaštite okoliša »Priatelj okoliša« u skladu s odredbama ovoga Zakona i pravilnika iz stavka 2. ovoga članka.

(2) Postupak, način dodjele te uvjete za dodjeljivanje i oduzimanje Znaka, izgled Znaka, način uporabe i rok važnosti dodijeljenog Znaka, sastav i način rada savjetodavnog stručnog povjerenstva, sudjelovanje pojedinaca, udruga i organizacija u postupku dodjele Znaka te ostala pitanja s tim u vezi pobliže propisuje ministar pravilnikom.

Znak zaštite okoliša Europske unije – EU Ecolabel

Članak 215.

(1) Pravnim i fizičkim osobama koje stavljaju na tržište određene proizvode ili pružaju usluge (proizvođač, uvoznik, pružatelj usluga, trgovac na veliko ili malo), u svrhu promicanja proizvoda ili obavljanja usluga koje imaju manje negativan utjecaj na okoliš tijekom cijelog životnog ciklusa i pružanja informacija potrošačima o utjecaju proizvoda na okoliš, može se sukladno odredbama ovoga Zakona dodijeliti znak zaštite okoliša Europske unije – EU Ecolabel (u daljnjem tekstu: EU Ecolabel)

(2) Ovim Zakonom utvrđuje se nadležno tijelo i zadaće nadležnoga tijela za provedbu Uredbe (EZ) br. 66/2010 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2009. o znaku zaštite okoliša EU (Tekst značajan za EGP) (SL L 108, 29. 4. 2010.) (u daljnjem tekstu Uredba br. 66/2010).

(3) Pojmovi u smislu ove Glave Zakona imaju jednako značenje kao pojmovi uporabljeni u Uredbi br. 66/2010.

Članak 216.

U svrhu provedbe Uredbe br. 66/2010 Ministarstvo je nadležno za:

- dodjelu znaka EU Ecolabel,
- provođenje nadzora nad upotrebom znaka,
- provjeru sukladnosti proizvoda s mjerilima za dodjelu znaka EU Ecolabel.

Članak 217.

(1) Pravne i fizičke osobe moraju koristiti znak EU Ecolabel u skladu s Uredbom br. 66/2010.

(2) Postupak dodjele znaka EU Ecolabel, visinu naknada, sastav i način rada Savjetodavnog stručnog povjerenstva, sudjelovanje pojedinaca, udruga i organizacija u postupku dodjele znaka EU Ecolabel, te druga pitanja s tim u vezi, pobliže propisuje ministar pravilnikom.

3. Priznanja i nagrade

Članak 218.

(1) Priznanja i nagrade za dostignuća na području zaštite okoliša, Ministarstvo dodjeljuje pravnim i fizičkim osobama s obzirom na mjerljive postignute rezultate u zaštiti okoliša i zadovoljavanju uvjeta održivog razvitka za:

- ostvarivanje preventive od onečišćavanja okoliša,
- najpovoljnija rješenja u proizvodnim postupcima u odnosu na okoliš,
- razvojne i istraživačke projekte u zaštiti okoliša,
- razvoj sustava i edukaciju o zaštiti okoliša u odgojno-obrazovnom procesu,
- doprinos pojedinca za razvoj i unaprjeđenje zaštite okoliša ili za doprinos u međunarodnoj suradnji u zaštiti okoliša,
- doprinose udruga na promicanju i unapređenju zaštite okoliša,
- posebni doprinos zaštiti okoliša.

(2) Povjerenstvo za dodjelu priznanja i nagrada koje svake godine odlukom imenuje ministar, donosi odluku o dodjeli priznanja i nagrada.

(3) Područja zaštite okoliša za koje se može dodijeliti priznanje i nagrada u tekućoj godini, svake godine odlukom određuje ministar.

(4) Priznanja i nagrade dodjeljuju se u obliku plakete i povelje.

(5) Postupak, način i uvjete za dodjelu priznanja i nagrade, vrstu priznanja i nagrada, način i rok podnošenja prijedloga, način rada povjerenstva, pobliže propisuje ministar pravilnikom.

4. Obveze proizvođača vezano za označavanje proizvoda i ambalaže, zaštita potrošača

Članak 219.

(1) Proizvođač, odnosno osoba koja stavlja proizvod na tržište dužan je kada je to propisano, prije stavljanja proizvoda na tržište, na ambalažu proizvoda, odnosno na prateću tehničku dokumentaciju uz proizvod, staviti uputu kojom se potrošač obavješćuje o utjecaju proizvoda i ambalaže na okoliš te upućuje na način postupanja s proizvodom i ambalažom nakon njegove uporabe.

(2) Dobavljač novih osobnih vozila namijenjenih prodaji ili leasingu, u svrhu zaštite i informiranja potrošača na svakom prodajnom mjestu, uključujući i promotivne sajmove, mora osigurati podatke o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ i vodič.

(3) Vodič iz stavka 2. ovoga članka izrađuje jednom godišnje ministarstvo nadležno za sigurnost prometa na cestama (unutarnje poslove) na temelju podataka koje dostavlja dobavljač uz suglasnost Ministarstva.

(4) Na prodajnim mjestima ne smiju biti istaknute oznake, posteri, promotivni materijali ili vodiči s oznakama, simbolima ili natpisima koji su suprotni propisanim iz područja zaštite

okoliša ako njihovo izlaganje može dovesti u zabunu potencijalne kupce novih osobnih vozila.

(5) Način primjene i sadržaj upute iz stavka 1. ovoga članka, način označavanja proizvoda i ambalaže, postupanje s proizvodom nakon uporabe odnosno s ambalažom nakon uporabe proizvoda, u suradnji s ministrom nadležnim za gospodarstvo, zaštitu potrošača, ministrom nadležnim za poljoprivredu i šumarstvo, te ministrom nadležnim za zdravlje, pobliže propisuje ministar pravilnikom.

(6) Način dostupnosti i sadržaj podataka potrošačima o potrošnji goriva i emisijama CO₂ novih osobnih vozila, način informiranja potrošača o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ iz stavka 2. ovoga članka te sadržaj i način izrade vodiča iz stavka 3. ovoga članka pobliže propisuje ministar pravilnikom.

5. Odgoj i obrazovanje za zaštitu okoliša i održivi razvitak

Članak 220.

(1) Država osigurava provedbu odgoja i obrazovanja za zaštitu okoliša i održivi razvitak u odgojno-obrazovnom sustavu te potiče razvoj sustava zaštite okoliša i unaprjeđenje zaštite okoliša.

(2) S ciljem zajedničke provedbe odgoja za održivi razvitak Ministarstvo u suradnji s ministarstvom nadležnim za obrazovanje te u suradnji s županijama i Gradom Zagrebom utvrđuje smjernice obrazovnog programa u skladu sa Strategijom održivog razvitka Republike Hrvatske.

(3) Država osigurava sustav poučavanja javnosti o učinkovitoj zaštiti okoliša racionalnom uporabom raspoloživih dobara i drugim primjerenim djelovanjima.

6. Ekonomski poticaji

Članak 221.

(1) Posebnim propisom mogu se urediti posebni poticajni sustavi – primjerice: ekološke naknade, jamstva, polozi odnosno povratne i druge naknade, kojima se postiže značajno rasterećenje zaštite okoliša.

(2) Posebnim propisom mogu se urediti olakšice za usluge i za proizvode za koje je organiziran povrat, odnosno povrat ambalaže ili na drugi način organizirano smanjenje negativnih učinaka njihovog djelovanja na okoliš i korištenjem kojih se pridonosi izbjegavanju i smanjenju otpada.

XIII. NADZOR

1. Upravni nadzor

Članak 222.

(1) Upravni nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, te zakonitost rada i postupanja nadležnih upravnih tijela te osoba koje imaju javne ovlasti nad povjerenim im poslovima državne uprave koje se odnose na zaštitu okoliša, obavlja Ministarstvo.

(2) Upravni nadzor provodi službenik Ministarstva kojeg ovlasti ministar.

Članak 223.

Upravni nadzor nad zakonitošću rada i općih akata Agencije i referentnih centara u dijelu poslova za koje su ovlaštteni odlukom Vlade obavlja Ministarstvo.

2. Inspeksijski nadzor

Obavljanje poslova inspeksijskog nadzora

Članak 224.

(1) Inspeksijski nadzor nad primjenom ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona provode državni službenici u Ministarstvu raspoređeni na radna mjesta s ovlastima obavljanja inspeksijskog nadzora zaštite okoliša, ako ovim Zakonom nije drugačije određeno.

(2) Inspeksijski nadzor u području okoliša provode i druge inspekcije nadležne prema posebnim propisima za nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja opterećenja na okoliš.

(3) Zajednički inspeksijski nadzor inspekcije zaštite okoliša, te inspekcija nadležnih prema posebnim propisima za nadzor pojedinih sastavnica okoliša i zaštite od utjecaja opterećenja na okoliš provodi se u koordiniranom inspeksijskom nadzoru na način kako je to određeno ovim Zakonom.

(4) Nadzor proizvođača, odnosno osobe koja stavlja proizvod na tržište vezano za označavanje proizvoda i ambalaže te zaštite potrošača iz članka 219. ovoga Zakona obavlja Državni inspektorat.

Uvjeti za obavljanje poslova inspeksijskog nadzora zaštite okoliša

Članak 225.

(1) Na radno mjesto glavnog inspektora zaštite okoliša može se rasporediti osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij ili integrirani diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, smjer kemijskog inženjerstva i tehnologije ili prehrambeno-biotehnoški ili prirodoslovno-matematički ili agronomski ili geološki ili rudarski ili farmaceutsko-biokemijski ili veterinarski ili šumarski ili strojarski smjer s najmanje deset godina radnog iskustva u struci od čega tri godine na poslovima inspekcije zaštite okoliša, te položenim državnim stručnim ispitom.

(2) Na radno mjesto višeg inspektora zaštite okoliša može se rasporediti osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij ili integrirani diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, smjer kemijskog inženjerstva i tehnologije ili prehrambeno-

biotehnološki ili prirodoslovno-matematički ili agronomski ili geološki ili rudarski ili farmaceutsko-biokemijski ili veterinarski ili šumarski ili strojarski smjer s najmanje sedam godina radnog iskustva u struci od čega dvije godine na poslovima vezanim za poslove zaštite okoliša, te položenim državnim stručnim ispitom.

(3) Na radno mjesto inspektora zaštite okoliša može se rasporediti osoba koja je završila diplomski sveučilišni studij ili integrirani diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij, smjer kemijskog inženjerstva i tehnologije ili prehrambeno-biotehnološki ili prirodoslovno-matematički ili agronomski ili geološki ili rudarski ili farmaceutsko-biokemijski ili veterinarski ili šumarski ili strojarski smjer s najmanje pet godina radnog iskustva u struci, te položenim državnim stručnim ispitom.

(4) Službenici zatečeni na poslovima inspekcije zaštite okoliša koji nemaju struku propisanu u stavcima 1., 2. i 3. ovoga članka, a koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona imaju najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima inspekcije zaštite okoliša, smatra se da ispunjavaju uvjet propisane struke.

(5) Na rukovodeća radna mjesta u inspekciji zaštite okoliša mogu se rasporediti viši inspektori zaštite okoliša s najmanje tri godine rada na poslovima inspekcije zaštite okoliša.

(6) Ministar, odnosno osoba koju on ovlasti, može radi hitne potrebe ili ekonomičnijeg obavljanja inspeksijskog nadzora, u skladu s posebnim zakonom, pisano narediti višem inspektor, odnosno inspektor, zaštite okoliša iz jedne područne jedinice ili ispostave da privremeno provodi nadzor na području druge područne jedinice, odnosno ispostave.

(7) Radna mjesta s ovlastima inspeksijskog nadzora vezano za zaštitu okoliša te поблишим uvjetima i njihovim ovlastima koje moraju ispunjavati osobe na tim radnim mjestima utvrđuje ministar pravilnikom o unutarnjem redu Ministarstva.

(8) Poslovi inspeksijskog nadzora zaštite okoliša smatraju se poslovima kod kojih postoje posebni uvjeti rada.

Službena iskaznica i znak inspektora zaštite okoliša

Članak 226.

(1) Glavni inspektor zaštite okoliša, viši inspektor zaštite okoliša i inspektor zaštite okoliša (u daljnjem tekstu: inspektor) dokazuju službeno svojstvo, identitet i ovlasti službenom iskaznicom i znakom.

(2) O izdanim službenim iskaznicama i znakovima inspektorima u Ministarstvu se vodi upisnik.

(3) Oblik i sadržaj službene iskaznice i izgled znaka iz stavka 1. ovoga članka, način njihova izdavanja i uporabe te način vođenja upisnika o izdanim službenim iskaznicama i znakovima, поближе pravilnikom propisuje ministar.

Planiranje inspeksijskog nadzora

Članak 227.

(1) Inspektori provode nadzor u skladu s godišnjim planom rada i programom rada inspekcije zaštite okoliša, koji se usklađuju s godišnjim planovima i programima rada drugih inspekcija radi provođenja koordiniranih inspekcijskih nadzora.

(2) Plan rada inspekcije zaštite okoliša uključuje:

- opću procjenu značajnih pitanja zaštite okoliša,
- geografsko područje obuhvaćeno planom rada inspekcije,
- registar postrojenja obuhvaćenih planom rada,
- postupke za sastavljanje programa redovnih inspekcijskih nadzora,
- postupke za provedbu izvanrednih, nerutinskih inspekcijskih nadzora,
- odredbe o suradnji između različitih inspekcijskih tijela, gdje je potrebno.

(3) Plan rada inspekcije zaštite okoliša temelji se na učestalosti nadzora postrojenja na temelju procjene negativnog utjecaja postrojenja na okoliš, bilo da se radi o objektivnim razlozima temeljem određenih pokazatelja i/ili subjektivnim razlozima odnosno percepciji javnosti, općoj procjeni značajnih predmetnih pitanja zaštite okoliša, kontinuitetu sustavnih nadzora, mogućim akcidentnim utjecajem postrojenja na okoliš, primjeni i unapređivanju mjera za zaštitu okoliša od strane objekata nadzora te planu usavršavanja inspektora zaštite okoliša.

(4) Godišnji plan koordiniranih inspekcijskih nadzora temelji se na sustavnoj procjeni rizika koji predmetno postrojenje predstavlja na okoliš. Nadzor postrojenja koja predstavljaju najveći rizik za okoliš planira se jednom godišnje, a nadzor postrojenja koja predstavljaju najmanji rizik za okoliš planira se jednom u tri godine.

(5) Godišnji plan rada inspekcije zaštite okoliša se objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

(6) Ministar će sporazumno s ministrom obrane odrediti sadržaj i način obavljanja poslova inspekcijskog nadzora zaštite okoliša objekata i prostora koji služe za potrebe Ministarstva obrane.

(7) Ministar će sporazumno s ministrima nadležnim za more, poljoprivredu, šumarstvo, vodno gospodarstvo, zaštitu od požara, zaštitu na radu, zdravstvo, prostorno uređenje i gradnju te glavnim inspektorom Državnog inspektorata odrediti sadržaj i način suradnje u provedbi koordiniranih inspekcijskih nadzora u okviru djelokruga tih inspekcijskih službi koji se odnose na područje okoliša.

(8) Izvanredni, nerutinski inspekcijski nadzori, odnosno koordinirani inspekcijski nadzor postrojenja obveznika ishođenja okolišne dozvole provode se u slučaju kako bi se prije izdavanja, ponovnog razmatranja ili izmjena i dopuna okolišne dozvole, ispitale ozbiljne pritužbe vezane uz okoliš, ozbiljne nesreće i nezgode vezane uz okoliš i nepoštivanje uvjeta određenih okolišnom dozvolom.

Predmet inspekcijskog nadzora

Članak 228.

(1) U inspekcijskom nadzoru inspektor nadzire osobe koje su obvezne provoditi mjere i aktivnosti zaštite okoliša, ispunjavanje uvjeta i način rada nadziranih osoba, obavlja izravan uvid u opće i pojedinačne akte, te poduzima mjere određene ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, kada to utvrdi potrebnim u cilju sprječavanja i smanjivanja onečišćenja te uklanjanja posljedica onečišćenja okoliša.

(2) U inspekcijskom nadzoru inspektor nadzire osobito:

- provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša utvrđenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš,
- usklađenost primijenjenih tehnika u radu postrojenja i rada postrojenja s uvjetima određenim okolišnom dozvolom,
- značajne promjene u radu ili rekonstrukcije postrojenja,
- provedbu obveza operatera u vezi izrade i provedbe mjera i aktivnosti iz Izvješća o sigurnosti,
- ispunjavanje propisanih uvjeta, aktivnosti i sigurnosnih mjera sukladno izdanim suglasnostima na Izvješće o sigurnosti,
- izradu i provođenje Izjave o postupanju u vezi sa sprječavanjem velikih nesreća,
- dostavljanje propisanih podataka i izvješća za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša,
- dostavljanje izvješća o provedenom praćenju stanja okoliša,
- vođenje očevidnika o stanju okoliša i dostavljanje podataka za registar onečišćivača,
- izradu, provedbu i praćenje učinaka mjera iz sanacijskog programa,
- ispunjavanje propisanih uvjeta ovlaštenika za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša,
- primjenu standarda kakvoće okoliša, odnosno tehničkih standarda zaštite okoliša za određene proizvode, postrojenja, pogone ili uređaje, opremu i proizvodne postupke koji mogu prouzročiti rizik ili opasnost za okoliš,
- propisno korištenje znaka zaštite okoliša za proizvode, procese ili usluge,
- provedbu ratificiranih međunarodnih ugovora iz područja zaštite okoliša.

(3) O obavljenom inspekcijskom nadzoru inspektor je obavezan sastaviti zapisnik.

(4) Nadzor postrojenja za koje je propisana obveza pribavljanja okolišne dozvole te postrojenja u kojima su prisutne opasne tvari u količinama koje mogu uzrokovati nesreće većih razmjera, inspektori zaštite okoliša obavljaju i u koordiniranom inspekcijskom nadzoru

prema godišnjem planu koordiniranih nadzora sukladno sporazumu iz članka 227. stavka 7. ovoga Zakona.

(5) Izvješće o obavljenom koordiniranom inspekcijskom nadzoru dostavlja se nadziranoj osobi u roku dva mjeseca od obavljenog nadzora, a sadrži podatke o utvrđenom činjeničnom stanju i poduzetim mjerama.

Obveze nadziranih osoba

Članak 229.

(1) Nadzirane osobe dužne su inspektorom omogućiti provedbu inspekcijskog nadzora i osigurati mu uvjete za neometan rad, dati na uvid svu potrebnu dokumentaciju, te na pisani zahtjev inspektora dostaviti ili pripremiti bez naplate dodatne podatke potrebne za obavljanje inspekcijskog nadzora.

(2) Nadzirane osobe dužne su na traženje inspektora privremeno obustaviti poslovanje odnosno rad postrojenja u tijeku inspekcijskog nadzora ako inspektor ne može na drugi način obaviti inspekcijski nadzor ili utvrditi činjenično stanje.

(3) Inspektor može od nadzirane osobe i nakon obavljanja inspekcijskog nadzora zatražiti izvršenje pojedine radnje radi potpunog utvrđivanja činjeničnog stanja i odrediti rok za izvršenje te radnje.

(4) Smatra se da nadzirana osoba inspektorom nije omogućila provedbu inspekcijskog nadzora ako:

- nije osigurala obavljanje pregleda u radnim prostorijama nadzirane osobe, odnosno nadležnoga upravnog tijela,
- nije osigurala uvid u traženu dokumentaciju i isprave radi utvrđivanja činjeničnog stanja u roku određenom u zapisniku o inspekcijskom nadzoru,
- nije dostavila na pisani zahtjev u određenom roku na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu u provedbi nadzora,
- nije izvijestila o poduzetim mjerama za otklanjanje utvrđenih nedostataka,
- nije osigurala da odgovorne osobe ili opunomoćenici budu nazočni i sudjeluju u inspekcijskom nadzoru,
- nije dopustila ući i pregledati građevine, zgrade, prostorije, prostore, pogone s postrojenjima, uređaje i opremu, vozila i druga sredstva na kojima se obavlja inspekcijski nadzor,
- nije provela radnje iz stavaka 2. i 3. ovoga članka.

Ovlasti inspektora u postupku inspekcijskog nadzora

Članak 230.

(1) U postupku inspekcijskog nadzora inspektor je ovlašten:

- zatražiti i pregledati isprave (osobna iskaznica, putovnica i sl.) na temelju kojih može utvrditi identitet nadzirane osobe, kao i drugih osoba nazočnih inspekcijskom nadzoru,
- ući u građevine, zgrade, prostorije i prostore (industrijsko-
-proizvodne građevine, postrojenja s pogonima odnosno uređajima s pripadajućim zemljištem na građevnoj čestici, te stambene, poslovne i stambeno-poslovne zgrade s pripadajućim zemljištem na građevnoj čestici) i pregledati ih, kao i šumska, poljoprivredna i druga zemljišta; privremena gradilišta; izvođenje radova, proizvode, opremu, sredstva rada i alat, mobilne uređaje, vozila i plovila,
- pregledati poslovnu dokumentaciju koja omogućuje uvid u poslovanje nadzirane osobe u vezi primjene ovoga Zakona (poslovne knjige, registre, dokumente, ugovore, isprave i dr.),
- uzimati izjave od odgovornih osoba radi pribavljanja dokaza o činjenicama koje se ne mogu izravno utvrditi, kao i od drugih osoba nazočnih inspekcijskom nadzoru,
- zatražiti pisano od nadzirane osobe točne i potpune podatke te dokumentaciju potrebnu u inspekcijskom nadzoru,
- utvrđivati činjenično stanje na vizualni način (fotografiranje, snimanje kamerom, videozapis i sl.),
- narediti uzorkovanje tla, mora, zraka i otpada putem ovlaštene osobe,
- obustaviti rad postrojenja ako utvrdi potrebnim ispitati učinkovitost uređaja koji služe za uklanjanje ili pročišćavanje onečišćujućih tvari za koje nisu propisani standardi,
- zatražiti pisano izvješće nadzirane osobe o poduzetim mjerama naređenim u inspekcijskom nadzoru, te
- obavljati i druge radnje sa svrhom inspekcijskog nadzora.

(2) Pod poslovnim prostorijama u smislu ovoga Zakona smatraju se stambene i poslovne prostorije i drugi prostor, prijevozna sredstva, mobilni uređaji i slično, za koje postoji naznaka da u njima nadzirana osoba obavlja djelatnost.

(3) Ako se inspektoru prilikom nadzora pruži fizički otpor, odnosno ako se takav otpor osnovano očekuje, ovlaštena službena osoba nadležne policijske uprave dužna je na zahtjev inspektora pružiti mu pomoć.

(4) Inspektor je dužan s podacima za koje nadzirana osoba dokaže da je poslovna tajna, postupati sukladno određenim uvjetima za njihovo čuvanje.

(5) Troškove analize uzorkovanja iz stavka 1. podstavka 7. ovoga članka podmiruje nadzirana osoba ako rezultati uzorkovanja dokažu odstupanja od propisanih zahtjeva, a u protivnom troškovi se namiruju iz sredstava državnog proračuna.

(6) Iznimno od odredbe stavka 5. ovoga članka, u slučaju iz članka 253. stavka 4. troškove uzorkovanja snosi podnositelj prijave.

(7) U obavljanju inspekcijskog nadzora inspektor može do donošenja rješenja o izvršenom prekršaju, odnosno sudske presude, privremeno oduzeti dokumentaciju i predmete koji u prekršajnom ili sudbenom postupku mogu poslužiti kao dokaz i o tome izdaje potvrdu s točnim podacima o oduzetoj dokumentaciji i predmetima.

(8) Ako tijekom inspekcijskog nadzora inspektor utvrdi da nije ovlašten izravno postupati, o tome će izvijestiti nadležno tijelo državne uprave te zatražiti pokretanje postupka i poduzimanje mjera u skladu s posebnim propisima.

(9) Početak provedbe inspekcijskog nadzora inspektor nije dužan najaviti nadziranoj osobi, osim ako ocijeni da je takva obavijest potrebna u svrhu obavljanja nadzora.

Inspekcijske mjere

Članak 231.

(1) Ako inspektor u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi povredu odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona, pokrenut će po službenoj dužnosti upravni postupak i nadziranoj osobi rješenjem narediti mjere radi usklađivanja s odredbama propisanim ovim Zakonom i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona s primjerenim rokom izvršenja.

(2) Ako se u inspekcijskom nadzoru postrojenja za koje je propisana obveza pribavljanja okolišne dozvole utvrdi neusklađenost s uvjetima određenih dozvolom, inspektori zaštite okoliša i drugi inspektori nadležni za pojedinu sastavnicu i/ili opterećenje okoliša poduzimaju propisane mjere i u roku šest mjeseci od dana utvrđenja neusklađenosti s uvjetima iz dozvole provode ponovni inspekcijski nadzor takvog postrojenja.

(3) Ako inspektor utvrdi povredu odredbi ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona može donijeti inspekcijsko rješenje i bez saslušanja stranke.

(4) Inspektor će rješenjem narediti:

- zabranu rada postrojenja, odnosno njegovog dijela i opreme i/ili obavljanja djelatnosti,
- zabranu obavljanja radnji u proizvodnom procesu,
- zabranu postupanja s opasnim tvarima,
- poduzimanje odgovarajućih preventivnih i drugih mjera zaštite okoliša od opasnih tvari,
- u slučaju velike nesreće poduzimanje mjera i postupaka u skladu s Izvješćem o sigurnosti te mjera za sanaciju i sprječavanja širenja onečišćenja okoliša,
- uklanjanje posljedica onečišćenja okoliša odnosno provedbu mjera sanacijskog programa,

- usklađenje postrojenja s uvjetima određenih okolišnom dozvolom, odnosno otklanjanje utvrđenih nepravilnosti u radu,
- otklanjanje nepravilnosti i/ili nezakonitosti u postupanju,
- izradu plana usklađivanja postrojenja s tehničkim standardima zaštite okoliša, elaborata o zaštiti okoliša,
- izradu Izvješća o sigurnosti,
- provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša (monitoring),
- obustavu izvođenja radova i rada postrojenja,
- brisanje organizacije iz registra sustava EMAS,
- zabranu korištenja znaka zaštite okoliša,
- zabranu korištenja znaka EU Ecolabel.

(5) Inspektor će rješenje donijeti najkasnije u roku osam dana od utvrđenja činjenica presudnih za donošenje rješenja.

(6) Iznimno od odredbe stavka 1. ovoga članka, ako se u provedbi inspekcijskog nadzora utvrde nedostaci i nepravilnosti u radu inspektor može nadziranoj osobi zapisnički ukazati na nedostatke i nepravilnosti i odrediti rok njihovog otklanjanja.

(7) Nadzirana osoba nad kojom je proveden nadzor obvezna je pisano obavijestiti inspektora o poduzetim mjerama, u roku koji nije duži od sedam dana od dana njihova utvrđenja.

(8) Ukoliko osoba nad kojom je proveden nadzor ne otkloni nedostatke i nepravilnosti u zadanom roku rješenjem će se narediti otklanjanje nedostataka i/ili predložiti podnošenje optužnog prijedloga.

(9) U koordiniranim inspekcijskim nadzorima na temelju odredbi iz članaka 232., 233., 234., 235., 236. 237. i 238. ovoga Zakona, poduzimaju mjere propisane tim odredbama i druge inspekcije iz članka 224. stavka 3. ovoga Zakona.

Zabrana rada postrojenja i/ili obavljanja djelatnosti

Članak 232.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora ili koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje zabranu rada postrojenja, njegovog dijela, opreme i uređaja i/ili obavljanja djelatnosti u određenom roku ako utvrdi da nadzirana osoba:

- obavlja djelatnost bez da je ishodila okolišnu dozvolu, ili rješenje o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja, a bila ih je dužna ishoditi,
- obavlja djelatnost iako je za obavljanje te djelatnosti istekla valjanost okolišne dozvole,

– nije ishodila izmjenu i/ili dopunu odnosno novu okolišnu dozvolu, iako je izvršila značajnu promjenu, odnosno rekonstrukciju postrojenja za koju je trebala ishoditi izmjenu i/ili dopunu okolišne dozvole,

– ne ispunjava propisane standarde kakvoće zaštite okoliša ili tehničke standarde zaštite okoliša za pogone, uređaje, odgovarajuću opremu, proizvodne postupke i određene proizvode kojima se može prouzročiti rizik ili opasnost za okoliš.

(2) Nadzirana osoba može ponovo početi s radom postrojenja odnosno obavljati djelatnost nakon što otkloni razloge radi kojih joj je zabranjen rad postrojenja odnosno obavljanja djelatnosti. O ponovnom početku rada stranka je dužna obavijestiti inspektora.

Zabrana obavljanja radnji u proizvodnom procesu i zabrana postupanja s opasnim tvarima

Članak 233.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem zabranjuje obavljanje radnji u proizvodnom procesu te korištenje tehnike, tehnološkog procesa, proizvoda, poluproizvoda ili sirovina, ako utvrdi da je zbog njih došlo ili može doći do onečišćivanja okoliša.

(2) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem zabranjuje postupanje s opasnim tvarima ako utvrdi da:

– nadzirana osoba nije ishodila suglasnost na Izvješće o sigurnosti odnosno na izmjene i/ili dopune Izvješća o sigurnosti,

– nadzirana osoba postupa suprotno Izvješću o sigurnosti.

Poduzimanje mjera u slučaju nesreće

Članak 234.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora u slučaju nesreće inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje bez odgađanja primjenu mjera i postupaka u skladu s Izvješćem o sigurnosti, odnosno mjerama za sprječavanje širenja onečišćenja okoliša i sanacije te u slučaju potrebe poduzima i druge nužne mjere.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka inspektor naređuje nadziranoj osobi da informira javnost o mjerama poduzetim radi smanjenja štete u okolišu ili uklanjanja nastanka daljnjih rizika, opasnosti ili štete u okolišu.

(3) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, rješenje će se izvršiti putem treće osobe na trošak i odgovornost nadzirane osobe.

Otklanjanje posljedica onečišćenja

Članak 235.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje otklanjanje utvrđenih posljedica onečišćenja okoliša odnosno provedbu mjera sanacijskog programa, rok u kojem je dužna provesti, te primjenu novih aktivnosti i mjera zaštite radi usklađivanja s odredbama ovoga Zakona.

(2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

(3) Ako nadzirana osoba i nakon jednokratno izrečene novčane kazne ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, u zadanom roku rješenje će se izvršiti putem treće osobe na trošak i odgovornost izvršenika.

Otklanjanje nepravilnosti u radu

Članak 236.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora i koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje usklađenje postrojenja s uvjetima određenih okolišnom dozvolom ili s rješenjem o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja, odnosno otklanjanje nepravilnosti zbog kojih je došlo do odstupanja od uvjeta određenih okolišnom dozvolom, ako utvrdi da nadzirana osoba postupa protivno tim uvjetima.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka inspektor će narediti ispitivanje određene tehnike, tehnološkog procesa, proizvoda, poluproizvoda ili sirovine, ako posumnja da mogu prouzročiti onečišćenja okoliša, te privremenu zabranu njihove upotrebe ili korištenja dok mu se rezultati ispitivanja ne dostave na uvid, u kojem će slučaju zabraniti i ispuštanje onečišćujućih i opasnih tvari, otpadnih voda ili energije u zrak, vodu i tlo na način i u količinama, odnosno koncentracijama ili razinama, ako su veće od dopuštenih.

(3) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka inspektor naređuje i zabranu rada postrojenja, odnosno njegovog dijela i opreme, i/ili obavljanja djelatnosti, u slučaju da protekom roka naređenog u tom rješenju utvrdi da nadzirana osoba nije uskladila postupanje s uvjetima određenim okolišnom dozvolom, odnosno rješenjem o radu postrojenja ispod graničnih vrijednosti pokazatelja.

Poduzimanje propisanih mjera

Članak 237.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje:

– poduzimanje mjera određenih posebnim propisima odnosno aktima, u cilju cjelovite zaštite okoliša od štetnih utjecaja djelatnosti koje se obavljaju u postrojenju,

– poduzimanje preventivnih mjera nužnih za smanjenje rizika nastanka i sprječavanje nastanka velikih nesreća te mjera za ograničavanje utjecaja velikih nesreća na ljude, materijalna dobra i okoliš,

– provedbu propisanih analiza i revizija aktivnosti i sigurnosnih mjera, ako utvrdi da ih nadzirana osoba nije provela odnosno ne provodi.

(2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Provedba mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša

Članak 238.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora, odnosno koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje provedbu mjera zaštite okoliša i praćenja stanja okoliša utvrđenih okolišnom dozvolom ili rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš odnosno u drugim slučajevima kada je to propisano ovim Zakonom i provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako utvrdi da se ne provode.

(2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

(3) U provedbi inspekcijskog nadzora i koordiniranog inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje obustavu izvođenja radova ako utvrdi da se izvode suprotno okolišnoj dozvoli, odnosno mjerama zaštite okoliša određenih rješenjem o prihvatljivosti zahvata za okoliš.

Otklanjanje nezakonitosti i/ili nepravilnosti u postupanju

Članak 239.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nezakonitosti i/ili nepravilnosti u postupanju u primjerenom roku ako utvrdi da:

– ne vodi i ne izrađuje propisane očevidnike, evidencije, izvješća i obrasce odnosno ne vodi ih na propisani način,

– izvješća i/ili podatke nije dostavila nadležnom tijelu u propisanom roku.

(2) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem narediti otklanjanje nedostataka i nepravilnosti u postupanju ako utvrdi da nadzirana osoba ne radi u skladu sa provedbenim propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

(3) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Izrada dokumenata i instrumenta zaštite okoliša

Članak 240.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor nadziranoj osobi rješenjem naređuje izradu, odnosno ishođenje propisanog dokumenta održivog razvitka i zaštite okoliša, odnosno instrumenta zaštite okoliša, ako utvrdi da je to dužna prema odredbama ovoga Zakona i to:

- plan usklađivanja postrojenja s tehničkim standardima zaštite okoliša,
- izvješće o sigurnosti postrojenja,
- rješenje o prihvatljivosti zahvata na okoliš,
- rješenje o ocjeni o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš,
- elaborat zaštite okoliša.

(2) Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka inspektor će odrediti rok u kojem je nadzirana osoba dužna izraditi, odnosno ishoditi propisane dokumente održivog razvitka i zaštite okoliša, odnosno instrumente zaštite okoliša.

(3) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Donošenje dokumenata održivog razvitka i zaštite okoliša

Članak 241.

(1) U provedbi inspekcijskog nadzora inspektor rješenjem naređuje županiji, Gradu Zagrebu i velikom gradu izradu i donošenje programa zaštite okoliša i/ili izvješća o stanju okoliša, odnosno ishoda prethodne suglasnosti u primjerenom roku ako utvrdi da županija, Grad Zagreb i veliki grad nije u propisanom roku izradila i donijela te dokumente odnosno nije ishodila prethodnu suglasnost Ministarstva na program zaštite okoliša.

(2) Ako županija, Grad Zagreb odnosno veliki grad ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Zabrana obavljanja stručnih poslova zaštite okoliša

Članak 242.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem zabraniti obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša ako u nadzoru utvrdi da nadzirana osoba obavlja stručne poslove zaštite okoliša, a da:

- nije ishodila suglasnost Ministarstva za obavljanje tih poslova,
- ne ispunjava uvjete na temelju kojih je dobila suglasnost Ministarstva za obavljanje tih poslova.

(2) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavka 1. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Zabrana upotrebe znaka zaštite okoliša i brisanje iz sustava EMAS

Članak 243.

(1) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem zabraniti upotrebu znaka zaštite okoliša »Priatelj okoliša« ako u nadzoru utvrdi da nadzirana osoba znak koristi suprotno odredbama ovoga Zakona.

(2) Inspektor će nadziranoj osobi rješenjem zabraniti upotrebu znaka zaštite okoliša EU Ecolabel ako u nadzoru utvrdi da nadzirana osoba znak koristi suprotno odredbama uredbe EZ br. 66/2010.

(3) Inspektor će Agenciji rješenjem narediti brisanje nadzirane osobe iz registra EMAS ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da organizacija postupa suprotno Uredbi EZ br. 1221/2009.

(4) Ako nadzirana osoba ne postupi po rješenju iz stavaka 1. i 2. ovoga članka, inspektor će je prisiliti na izvršenje novčanom kaznom.

Hitne mjere

Članak 244.

(1) U slučaju neposredne opasnosti za život i zdravlje ljudi i okoliš, inspektor može usmenim rješenjem narediti stranci poduzimanje hitnih mjera radi sprječavanja daljnjeg onečišćenja okoliša i osiguranja od neposredne opasnosti, odnosno zabraniti rad postrojenja do izvršenja naredbe kada to ocijeni potrebnim, izvijestiti i zatražiti postupanje i drugih nadležnih inspekcija prema posebnim propisima u području okoliša, te poduzeti i druge potrebne mjere.

(2) O donošenju rješenja iz stavka 1. ovoga članka inspektor odmah obavještava središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje i nadležnu policijsku upravu.

(3) Obveza izvršenja usmenog rješenja počinje teći od dana priopćenja usmenog rješenja stranci.

(4) Ako je onečišćivač nedostupan ili mu iz bilo kojeg razloga nije moguće izreći hitnu mjeru ili je odbije izvršiti u određenom roku, inspektor istim rješenjem naređuje izvršenje hitne mjere putem treće osobe na trošak i odgovornost izvršenika.

(5) Pisani otpravak usmenog rješenja iz stavka 1. ovoga članka mora se otpremiti stranci u roku od osam dana od dana donošenja usmenog rješenja.

(6) Pisani otpravak rješenja inspektor neće dostavljati stranci ako je hitna mjera provedena tijekom inspekcijskog nadzora, odnosno prije otpreme pisanog otpravka rješenja, što će inspektor utvrditi i navesti u zapisniku.

Izvršenje inspekcijskog rješenja

Članak 245.

(1) Ako izvršenik ne postupi po rješenju u ostavljenom mu roku, inspektor će donijeti rješenje o izvršenju kojim se određuje način izvršenja rješenja i upozorava na posljedice propuštanja izvršenja.

(2) Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja namiruju se iz državnog proračuna do naplate od izvršenika.

(3) Troškovi izvršenja inspekcijskog rješenja donesenog nepoznatom onečišćivaču namiruju se iz državnog proračuna do naplate od velikog grada, grada ili općine.

Izvršenje inspekcijskog rješenja naplatom novčane kazne

Članak 246.

(1) Ako izvršenik ne izvrši rješenjem naređenu mjeru iz članka 235. stavka 1., članka 237. stavka 1., članka 238. stavka 1., članka 239. stavaka 1. i 2., članka 240. stavka 1., članka 241. stavka 1., članka 242. stavka 1. i članka 243. stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, inspektor će izvršenika prisiliti na izvršenje novčanom kaznom, u skladu s posebnim propisom kojim se uređuje opći upravni postupak.

(2) Novčanu kaznu iz stavka 1. ovoga članka izvršenik uplaćuje u korist državnog proračuna u roku trideset dana od dana primitka rješenja o izvršenju. Ako izvršenik istekom roka od trideset dana ne dostavi inspektoru dokaz o uplati novčane kazne, naplati će se pristupiti prisilnim putem sukladno odredbama o izvršenju novčanih obveza propisanim posebnim propisom kojim se uređuje opći upravni postupak.

Izvršenje inspekcijskog rješenja putem treće osobe

Članak 247.

(1) Ako izvršenik ne postupi po izvršnom rješenju iz članka 234. stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako i nakon jednokratno izrečene novčane kazne ne postupi po izvršnom rješenju iz članka 235. stavka 1. ovoga Zakona, inspektor rješenjem o izvršenju određuje način izvršenja toga rješenja putem treće osobe u roku trideset dana na trošak i odgovornost izvršenika.

(2) U slučaju izvršenja putem treće osobe inspektor će zaključkom naložiti izvršeniku da unaprijed položi novčani iznos potreban za podmirenje troškova izvršenja.

(3) O iznosu troškova izvršenja putem trećih osoba odlučuje se rješenjem.

Mjera pečačenja

Članak 248.

(1) U svrhu osiguranja provedbe mjera iz članka 232. stavka 1., članka 233., članka 236. i članka 238. stavka 3. ovoga Zakona, inspektor može zapečatiti radne prostorije, prostore, uređaje i opremu ili na drugi način onemogućiti daljnje nezakonito obavljanje djelatnosti.

(2) U provedbi hitnih mjera na temelju ovoga Zakona inspektor može na licu mjesta zatvoriti prostorije, prostore, odnosno pristup u prostor, u kojima nadzirana osoba obavlja određenu djelatnost i onemogućiti joj korištenje postrojenja i opreme i drugih sredstava za rad pečačenjem.

(3) Radi nesmetanog izvršenja inspekcijskog rješenja iz stavaka 1. i 2. ovoga članka nadležna policijska uprava prethodno osigurava građevinu od ljudi i stvari za vrijeme izvršenja inspekcijskog rješenja.

(4) Ako nadzirana osoba nastavi obavljati djelatnost i poslije pečaćenja, inspektor provodi daljnje sprječavanje uz pomoć policije koja će udaljiti stranku iz radnih prostora.

(5) Inspektor će ukloniti pečat kada nadzirana osoba postupi prema inspekcijskom rješenju.

(6) Način pečaćenja prostora i sredstava za rad iz stavka 1. ovoga članka propisuje ministar pravilnikom.

Obustava postupka izvršenja

Članak 249.

Ako je izvršenik izvršio obvezu po rješenju nakon donošenja rješenja o izvršenju, inspektor će po službenoj dužnosti donijeti rješenje o obustavi postupka izvršenja, sukladno posebnom propisu kojim se uređuje opći upravni postupak.

Pravo na žalbu

Članak 250.

(1) Protiv rješenja koje je donio inspektor može se u roku 15 dana od zaprimanja rješenja izjaviti žalba Povjerenstvu za žalbe.

(2) Povjerenstvo iz stavka 1. ovoga članka imenuje Vlada, a čine ga dva stalna člana od kojih je jedan predsjednik Povjerenstva i jedan promjenjivi član.

(3) Za stalnog člana Povjerenstva može se imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij pravne struke i najmanje četiri godine radnog iskustva u upravi, a za promjenjivog člana može se imenovati osoba koja ima završen diplomski sveučilišni studij prirodnih ili tehničkih znanosti, odnosno struke i najmanje četiri godine radnog iskustva na inspekcijskim poslovima zaštite okoliša.

(4) Povjerenstvo donosi Poslovnik o radu.

(5) Žalba izjavljena protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa njegovo izvršenje.

Posebni slučajevi dostave inspekcijskog rješenja

Članak 251.

(1) Ako je stranka nepoznatog boravišta, inspekcijsko rješenje dostavlja se stavljanjem na oglasnu ploču Ministarstva. Obavijest o tome ostavlja se i na mjestu onečišćenja ukoliko je to moguće.

(2) Nakon prve neuspješne dostave inspekcijskog rješenja poznatoj stranci prema posebnom zakonu, dostava se provodi stavljanjem rješenja na oglasnu ploču Ministarstva.

(3) U slučaju dostave iz stavaka 1. i 2. ovoga članka rješenje se smatra dostavljenim istekom osmog dana od dana stavljanja na oglasnu ploču.

(4) Obveza izvršenja inspekcijskog rješenja i rok za podnošenje žalbe počinju teći prvoga idućeg dana od dana dostave rješenja.

Nepoznati onečišćivač

Članak 252.

(1) Ako onečišćenje okoliša prouzroči nepoznati onečišćivač, stranka u inspekcijskom postupku je jedinica lokalne samouprave na čijem je području utvrđeno onečišćenje.

(2) Ako utvrdi da onečišćenje predstavlja neposrednu opasnost za ljude i okoliš, inspektor će rješenjem narediti jedinici lokalne samouprave mjere za smanjivanje odnosno uklanjanje onečišćenja putem druge osobe, odnosno ako to jedinica lokalne samouprave ne učini u roku naređenom u rješenju, mjere će provesti županija na teret proračuna jedinice lokalne samouprave.

Postupanje po prijavi

Članak 253.

(1) Inspektor će pisano obavijestiti poznatog podnositelja prijave o utvrđenom činjeničnom stanju u inspekcijskom nadzoru najkasnije trideset dana od dana utvrđenja činjeničnog stanja.

(2) Podnositelj prijave nije stranka u inspekcijskom postupku u smislu ovoga Zakona.

(3) Ako se tijekom inspekcijskoga nadzora utvrdi da nema povrede ovoga Zakona i propisa donesenih na temelju ovoga Zakona koje je ovlaštena nadzirati Inspekcija zaštite okoliša i opravdanog razloga za daljnje vođenje postupka, a podnositelj prijave zahtijeva izvođenje dokaza, postupak se nadalje vodi po zahtjevu podnositelja prijave.

(4) Troškove daljnjeg vođenja postupka iz stavka 3. ovoga članka u cijelosti snosi podnositelj prijave.

(5) U slučaju iz stavka 3. ovoga članka inspektor će zaključkom zatražiti od podnositelja prijave da unaprijed položi novčani iznos za troškove izvođenja drugih dokaza.

Oduzimanje znaka zaštite okoliša

Članak 254.

Inspektor će Ministarstvu predložiti da oduzme znak zaštite okoliša nadziranoj osobi koja posjeduje taj znak, ako je inspekcijskim nadzorom utvrđeno da ta osoba ne postupa po uvjetima pod kojima joj je znak bio dodijeljen ili više ne ispunjava propisane uvjete za dodjelu toga znaka.

Ukidanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša

Članak 255.

Inspektor će Ministarstvu predložiti ukidanje suglasnosti za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša, ako u provedbi inspekcijskog nadzora utvrdi da ovlaštenik ne ispunjava propisane uvjete ili stručne poslove zaštite okoliša obavlja protivno ovom Zakonu ili propisima donesenim na temelju ovoga Zakona.

Godišnje izvješće o radu

Članak 256.

(1) Inspekcija zaštite okoliša izrađuje godišnje izvješće o radu.

(2) Sadržaj izvješća iz stavka 1. ovoga članka obuhvaća:

- podatke i informacije o provedbi plana i programa rada,
- podatke i informacije o poduzetim mjerama radi primjene propisa iz nadležnosti Ministarstva,
- zajedničko izvješće o provedenim koordiniranim inspekcijskim nadzorima i o drugim aktivnostima u okviru međusobne suradnje s drugim inspekcijama u području okoliša,
- prijedloge za unapređenje inspekcijskog nadzora u području okoliša i stanja zaštite okoliša.

(3) Godišnje izvješće iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo dostavlja Vladi i objavljuje na internetskoj stranici Ministarstva.

Javnost u obavljanju inspekcijskog nadzora

Članak 257.

(1) Ministarstvo obavještava javnost na internetskim stranicama Ministarstva:

- pojedinim inspekcijskim nadzorima i aktivnostima inspekcije zaštite okoliša,
- koordiniranim inspekcijskim nadzorima i drugim aktivnostima provedenim u okviru međusobne suradnje inspekcije zaštite okoliša i drugih inspekcija u području okoliša.

(2) O koordiniranim inspekcijskim nadzorima javnost se obavještava tromjesečno.

(3) Informacija o provedenim inspekcijskim nadzorima iz stavaka 1. i 2. ovoga članka sadrži:

- naziv nadziranog subjekta i lokaciju provedbe nadzora,
- datum provedbe nadzora,
- podatak o inspekcijskim službama koje su sudjelovale u provedbi nadzora,
- utvrđeno stanje o primjeni propisa,

- poduzete inspekcijske mjere, te
- stanje izvršenja naređenih mjera.

Prekršajne i kaznene prijave

Članak 258.

Ako se inspekcijskim nadzorom utvrdi da je povrijeđen ovaj Zakon i/ili propis donesen na temelju ovoga Zakona, Ministarstvo će:

- podnijeti optužni prijedlog prema Prekršajnom zakonu,
- podnijeti kaznenu prijavu nadležnom tijelu zbog kaznenog djela,
- poduzeti i druge mjere i izvršiti druge radnje koje je ovlašteno poduzeti i izvršiti na temelju ovoga Zakona i posebnog propisa.

XIV. PREKRŠAJNE ODREDBE

Članak 259.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. obavlja stručne poslove zaštite okoliša, a ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom, odnosno posebnim propisom (članak 40. stavak 4.),
2. započne obavljati stručne poslove zaštite okoliša bez ishodišne suglasnosti Ministarstva za obavljanje tih poslova (članak 40. stavak 5.),
3. obavlja poslove praćenja stanja okoliša, a sudjelovao je u izradi ili je izradio studiju o utjecaju zahvata na okoliš kojom je to praćenje stanja okoliša određeno (članak 40. stavak 8.),
4. obavlja stručne poslove zaštite okoliša u svojstvu ovlaštenika, u istom postupku u kojem je nositelj zahvata, odnosno operater (članak 40. stavak 13.),
5. se utvrdi da se radi o povezanim društvima iz članka 40. stavka 14. ovoga Zakona (članak 40. stavak 14.),
6. Agenciji za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša u propisanim rokovima ne dostavlja točne, potpune i vjerodostojne podatke i informacije kao i odgovarajuća izvješća i/ili ako ne osigura nesmetan pristup podacima i korištenje podataka za potrebe informacijskog sustava zaštite okoliša (članak 150. stavak 1.),
7. ne dostavi u registar onečišćavanja okoliša vjerodostojne, točne i ažurne podatke u propisanom roku (članak 151. stavak 4.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba ovlaštenika novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. podstavaka 1. i 2. ovoga članka kaznit će se i fizička osoba – ovlaštenik novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 260.

(1) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne izradi Plan usklađivanja postrojenja s tehničkim standardima zaštite okoliša uređenim ovim Zakonom odnosno posebnim propisom te s propisanim mjerama iz potvrđenih međunarodnih ugovora (članak 60. stavak 1.),

2. kod izrade Plana iz članka 60. stavka 1. ovoga Zakona ne poštuje ovim Zakonom i posebnim propisima određene tehničke standarde i rokove prilagodbe postrojenja i/ili se ne pridržava utvrđenih tehničkih standarda i/ili rokova prilikom provedbe Plana (članak 60. stavak 2.),

3. ne izradi planove i programe sukladno ovom Zakonu i propisima donesenim na temelju ovoga Zakona odnosno sukladno posebnom propisu kojim je propisana obveza izrade tih dokumenata vezano za djelatnost kojom se bavi (članak 60. stavak 3.),

4. ne dostavlja Agenciji podatke, odnosno ne prijavi svaki nepredviđeni događaj, vrstu događaja ili djelovanja u okoliš, sve sukladno propisanim obvezama o izvješćivanju (članak 109. stavak 1.),

5. ne dostavlja propisane podatke u propisanom roku iz članka 109. stavka 2. (članak 109. stavak 2.),

6. ne obavijesti Ministarstvo o svakoj planiranoj promjeni u radu postrojenja (članak 110. stavak 1.),

7. ne izradi i ne dostavi Ministarstvu Temeljno izvješće prije ishoda okolišne dozvole, odnosno njezinih izmjena i dopuna (članak 111. stavak 2. i stavak 8.),

8. ne poduzme potrebne mjere za otklanjanje značajnog onečišćenja tla ili podzemnih voda opasnim tvarima koje je postrojenje uzrokovalo (članak 111. stavak 5.),

9. ne poduzme bez odgađanja potrebne radnje s ciljem uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja nađenih opasnih tvari (članak 111. stavak 6.),

10. ne poduzme potrebne radnje s ciljem uklanjanja, kontrole, ograničavanja ili smanjenja opasnih tvari na lokaciji postrojenja (članak 111. stavak 7.),

11. ne obavijesti Ministarstvo bez odgađanja ili ne poduzme mjere za ograničavanje posljedica za okoliš i sprječavanje mogućih nezgoda i nesreća, odnosno ne poduzme mjere za ograničavanje posljedica za okoliš i sprječavanje daljnjih nezgoda i nesreća koje je odredilo nadležno tijelo (članak 116.),

12. ne obavijesti Ministarstvo i ne poduzme sve potrebne i sve dodatne mjere kako bi postrojenje uskladilo svoj rad s okolišnom dozvolom bez odgađanja (članak 117. stavak 1.),

13. u postrojenju u kojem su prisutne ili će biti prisutne opasne tvari ne poduzme preventivne mjere nužne za smanjenje rizika nastanka i sprječavanje nastanka velikih nesreća te mjere za ograničavanje utjecaja velikih nesreća na ljude, materijalna dobra i okoliš (članak 121. stavak 1.),

14. svakodobno, ne pruži Ministarstvu dokaze da je poduzeo sve potrebne mjere za sprječavanje velike nesreće u skladu sa ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona (članak 121. stavak 2.),

15. utvrdi prisutnost opasnih tvari, a ne izradi Izvješće o sigurnosti (članak 122. stavak 1.),

16. ne sastavi Izjavu u kojoj utvrđuje svoje postupanje u vezi sa sprječavanjem velikih nesreća, odnosno ne postupa u skladu s tom Izjavom (članak 121. stavak 4.),

17. ne dostavlja podatke i ne informira Ministarstvo i središnje tijelo državne uprave nadležno za zaštitu i spašavanje o aktivnostima i sigurnosnim mjerama koje provodi sukladno svom Izvješću o sigurnosti te ako ne informira pravne i fizičke osobe za koje je vjerojatno da bi mogle biti zahvaćene velikim nesrećama koje može uzrokovati njegovo postrojenje (članak 128. stavak 1.),

18. Izvješće o sigurnosti ne dostavi središnjem tijelu državne uprave nadležnom za zaštitu i spašavanje radi izrade vanjskih planova (članak 131.),

19. ne obavlja praćenje stanja okoliša, odnosno podatke o mjerenjima emisija i imisija ne dostavlja Agenciji u pisanom i/ili elektroničkom obliku (članak 141. stavak 5.),

20. ne dostavlja Agenciji na propisanim obrascima i u propisanim razdobljima, odnosno rokovima podatke iz očevidnika iz čl. 142. stavka 1. podstavka 1. ovoga Zakona (članak 142. stavak 2.),

21. ne osigura mjerenje emisija u i iz postrojenja, koje neposredno uzrokuju onečišćavanje okoliša, odnosno ne osigura nadziranje njihovih utjecaja na okoliš i o tome ne vodi očevidnik, te ne osigura mjerenje imisija, odnosno sudjelovanje u mjerenju imisija prema udjelu u onečišćivanju okoliša postrojenja kojim upravlja i o tome ne vodi očevidnik (članak 142. stavak 3.),

22. podatke iz očevidnika o praćenju emisija i imisija ne dostavlja nadležnom upravnom tijelu u županiji odnosno Gradu Zagrebu, na propisanim obrascima i u propisanim razdobljima odnosno rokovima (članak 142. stavak 4.),

23. ne dostavlja i/ili dostavlja netočne odnosno neistinite podatke nadležnom tijelu (članka 142. stavak 5.),

24. ne osigura financijska sredstva za praćenje stanja okoliša sukladno ovom Zakonu (članak 142. stavak 6.),

25. u roku koji je odredilo Ministarstvo ne izradi ili uopće ne izradi sanacijski program za uklanjanje oštećenja okoliša koja su nastala zbog prekoračenja graničnih vrijednosti emisija u skladu s posebnim propisom (članak 192. stavak 1.),

26. za sanacijski program iz članka 192. stavka 1. ovoga Zakona ne ishodi suglasnost Ministarstva (članak 194. stavak 1.),

27. je prema ovom Zakonu obvezan provesti sanacijski program, a nakon provedbe sanacijskih mjera ne osigura praćenje stanja okoliša, odnosno učinka sanacije na stanje okoliša i za to ne osigura financijska sredstva (članak 203. stavak 1.),

28. koristi logotip EMAS, protivno Uredbi EZ br. 1221/2009 (članak 212. stavak 1.),

29. označava znakom zaštite okoliša odnosno stavlja na tržište proizvod koji ne ispunjava mjerila za dodjelu znaka (članak 214. stavak 1.),

30. koristi znak EU Ecolabel protivno odredbama Uredbe EZ br. 66/2010 (članak 217. stavak 1).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba-obrtnik novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 261.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj proizvođač, odnosno osoba koja stavlja proizvod na tržište koji kada je to propisano, prije stavljanja na tržište, na ambalažu proizvoda, odnosno na prateću tehničku dokumentaciju uz proizvod, ne stavi uputu kojom se potrošač obavješćuje o utjecaju proizvoda i ambalaže na okoliš te upućuje na način postupanja s proizvodom i ambalažom nakon njegove uporabe (članak 219. stavak 1.).

(2) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj dobavljač novih osobnih vozila namijenjenih prodaji ili leasingu, koji u svrhu zaštite i informiranja potrošača na svakom prodajnom mjestu, uključujući i promotivne sajmove, ne osigura podatke o ekonomičnosti potrošnje goriva i emisijama CO₂ i vodič (članak 219. stavak 2.).

(3) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj prodavač koji na prodajnim mjestima istakne oznake, postere, promotivne materijale ili vodiče s oznakama, simbolima ili natpisima koji su suprotni propisanim iz područja zaštite okoliša, ako njihovo izlaganje može dovesti u zabunu potencijalne kupce novih osobnih vozila (članak 219. stavak 4.).

(4) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba proizvođača, odnosno osobe koja stavlja proizvod na tržište novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(5) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba dobavljača novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

(6) Za prekršaj iz stavka 2. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba prodavača novčanom kaznom od 5.000,00 do 10.000,00 kuna.

Članak 262.

(1) Novčanom kaznom od 300.000,00 do 900.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako:

1. ne ishodi okolišnu dozvolu u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona (članak 95. stavak 2.),
2. pri radu postrojenja ne poduzme sve, ili propusti poduzeti neku od mjera radi sprječavanja onečišćenja (članak 96.),
3. u svrhu izvršavanja obveza iz članka 121. stavka 3. ovoga Zakona ne utvrdi moguću prisutnost odnosno prisutnost opasnih tvari, prema vrstama i količinama, odnosno količinama koje su veće od dopuštenih i o tome na propisani način ne obavijesti Ministarstvo (članak 121. stavak 3.),
4. u postrojenju obavlja djelatnosti koje uključuju prisutnost opasnih tvari, a nije ishodila suglasnost na Izvješće o sigurnosti (članak 124. stavak 1. i 2.),
5. ne postupi u skladu s odredbom članka 127. stavka 1. ovoga Zakona (članak 127. stavak 1.),
6. ne ishodi novu suglasnost na Izvješće o sigurnosti (članak 127. stavak 2.),
7. u slučaju velike nesreće ne postupi u skladu s odredbama članka 129. stavicima 1., 2. i 3. ovoga Zakona (članak 129.),
8. ne sanira štetu u okolišu i ne otkloni prijeteću opasnost od štete iz članka 173. stavka 1. ovoga Zakona (članak 182. stavak 1.),
9. ne sanira prouzročenu štetu u okolišu i ne otkloni prijeteću opasnost od štete iz članka 173. stavka 4. ovoga Zakona (članak 182. stavak 2.),
10. svojim djelovanjem ili propustom djelovanja prouzroči opasnost za okoliš, odnosno onečišćivanje okoliša, a bez odgađanja ne poduzme mjere sprječavanja odnosno mjere otklanjanja u skladu s ovim Zakonom i provedbenim propisima ovoga Zakona (članak 183. stavak 1.),
11. u slučaju nastanka štete u okolišu :
 - bez odgađanja ne obavijesti tijelo nadležno sukladno posebnom propisu o zaštiti i spašavanju,
 - ne poduzme sve provedive aktivnosti i mjere za trenutačni nadzor, ograničavanje, otklanjanje i ostale potrebne radnje za stavljanje uzročnika štete pod kontrolu u cilju sprječavanja daljnjih šteta na okolišu i opasnosti za ljudsko zdravlje,
 - ne poduzme nužne mjere otklanjanja štete sukladno uredbi iz članka 173. stavka 3. ovoga Zakona (članak 186. stavak 1.).

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se fizička osoba novčanom kaznom od 10.000,00 do 15.000,00 kuna.

(3) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 10.000,00 kuna.

Članak 263.

(1) Novčanom kaznom od 100.000,00 do 250.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj nositelj zahvata pravna osoba ukoliko za zahvat za koji je određeno provođenje procjene utjecaja na okoliš putem stručnih i za to osposobljenih osoba ne provodi mjerenja emisije i ne vodi o tome očevidnike, putem stručnih i za to osposobljenih osoba ne provodi mjerenja imisije, odnosno ne sudjeluje u mjerenju imisija, prema udjelu svoga zahvata u onečišćavanju okoliša, te ne sudjeluje u praćenju prirodnih i drugih pojava koje su posljedica onečišćavanja okoliša (članak 142. stavak 1. podstavka 1., 2. i 3.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba nositelja zahvata novčanom kaznom od 5.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se nositelj zahvata fizička osoba novčanom kaznom od 5.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 264.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 15.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna osoba ako onemogućiti obavljanje pregleda inspektora, odnosno inspektora nadležnog prema posebnom zakonu ili ne dostavi u određenom roku na uvid sve podatke i dokumentaciju potrebnu u provedbi nadzora (članak 229. stavak 1.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna i fizička osoba, nositelj zahvata.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 5.000,00 do 15.000,00 kuna i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 265.

(1) Svako neispunjenje obveza određenih provedbenim propisima ovoga Zakona iz članka 268. stavka 3. i članka 269. ovoga Zakona operateru, nositelju zahvata, ovlašteniku, i onečišćivaču, te neispunjenje tih obveza u utvrđenom roku i na propisani način smatra se prekršajem u smislu ovoga Zakona.

(2) Za prekršaje iz stavka 1. ovoga članka pravna osoba nositelj zahvata, ovlaštenik, te pravna osoba onečišćivač, kaznit će se novčanom kaznom u iznosu od 100.000,00 do 800.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi iz stavka 2. ovoga članka novčanom kaznom od 3.000,00 do 15.000,00 kuna.

Članak 266.

(1) Za prekršaje propisane ovim Zakonom prekršajni postupak ne može biti pokrenuti kada protekne tri godine od dana počinjenja prekršaja.

(2) Izrečene prekršajne sankcije ne mogu biti izvršene ako od dana pravomoćnosti odluke o prekršaju protekne tri godine.

XV. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 267.

(1) Obvezuje se Vlada da prijedlog Strategije održivog razvitka iz članka 51. ovoga Zakona podnese Hrvatskome saboru u roku od dvije godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(2) Obvezuje se Vlada da prijedlog Strategije zaštite morskog okoliša iz članka 56. stavka 3. ovoga Zakona podnese Hrvatskome saboru u roku od dvije godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 268.

(1) Vlada će donijeti Plan zaštite okoliša Republike Hrvatske iz članka 52. ovoga Zakona u roku od jedne godine od dana donošenja Strategije održivog razvitka Republike Hrvatske.

(2) Vlada će donijeti Plan intervencija iz članka 57. ovoga Zakona u roku od jedne godine od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

(3) Vlada će propise iz: članka 56. stavka 4., članka 57. stavka 6., članka 64. stavka 6., članka 78. stavka 3., članka 95. stavka 5., članka 120. stavka 2., članka 149. stavka 3., članka 160. stavka 2., članka 173. stavka 3. i članka 212. stavka 2. ovoga Zakona donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 269.

Ministar će propise iz članka 40. stavka 12., članka 47. stavka 5., članka 119. stavka 2., članka 126. stavka 4., članka 132. stavka 2., članka 141. stavka 4., članka 145. stavka 4., članka 151. stavka 3., članka 192. stavka 4., članka 214. stavka 2., članka 217. stavka 2., članka 218. stavka 5., članka 219. stavka 5. i stavka 6., članka 226. stavka 3. i članka 248. stavka 6. ovoga Zakona donijeti u roku od godine dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 270.

Skupština županije, odnosno Skupština Grada Zagreba i gradsko vijeće velikog grada obvezuju se donijeti program iz članka 53. ovoga Zakona u roku od šest mjeseci od dana donošenja Plana zaštite okoliša Republike Hrvatske.

Članak 271.

(1) Do donošenja dokumenata iz članka 267. i članka 268. stavka 2. i iz članka 270. ovoga Zakona primjenjivat će se odgovarajući dokumenti o zaštiti okoliša doneseni na temelju Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.), koji ostaju na snazi do donošenja odgovarajućih dokumenata sukladno ovom Zakonu.

(2) Do stupanja na snagu provedbenih propisa iz članka 268. stavka 3. i članka 269. ovoga Zakona ostaju na snazi propisi doneseni na temelju Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s odredbama ovoga Zakona i to:

1. Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša od emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju skladištenjem i distribucijom benzina (»Narodne novine«, br. 135/06.),
2. Uredba o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (»Narodne novine«, br. 64/08. i 67/09.),
3. Uredba o strateškoj procjeni utjecaja plana i programa na okoliš (»Narodne novine«, br. 64/08.),
4. Uredba o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 64/08.),
5. Uredba o informacijskom sustavu zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 68/08.)
6. Uredba o kakvoći mora za kupanje (»Narodne novine«, br. 73/08.),
7. Uredba o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 114/08.),
8. Uredba o sprječavanju velikih nesreća koje uključuju opasne tvari (»Narodne novine«, br. 114/08.),
9. Uredba o uključivanju organizacija u sustav upravljanja okolišem i neovisnog ocjenjivanja (»Narodne novine«, br. 114/08.),
10. Uredba o načinu utvrđivanja šteta u okolišu (»Narodne novine«, br. 139/08.),
11. Uredba o tehničkim standardima zaštite okoliša za smanjenje emisija hlapivih organskih spojeva koje nastaju tijekom punjenja motornih vozila benzinom na benzinskim postajama (»Narodne novine«, br. 5/11.),
12. Uredba o uspostavi okvira za djelovanje Republike Hrvatske u zaštiti morskog okoliša (»Narodne novine«, br. 136/11.),
13. Plan intervencija kod iznenadnih onečišćenja mora (»Narodne novine«, br. 92/08.),
14. Pravilnik o registru onečišćavanja okoliša (»Narodne novine«, br. 35/08.),
15. Pravilnik o povjerenstvu za stratešku procjenu (»Narodne novine«, br. 70/08.),
16. Pravilnik o znaku zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 70/08. i 81/11.),
17. Pravilnik o Očevidniku uporabnih dozvola kojima su utvrđeni objedinjeni uvjeti zaštite okoliša i rješenja o objedinjenim uvjetima zaštite okoliša za postojeća postrojenja (»Narodne novine«, br. 113/08.),

18. Pravilnik o registru postrojenja u kojima je utvrđena prisutnost opasnih tvari i o očevidniku prijavljenih velikih nesreća (»Narodne novine«, br. 113/08.),
19. Pravilnik o mjerama otklanjanja štete u okolišu i sanacijskim programima (»Narodne novine«, br. 145/08.),
20. Pravilnik o priznanjima i nagradama za dostignuća na području zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 31/10.),
21. Pravilnik o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 57/10.),
22. Pravilnik o službenoj iskaznici i znaku inspektora zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 126/10.),
23. Pravilnik o načinu pečaćenja prostorija, prostora i sredstava za rad nadziranih osoba prema propisima o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 126/10.),
24. Pravilnik o načinu pečaćenja prostorija, prostora i sredstava za rad nadziranih osoba prema propisima o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 43/12.),
25. Pravilnik o službenoj iskaznici i znaku inspektora/ica zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 43/12.).

Članak 272.

Povodom pravomoćnog rješenja kojim se daje odobrenje za namjeravani zahvat izdano na temelju Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 82/94. i 128/99.) može se podnijeti zahtjev za ishodenje lokacijske dozvole, odnosno drugog odobrenja za zahvat za koji izdavanje lokacijske dozvole nije obvezno, prema posebnom propisu, najkasnije do 31. prosinca 2013. i po proteku toga roka ne može se više podnijeti.

Članak 273.

Ovlaštenici koji su ispunili uvjete za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša propisane Zakonom o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) i Pravilnikom o uvjetima za izdavanje suglasnosti pravnim osobama za obavljanje stručnih poslova zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 57/10.), nastavljaju s radom kao ovlaštenici koji imaju suglasnost prema ovom Zakonu, osim ovlaštenika za koje je propisana obveza ishodenja akreditacije prema posebnom propisu, a koju akreditaciju moraju ishoditi do 31. prosinca 2014.

Članak 274.

(1) Fizičke osobe koje su zaposlenici ovlaštenika i obavljaju stručne poslove iz područja zaštite okoliša a imaju najmanje 10 godina radnog iskustva na odgovarajućim poslovima, u zadnjih 15 godina, odnosno fizičke osobe koje su radile na stručnim i upravnim poslovima iz područja zaštite okoliša u središnjim tijelima državne uprave, do stupanja na snagu ovoga Zakona i imaju najmanje 10 godina radnog staža na odgovarajućim poslovima, smatraju se osobama s položenim stručnim ispitom sukladno ovom Zakonu. Rad na odgovarajućim poslovima dokazuje se potvrdom središnjeg tijela državne uprave.

(2) Fizičke osobe koje su zaposlenici ovlaštenika i obavljaju stručne poslove iz područja zaštite okoliša, a na koje se ne primjenjuju odredbe stavka 1. ovoga članka, dužne su položiti stručni ispit u skladu s odredbama ovoga Zakona u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 47. stavka 5. ovoga Zakona.

(3) Ako ne polože stručni ispit u propisanom roku, fizičkim osobama iz stavka 2. ovoga članka prestaje pravo na obavljanje poslova iz područja zaštite okoliša kod ovlaštenika.

(4) Inspektori s više od pet godina radnog iskustva na poslovima inspekcije zaštite okoliša smatrat će se osobama s položenim stručnim ispitom sukladno ovom Zakonu.

Članak 275.

(1) Savjet za održivi razvitak i zaštitu okoliša osnovan prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) nastavlja s radom kao Savjet prema ovom Zakonu.

(2) Povjerenstvo za žalbe osnovano prema odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) nastavlja s radom do osnivanja Povjerenstva za žalbe sukladno odredbama ovoga Zakona.

Članak 276.

(1) Postrojenja koja su ishodila objedinjene uvjete zaštite okoliša sukladno odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) prije 7. siječnja 2013., odnosno postrojenja koja su podnijela zahtjev za objedinjene uvjete zaštite okoliša prije stupanja na snagu ovoga Zakona, a pod uvjetom da započnu s radom do 7. siječnja 2014., dužna su se uskladiti s odredbama ovoga Zakona do 7. siječnja 2014., osim postrojenja na koja se odnosi posebni propis o zaštiti zraka.

(2) Postojeća postrojenja za koja se mora ishoditi okolišna dozvola, sukladno novom popisu djelatnosti iz uredbe iz članka 95. stavka 5. ovoga Zakona, a koja su u radu 7. siječnja 2013., te se ne nalaze na popisu djelatnosti iz Uredbe o postupku utvrđivanja objedinjenih uvjeta zaštite okoliša (»Narodne novine«, br. 114/08.), dužna su se uskladiti s odredbama ovoga Zakona do 7. lipnja 2015., osim postrojenja na koja se odnose posebni propisi o zaštiti zraka i gospodarenju otpadom.

Članak 277.

(1) Postupci pokrenuti po odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

(2) Objedinjeni postupci iz članka 70. Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.), koji se vode po zahtjevima podnesenim do stupanja na snagu ovoga Zakona, dovršit će se po propisima koji su bili na snazi u vrijeme podnošenja zahtjeva.

(3) Iznimno od stavka 2. ovoga članka objedinjeni postupci iz članka 70. Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) koji se vode po zahtjevima podnesenim do stupanja na snagu ovoga Zakona, mogu se na zahtjev stranke razdvojiti, u kojem slučaju se donosi rješenje o prihvatljivosti zahvata za okoliš, prema propisima koji su bili na snazi u vrijeme

podnošenja zahtjeva, a dio postupka koji se odnosi na objedinjene uvjete zaštite okoliša, obustavlja se.

(4) Postupci pokrenuti pred prekršajnim sudom po odredbama Zakona o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.) do stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se prema odredbama toga Zakona.

Članak 278.

(1) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona prestaje važiti Zakon o zaštiti okoliša (»Narodne novine«, br. 110/07.).

(2) Danom stupanja na snagu ovoga Zakona u Zakonu o prostornom uređenju i gradnji (»Narodne novine«, br. 76/07., 38/09., 55/11., 90/11. i 50/12.) prestaje važiti članak 188. stavak 5., članak 193. stavak 2. i članak 257. stavak 3.

Članak 279.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«, osim članaka 210., 211., 212., 215., 216., i 217. koji stupaju na snagu danom pristupanja Republike Hrvatske Europskoj uniji.

Klasa: 022-03/13-01/135

Zagreb, 21. lipnja 2013.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

Josip Leko, v. r.